

PERHON KUNTA

Mäntymetsän Päiväkoti valmistuu syksyllä 2021

Kuva Jyri Harju

TILINPÄÄTÖS 2020

Kunnanhallitus 30.3.2021
Tarkastuslautakunta 1.6.2021
Kunnanvaltuusto 14.6.2021

PERHON KUNTA

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2020

SISÄLLYSLUETTELO

1.	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	
1.1.	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS PERUSTIETOA KUNNASTA	3-4
1.2.-1.4	Sijainti, Hallinnollinen asema	5
1.5.-1.7	Väestö, Elinkeinoelämä, Rakentaminen	6-10
2.1.	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	10
2.2.	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	
2.2.1.	Yleinen taloudellinen kehitys	11
2.2.2.	Kunnan taloudellinen kehitys	12
2.2.3.	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	14
2.2.4.	Kunnan henkilöstö	16
	Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain 2020	
2.2.5.	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	19
2.3.	TILIKAUDEN TULOSKEN MUODOSTUMINEN JA RAHOITUS	
2.3.1.	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	25
2.3.2.	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	26
2.3.3.	Tase ja sen tunnusluvut	27
2.3.4.	Kunnan kokonaismenot ja tulot	29
2.3.5.	Konsernin toiminta ja talous	30
2.3.6.	Konsernin tuloslaskelma ja tunnusluvut	37
2.3.7.	Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut	38
2.3.8.	Konsernitase ja sen tunnusluvut	39
2.4.	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	41
3.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	
	Yleishallinto	42
	Sosiaali- ja terveystoimi	50
	Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta	55
	Tekninen lautakunta	65
	Ympäristölautakunta	77
3.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	81
3.3.	Rahoitusosan toteutuminen	82
3.4.	Investointien toteutuminen	82
3.5.	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteut.	86
4.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	
4.1.	Tuloslaskelma	87
4.2.	Rahoituslaskelma	88
4.3.	Tase	89
4.4.	Perhon kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat - tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase	90
5.	LIITETIEDOT	92
	Tilikirjaluettelo, käytetyt tositelajit	102
6.	VESI-JA VIEMÄRILAITOKSEN TASEYKSIKÖN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT, tulos-, rahoituslaskelmat, tase	103
7.	Tilinpäätöksen allekirjoitukset	113
	Tilintarkastusmerkintä	113
	Tilintarkastuskertomus 2020	114

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

PERHON KUNTA
KUNNANJOHTAJA

Tilinpäätös 2020:

Vuosi 2020 jää historiaan maailmanlaajuisen koronapandemian vuoksi. Korona vaikutti myös monella tapaa Perhon kunnan ja kuntalaisten elämään ja toimintaan. Keväällä siirtyminen etäopetukseen, etätyöt, terveysviranomaisten asettamat rajoitukset ja suositukset myllersivät varmasti jokaisen kuntalaisen ja kunnan työntekijän arjen. Kesän aikana koronatilanne hiukan helpottui, mutta jo aikaisin syksyllä saatiin huomata, että pandemia ei ole ohi. Rajoitukset ja suositukset jouduttiin ottamaan uudelleen käyttöön, osin keväistä monipuolisemmin ja laaja-alaisemmin, lukuun ottamatta etäopetusta.

Aikaisin keväällä kunnan talouden kehittyminen suhteessa laadittuun talousarvioon osoitti arvioitua suurempaa alijäämää ja kunnassa jouduttiin tekemään päätös koko henkilöstön lomauttamisesta kahdeksi viikoksi vuoden loppuun mennessä. Korona pandemian tuomien haasteiden ja lomautusten suunnittelun ohessa Oksakosken koulun sisäilmaongelmat johtivat siihen, että väistötiloja jouduttiin järjestämään vieressä olevaan liikuntasaliin. Jo lyhyenä aikana Oksakosken koulun osalta huomattiin, että koko koulun sijoittuminen liikuntasaliin ei turvaa riittävää oppimisrauhaa oppilaille, eikä työrauhaa opetushenkilöstölle. Tällä perusteella sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta päätti, että Oksakosken oppilaat ja henkilökunta siirtyvät syyslukukauden alkaessa kirkonkylän koulun tiloihin, vaikka tiedossa oli, että tullaan kärsimään tilanahtaudesta, mutta näin toimimalla voidaan turvata terveellinen oppimisympäristö alakoulun oppilaille ja henkilökunnalle.

Kuntatalouden näkökulmasta valtion tekemät lisärahoituspäätökset johtivat vuoden loppuun mennessä tilanteeseen, että talousarviossa ennakoitu alijäämäinen tulos kääntyi positiiviseksi. Tämä ei kuitenkaan kerro koko totuutta kuntatalouden tilasta.

Vuoden suurimpana investointina olemme saaneet seurata uuden päiväkodin rakentumista ns. vanhan lääkärintalon mäelle. Sen valmistumista odotetaan malttamattomana myös varhaiskasvatuksen lasten ja henkilökunnan keskuudessa. Osalle heistä uuden päiväkodin rakentaminen tarkoitti myös väistötiloihin siirtymistä maaseutuoppilaitoksen toiseen asuntolarakennukseen. Tämäkin, kuten moni muu asia vuonna 2020 on vaatinut muutosten ja poikkeavien olosuhteiden sietämistä kunnassamme. Toisena investointipäätöksenä kunnassa linjattiin, pitkän vaihtoehtojen harkinnan jälkeen, remontoida kirkonkylän vanhaan puukouluun ajanmukaiset kotitalouden ja kouluterveydenhuollon tilat. Remontissa uudistuu myös muita kouluympäristön tarvitsemia tukitiloja.

Koronavuosi on ollut haastava kaikille kuntalaisille. Ystävien ja läheisten tapaamiselle, harrastustoiminnalle ja monelle muulle, ns. normaalielämisen tekemiselle on asetettu rajoitteita, jotka ovat saattaneet tuntua ylimitoitetuilta. Keski-Pohjanmaa ja Perho siinä mukana, on pysynyt erittäin hyvässä tilanteessa koronan suhteen, edelleen tätä kirjoittaessani olemme välttyneet ”koronakartalle” joutumisen, eli kunnassa on todettu alle viisi varmistettua tartuntaa. Toivottavasti pääsemme epidemian loppuun saakka samalla mallilla.

Korona on kuormittanut voimakkaasti koko kunnan henkilökuntaa. Monelta osin totutuista poikkeavat toimintatavat ja osalle henkilöstöä eteen tullut jättimäinen digiloikka ovat vaatineet joustoa ja uusien asioiden oppimista. Henkilöstön osalta muutoskykyisyyttä ja sitoutumista kuntalaisten palvelemiseen poikkeustilanteessa osoittaa vuoden sairauspoissaolojen selkeä laskusuunta, kustannussäästö verrattuna edelliseen vuoteen oli merkittävä.

Perhon kunta on monella kansallisella mittarilla mitattuna pieni kunta. Meillä on monia asioita, joita tulisi pystyä parantamaan, mutta meillä on myös paljon asioita, joissa keitämme vertailun alueellisesti ja kansallisesti. Näistä me voimme ponnistaa tulevaisuuteen. Rakennamme itse kuntana ja kuntalaisina menestyksemme, miten siinä onnistumme, näyttää tulevaisuus.

Perhossa 26.3.2021

Lauri Laajala
kunnanjohtaja
Perhon kunta

1.2. SIJAINTI

Perhon kunta sijaitsee Keski-Pohjanmaan itärajalla, valtatie 13 varrella. Kunnan alueelta saavat alkunsa Pohjanlahteen laskeva Perhonjoki ja Suomenlahteen laskeva Kymijoen vesistö.

Aluehallinnossa kunta kuuluu Keskipohjanmaan liittoon ja Kaustisen seutukuntaan. Perhossa on eteläisen Suomen laajimmat erämaa-alueet, mainiot metsästys- ja marjamaat. Pieniä järviä ja lampia kunnan alueella on satoja. Asutus on suurelta osin keskittynyt Perhonjoen ja valtatie varsille. Suurimmat kylätaajamat ovat Kirkonkylä, Möttönen ja Oksakoski. Naapurikuntia ovat Veteli, Halsua, Lestijärvi, Kyyjärvi, Kivijärvi, Kinnula, Alajärvi ja Vimpeli.

Tärkeimmät etäisyydet kuntakeskuksesta laskettuna:

Helsinki	420 km
Rautatieasema Kokkola	100 km
Lähin merisatama Ykspihlaja	105 km
Lähin lentokenttä Kruunupyy	90 km
Jyväskylä	140 km
Seinäjoki	117 km

1.3. PERUSTIETOA KUNNASTA

Perustamisvuosi 1868

Asukasluku (31.12.2020) 2.708 asukasta

Pinta-ala 776,3 km² (vesistöä 24,9 km²)

Veroprocentti v. 2020 21,50 % v.2011 20,00 % v. 2012-13 20,50, v 2014 -16 21,00, v. 2017- 21,50)

Kunnallisverot 6.413.898,53 (lisäystä ed. vuoteen 5,0 %)

Kunnallisverot/asukas 2.369 euroa

Kokonaismenot 27.540.824 euroa

Kokonaistulot 27.540.824 euroa

Lainat (31.12.2020) 18.738.666 euroa

Lainat/asukas 6.920 euroa

Menot/asukas 10.170 euroa

Valtionosuudet/asukas 4.845 euroa

1.4. HALLINNOLLINEN ASEMA

Hallinnollisesti Perho kuuluu seuraaviin toimipiireihin:

Vaasan hovioikeus

Vaasan hallinto-oikeus

Vaasan vaalipiiri

Puolustusvoimat, Pohjanmaan aluetoimisto

Pohjanmaan käräjäoikeus

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)

Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)

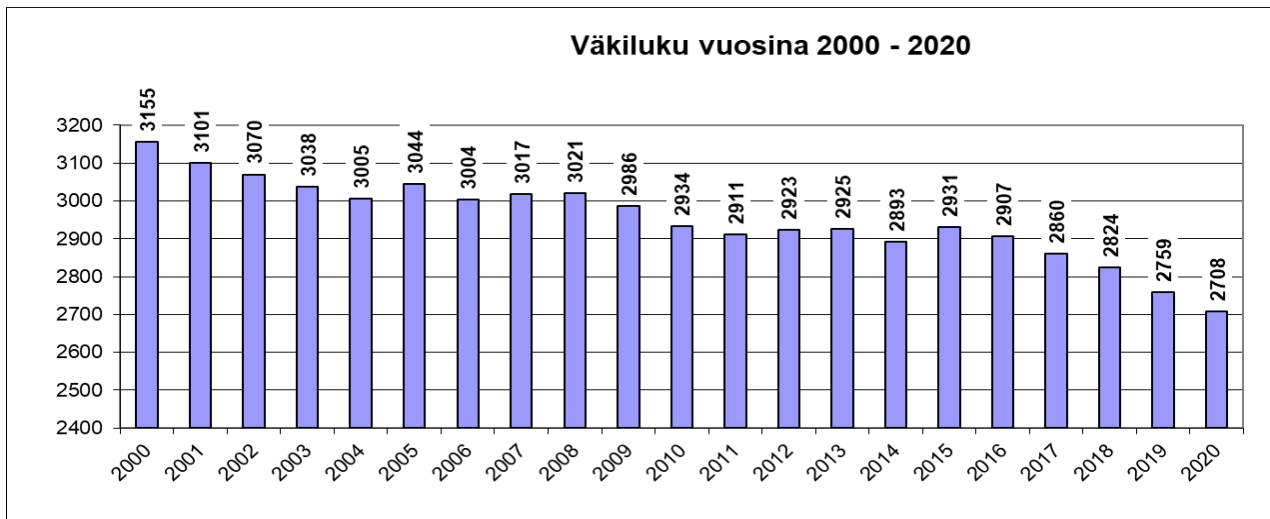
Keski-Pohjanmaan liitto

Oulun hiippakunta
 Länsi-Suomen verotoimisto, Kokkolan toimipiste
 Metsäkeskus, Läntinen palvelualue
 EU asioissa Pohjois-Suomen suuralue
 ProAgria Keski-Pohjanmaa
 Maanmittauslaitos, Kokkola
 Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystyöntekijäyhtymä Soite
 Pohjanmaan TE-toimisto

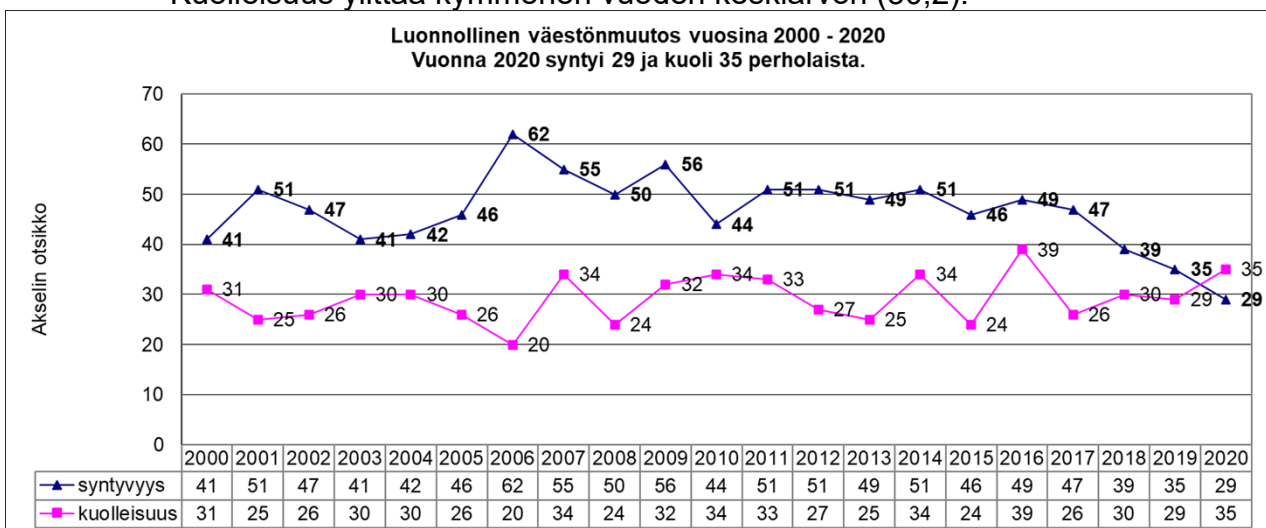
1.5. VÄESTÖ

Kunnan väestömäärä väheni 51 hengellä. Kunnassa oli vuoden 2020 lopussa asukkaita 2.708.

Kunnasta vuonna 2020 muutti pois 128 henkilöä ja kuntaan muutti 81 henkilöä, nettomuutto - 47 henkilöä. Maahanmuutto Perhoon vuonna 2020 oli + 2 henkilöä.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2020 syntyneitä oli 29 ja kuolleita 35. Syntyvyys alitti kymmenen vuoden keskiarvon (44,7) lähes 15 lapsella. Kuolleisuus ylittää kymmenen vuoden keskiarvon (30,2).

1.6. ELINKEINOELÄMÄ

Kunnassa asuvien työssäkävien lukumäärä 31.12.2018 oli 970.

Perhon elinkeinorakenne 31.12., työpaikat päätoimialoittain:

Toimialat	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%
Alkutuotanto	183	19,4	185	18,9	178	19,0	166	17,5	160	16,8	158	16,3
Teollisuus ja rakentaminen	229	24,2	246	25,2	227	24,2	252	26,6	267	28,1	265	27,3
Palvelut	155	16,4	152	15,6	152	16,2	155	16,4	152	16,0	143	14,7
Julkinen ala	172	18,2	178	18,2	174	18,5	178	18,8	158	16,6	167	17,2
Terveystenhoito ja sosiaalipalvelut	157	16,6	155	15,9	150	16,0	153	16,1	159	16,7	175	18,0
Muut	32	3,4	41	4,2	40	4,3	32	3,4	37	3,9	47	4,8
Tuntematon	17	1,8	20	2,0	18	1,9	12	1,3	17	1,8	15	1,5
Kaikki toimialat yhteensä	945	100,0	977	100,0	939	100,0	948	100,0	950	100,0	970	100,0

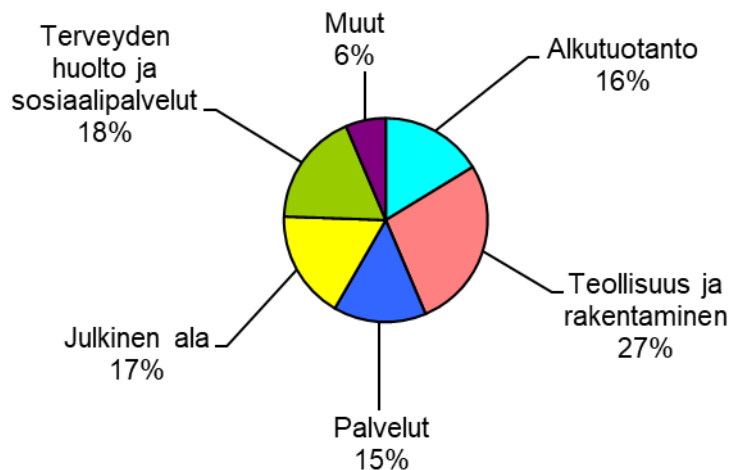
Lähde: Tilastokeskus – Työssäkäyntitilasto

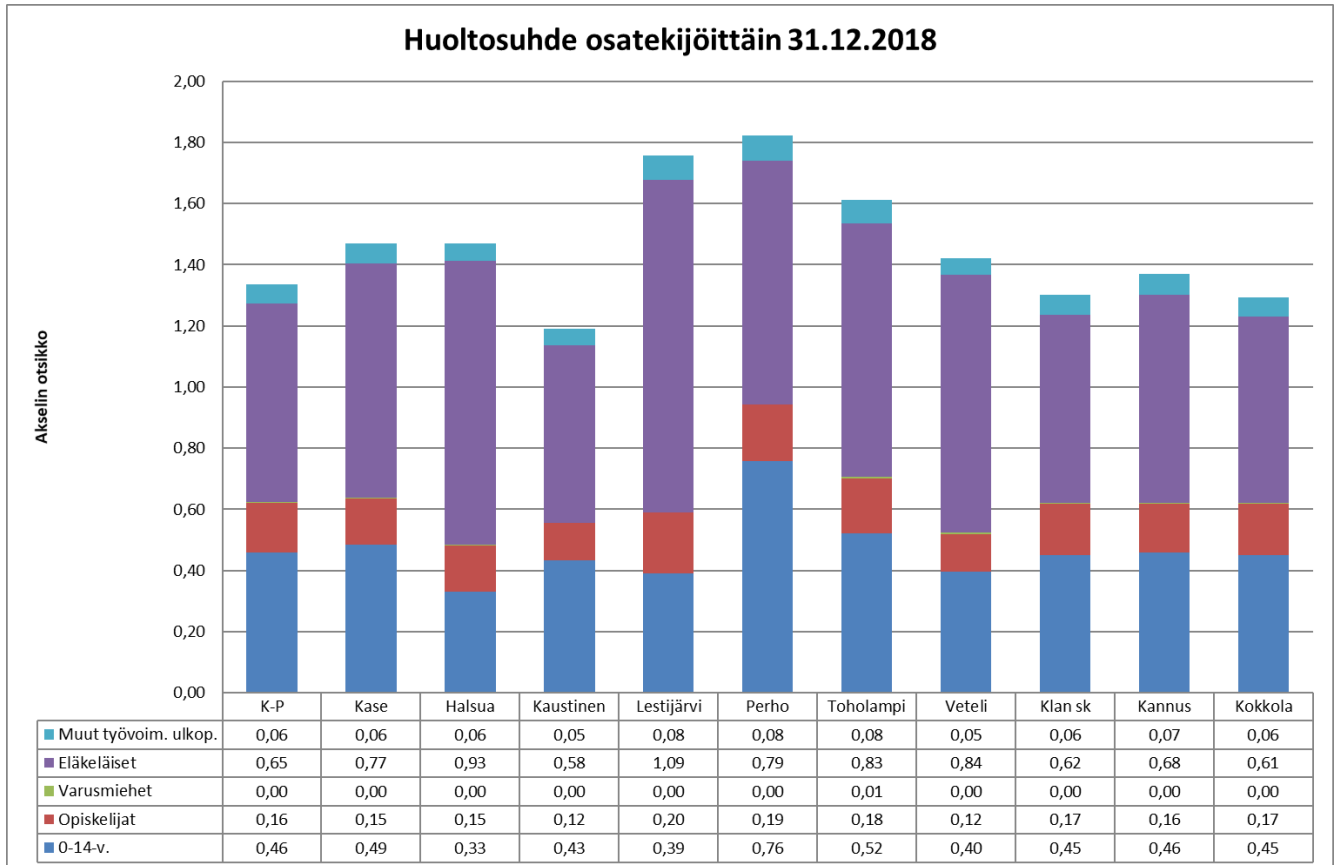
[Pendelöinti Keski-Pohjanmaalla 31.12.2018](#)

Lähde: Tilastokeskus - Työssäkäyntitilasto

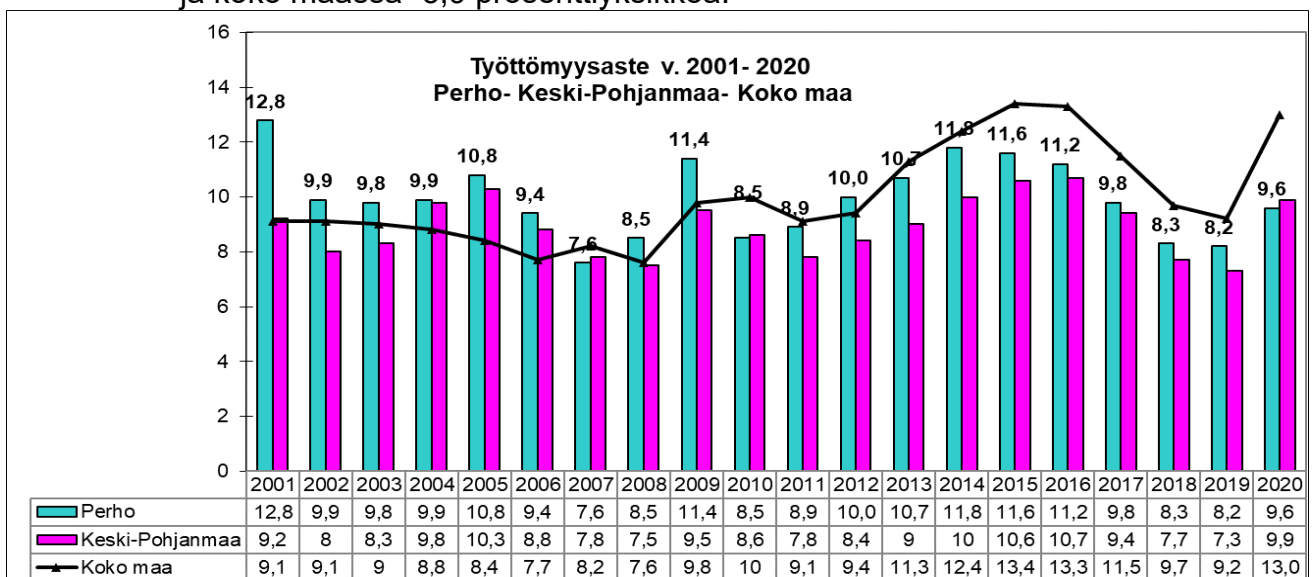
Työssäkäyntikunta	Työpaikat yhteensä	Asuinkunta											Netto-pendelöinti	Työpaikka-omavaraisuus %	
		Keski-Pohjanmaa	Kaustisen seutukunta	..Halsua	..Kaustinen	..Lestijärvi	..Perho	..Toholampi	..Veteli	Kokkolan seutukunta	..Kannus	..Kokkola			K-P:n ulkop. asuvat, alueella työssä k.
Työlliset yhteensä		28271	5998	459	1887	258	970	1154	1270	22273	2239	20034			
Keski-Pohjanmaa	28532	24989	5185	428	1616	222	826	999	1094	19804	1900	17904	3543	261	100,9
Kaustisen seutukunta	5406	4801	4418	386	1302	206	783	806	935	383	99	284	605	-592	90,1
..Halsua	421	403	390	324	25	4	8	4	25	13	1	12	18	-38	91,7
..Kaustinen - Kaustby	1681	1505	1343	26	1128	2	23	16	148	162	11	151	176	-206	89,1
..Lestijärvi	276	220	207	3	2	175	0	26	1	13	9	4	56	18	107,0
..Perho	917	776	767	7	10	3	738	0	9	9	0	9	141	-53	94,5
..Toholampi	1055	933	799	4	9	22	0	757	7	134	71	63	122	-99	91,4
..Veteli - Vetil	1056	964	912	22	128	0	14	3	745	52	7	45	92	-214	83,1
Kokkolan seutukunta	23126	20188	767	42	314	16	43	193	159	19421	1801	17620	2938	853	103,8
..Kannus	2086	1730	115	2	8	4	0	98	3	1615	1430	185	356	-153	93,2
..Kokkola - Karleby	21040	18458	652	40	306	12	43	95	156	17806	371	17435	2582	1006	105,0
K-P:n alueen ulkop. työssä käyvät		3282	813	31	271	36	144	155	176	2469	339	2130			

Perhon elinkeinorakenne 31.12.2018

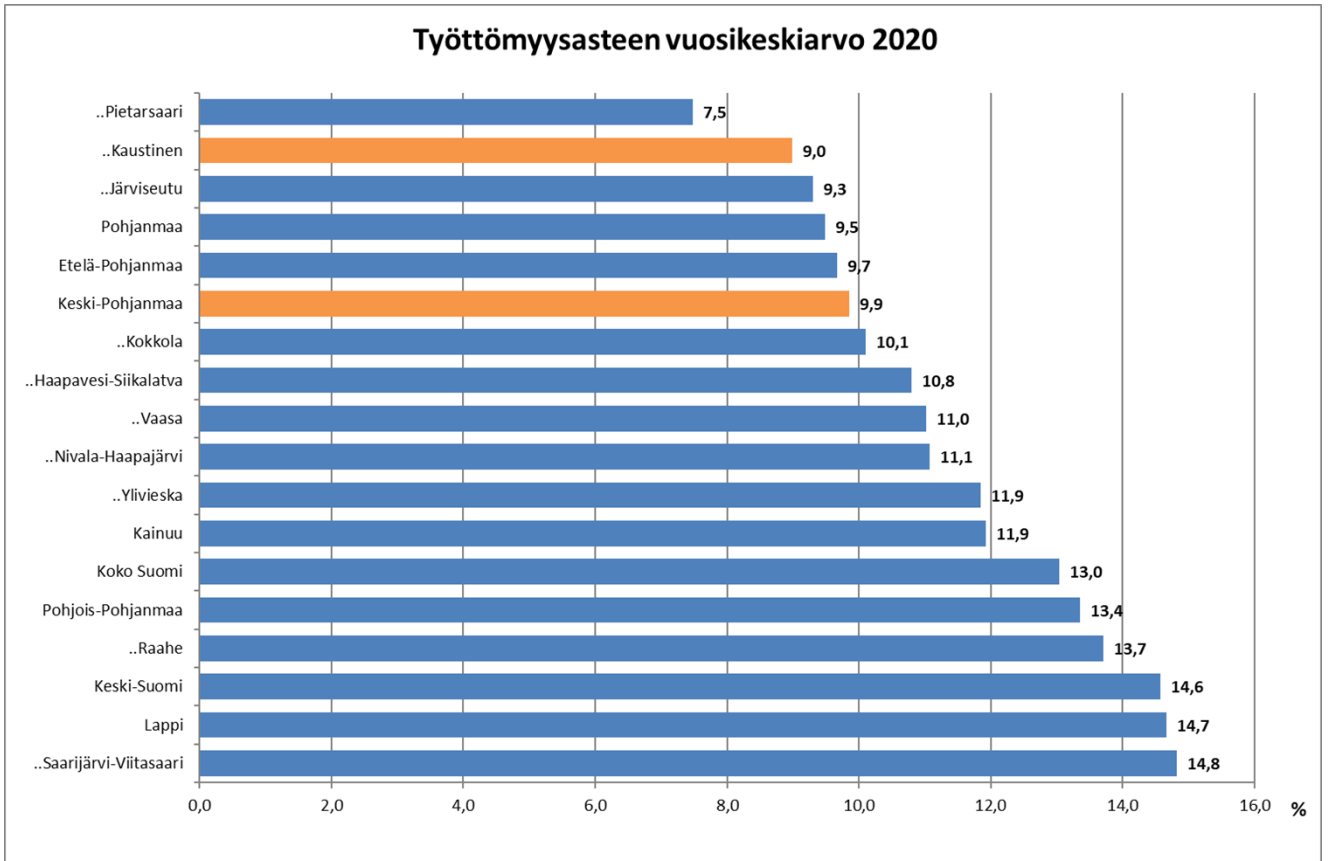

Vuoden 2020 keskimääräiseksi työttömyysasteeksi Perhossa muodostui 9,6 prosenttia. Kaustisen työttömyysaste vuonna 2020 oli 8,5 prosenttia, Halsuan 9,8 prosenttia, Vetelin 8,6 prosenttia, Toholammin 9,3 prosenttia, Lestijärven 9,5 prosenttia ja Kaustisen seutukunnan 9,0 prosenttia. Perhon työttömyysprosentti heikkeni vuoteen 2019 verrattuna 1,4 prosenttiyksikköä, vastaava muutos oli Kaustisen seutukunnassa -2,0, Keski-Pohjanmaalla -2,5 ja koko maassa -3,9 prosenttiyksikköä.

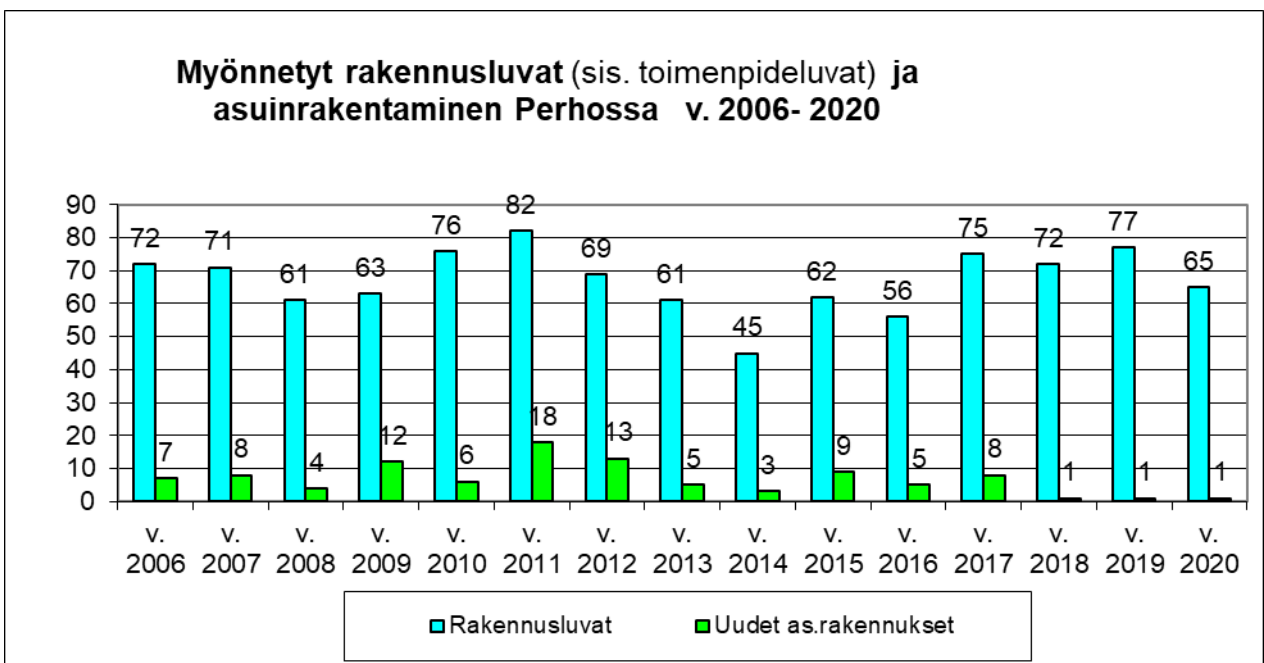

Lähde: Tilastokeskus - Työ- ja elinkeinoministeriön työttömyystietoja

1.7. RAKENTAMINEN JA ASUMINEN

Vuonna 2020 rakennuslupia myönnettiin 65, joista uusia asuinrakennuksia 1.

2.1. KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Hallinto-organisaatio

Kunnanvaltuusto 1.6.2017 -

Kv:n pj. Kirvesmäki Sarita
 Kv:n I vpj. Louhula Matti
 Kv:n II vpj. Jylhä Pauli
 Jäsen Anttiroiko-Rauma Kerttu
 Jäsen Hertteli Anni
 Jäsen Isomöttönen Antti
 Jäsen Hietaniemi Antti
 Jäsen Itäniemi Sirpa
 Jäsen Jaatinen Tanja
 Jäsen Jänkä Jussi
 Jäsen Kalliokoski Esa
 Jäsen Kellokoski Matti
 Jäsen Kytölä Matti
 Jäsen Peltokangas Tapio
 Jäsen Linna Matias 10.12.2018-
 Jäsen Riihimäki Pekka
 Jäsen Salmela Sanna
 Jäsen Sivula Jarkko
 Jäsen Tyynelä Sampo

Tarkastuslautakunta 31.5.2019 saakka

Pj. Peltokangas Tapio
 Vpj. Salmela Sanna
 Jäsen Leväniemi Harri
 Jäsen Linna Kalervo
 Jäsen Peltokangas Mirka

Sivistys- ja vapaa-ajanltk. 31.5.19 saakka

Pj. Sivula Jarkko
 Vpj. Jänkä Jussi
 Jäsen Humalajoki Tapani
 Jäsen Pannula Teija - 22.10.2018
 Jäsen Kellokoski Mari 22.10.2018-
 Jäsen Peltokangas Vesa
 Jäsen Rannila Maria
 Jäsen Salmela Sanna
 Jäsen Syrjälä Niko -21.1.2018
 Jäsen Jääskeläinen Jari 21.1.2018-
 Jäsen Viitala Jenna

Tekninen lautakunta 31.5.2019 saakka

Pj. Kellokoski Matti
 Vpj. Linna Matias
 Jäsen Alatalo Ilona
 Jäsen Brander Annika
 Jäsen Kytölä Matti
 Jäsen Lassila Henry
 Jäsen Palola Jussi
 Jäsen Riihimäki Marika
 Jäsen Ukskoski Sanna

Kunnanhallitus 1.6.2017-

Pj. Hietaniemi Antti
 I vpj. Kalliokoski Esa
 Jäsen Itäniemi Sirpa II vpj. 10.12.18-
 Jäsen Hertteli Anni
 Jäsen Jaatinen Tanja
 Jäsen Kytölä Matti
 Jäsen Riihimäki Pekka
 Jäsen Tyynelä Sampo - 31.5.2019
 Jäsen Anttiroiko-Rauma Kerttu 1.6.19 -
 Jäsen Rannila Maria 10.12.18 - 31.5.19
 Jäsen Peltokangas Tapio 1.6.2019 -

Keskusvaalilautakunta

Pj. Koivukoski Olli
 Vpj. Kotilainen Heikki
 Jäsen Huopana Valio
 Jäsen Kivijärvi Marjo Hannele
 Jäsen Patovisti Marja-Leena

Tarkastuslautakunta 1.6.2019 -

Pj. Kellokoski Matti
 Vpj. Isomöttönen Antti
 Jäsen Huopana Valio
 Jäsen Tiala Helena
 Jäsen Joutsen Sirkka
Sivistys- ja vapaa-ajanltk. 1.6.2019 -
 Pj. Sivula Jarkko
 Vpj. Jänkä Jussi
 Jäsen Humalajoki Tapani
 Jäsen Jääskeläinen Jari
 Jäsen Kellokoski Mari
 Jäsen Tyynelä Sampo
 Jäsen Elgland Niina
 Jäsen Korte Tuija
 Jäsen Kivelä Piia

Tekninen lautakunta 1.6.2019 -

Pj. Linna Matias
 Vpj. Rannila Maria
 Jäsen Alatalo Ilona
 Jäsen Kytölä Mika
 Jäsen Lassila Henry
 Jäsen Syrjälä Toni
 Jäsen Riihimäki Marika
 Jäsen Ukskoski Sanna
 Jäsen Polvilampi Kirsi

Ympäristölautakunta 31.5.19 saakka

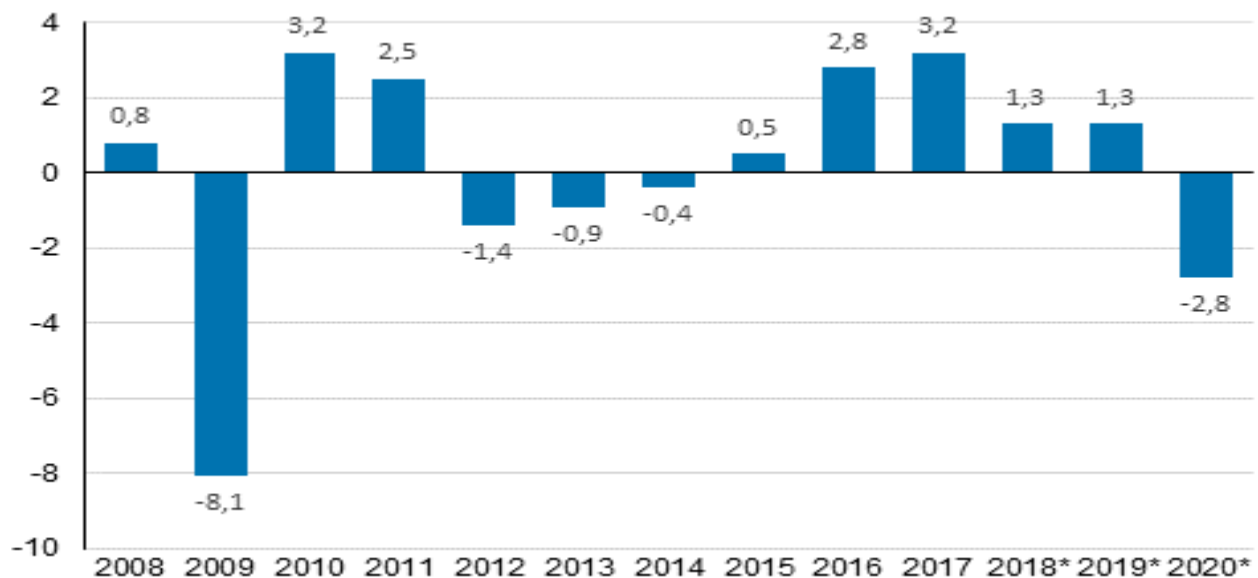
Pj. Olavi Lassila
 Vpj. Isomöttönen Antti
 Jäsen Anttiroiko-Rauma Kerttu
 Jäsen Hietaniemi Antti-Jussi
 Jäsen Kivelä Seija T
 Jäsen Lindqvist Nanna
 Jäsen Poranen Helena
 Jäsen Rauhala Jussi
 Jäsen Ukskoski Elli

Ympäristölautakunta 1.6.19 -

Pj. Olavi Lassila
 Vpj. Isomöttönen Antti
 Jäsen Kellokoski Mika A
 Jäsen Peltokangas Timo
 Jäsen Lindqvist Nanna
 Jäsen Poranen Helena
 Jäsen Rauhala Jussi
 Jäsen Kivelä Seija
 Jäsen Ukskoski Elli

2.2. YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS**2.2.1. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS****Bruttokansantuote laski 2,8 prosenttia vuonna 2020**

Bruttokansantuotteen volyymi laski -2,8 prosenttia vuonna 2020 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Lasku tarkentui hieman helmikuun neljännesvuositilinpäivityksestä julkisen talouden aineistojen päivityttyä (oli -2,9 prosenttia). Kotitalouksien säästämisaste kasvoi vuonna 2020.

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia**Kotitalouksien säästämisaste kasvoi koronan vaikutuksesta – käytettävissä oleva tulo kasvoi hieman ja kulutusmenot laskivat selvästi**

Kotitalouksien saamat palkat ja palkkiot laskivat nimellisesti 0,4 prosenttia 92,8 miljardiin euroon. Edellisenä vuonna palkat ja palkkiot olivat 3,5 prosentin nousussa. Saadut rahamääräiset sosiaalietuudet kasvoivat 5,4 prosenttia 47,6 miljardiin euroon. Tähän vaikutti erityisesti maksettujen työeläkkeiden 2,6 prosentin kasvu 29,4 miljardiin euroon sekä maksettujen työttömyysetuuksien 38 prosentin kasvu 5,0 miljardiin euroon.

Kotitalouksien säästö nousi 6,9 miljardiin euroon (1,0 miljardia vuonna 2019). Tähän vaikutti käytettävissä olevan tulon 0,5 prosentin kasvu 133,1 miljardiin euroon sekä kulutusmenojen 4,6

prosentin lasku 115,2 miljardiin euroon. Säästö kasvoi käytettävissä olevia tuloja nopeammin kulutusmenojen laskiessa selvästi. Tämän seurauksena kotitalouksien säästämisaste kasvoi 5,7 prosenttiin vuonna 2020. Ennakkotietojen mukaan kotitalouden velkaantumisaste nousi 133 prosenttiin vuonna 2020, kun se oli 129 prosenttia vuonna 2019.

Kotitalouksien oikaistuun käytettävissä olevaan tuloon luetaan mukaan myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat palvelut. Nämä oikaistut käytettävissä olevat tulot kasvoivat käypähintaisesti 1,0 prosenttia ja reaalisesti, eli hintamuutoksista puhdistettuna, 0,3 prosenttia vuonna 2020.

Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi yli kymmenellä miljardilla

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 12,9 miljardia euroa alijäämäinen. Edellisenä vuonna alijäämä oli 2,4 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen alijäämää kasvattivat koronapandemiaan liittyvät menot sekä verotulojen ja sosiaaliturvamaksujen kertymän pieneneminen, jonka suurimpina yksittäisinä tekijöinä olivat yhteisöverojen ja TyEI-maksujen supistuminen. Vuonna 2020 alijäämä oli 5,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tilastokeskus julkistaa EU:n komissiolle toimitettavat alijäämä- ja velkatiedot 21.4. Valtionhallinnon alijäämä oli 13,4 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,7 miljardia euroa.

Paikallishallinto ylijäämäinen

Paikallishallinto (kunnat ja kuntayhtymät ym.) oli ennakkotietojen mukaan pitkästä aikaa ylijäämäinen, 175 miljoonaa euroa. Valtionhallinto osallistui paikallishallinnon koronapandemiasta koituviin kustannuksiin ja paikallishallinnon alijäämä vaihtui ylijäämäiseksi valtionosuuksien kasvun myötä.

Työeläkelaitosten ylijäämä supistui huomattavasti osinkotulojen ja saatujen sosiaaliturvamaksujen pienenemisen myötä noin 429 miljoonaan euroon. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvomuutoksia. Myös muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema heikkeni ollen 158 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Lähde: Kansantalouden tilinpito 2019, ennakko. Tilastokeskus, Julkaistu 15.3.2021

2.2.2 KUNNAN TALOUDELLINEN KEHITYS

Perhon kunnan tilikauden ylijäämä on 841.750,30 € ja on 0,756 milj. € edellisvuotta parempi. Käyttötalouden nettomenot pienenivät edelliseen vuoteen verrattuna 0,680 milj. euroa eli 3,6 %. Verotuloja saatiin 361.645,12 euroa (+4,8 %) edellisvuotta enemmän. Verotuloja kertyi yhteensä 7,887 milj. euroa. Valtionosuuksia vuonna 2020 kirjattiin 13.120 milj. euroa eli 0,744 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Vuosikate tilinpäätöksessä 2020 on 2,758 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen (1,467 milj. euroa), lisäpoistojen (0,430 milj. euroa) ja arvonalentumisten (0,076 milj. euroa) jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui 785.479,22 euroa. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä on 841.750,30 €.

Investoinnit vuonna 2020 olivat 2,618 milj. € ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja kirjattiin 0,377 milj. €. Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden vaihteessa 1,0 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 0,037 milj. euroa.

Kuntalain 118 §:ssä säädetään raja-arvoista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelystä. Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (kuntalain

110 §:n 3 mom.). Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettuna alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2003) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta negatiivinen;
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
4. kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Tunnusluku	Perho Tp 2014	Perho Tp 2015	Perho Tp 2016	Perho Tp 2017	Perho Tp 2018	Perho Tp 2019	Perho Tp 2020
Kunnan vuosikate/asukas	+832	+1.022	+570	+527	-20	+401	+1.019
Kuntakonsernin vuosikate/asukas	987	1.177	+737	+696	+144	+447	+1.238
Tuloveroprosentti	21,00	21,00	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50
Kunnan lainamäärä/asukas	2.558	2.261	3.003	4.596	5.882	6.733	6.920
Kuntakonsernin lainamäärä/asukas	3.281	2.925	3.669	5.321	6.570	7.625	7.876
Ylijäämä /asukas, €	982	1.332	1.471	1.564	1.087	1.144	1.476
Kertynyttä ylijäämää, milj. €	2,844	3,904	4,275	4,472	3,069	3,156	3,997
Kunnan omavaraisuusaste	59,1	64,8	58,6	53,3	44,8	42,5	44,0
Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus, %	45,3	38,9	53,0	65,8	85,7	88,0	84,0
Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	45,3	39,9	50,5	55,7	67,2	70,2	67,3

Vuoden 2020 tavoitteita olivat:

Ennakoiva ja vahva kuntatalous

- vuosikate kattaa vähintään poistot
  - o vuosikate 2,758 milj. €, poistot ja arvonalentumiset -1,973 milj. €
- kertynyttä ylijäämää
  - o 3,997 milj. €
- lainamäärä korkeintaan maan keskitasoa
  - o lainamäärä 6.920 €/asukas, Tp 2019:maassa keskim. 3.342 €/asukas, Keski-Pohjanmaa 4.789 €/asukas
- veroprosentit Keski-Pohjanmaan keskitasoa
  - o Tuloveroprosentti 21,50, Keski-Pohjanmaa keskim. 21,60

2.2.3. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta.

Talouden kehittymisen suuntaa kuvataan mm. vertaamalla toimintakulujen kasvua verotulojen kasvuun. Toimintakulujen kasvu ei saisi ylittää verotulojen kasvua. Tilinpäätöksen mukaan käyttötalouden toimintakate (käyttötalousmenot – käyttötaloustulot) vähenivät edellisvuodesta 0,680 milj. €. Kokonaisverotulot ja valtionosuudet kasvoivat 1,106 milj. € (vaikka v. 2019 saatiin 0,916 milj. €:n syrjäisyyslisän korjaus vuosilta 2017 – 2019). Toimintavuoden taloudellinen asema parani edellisvuoteen verrattuna huomattavasti, ja täyttää tasapainossa olevan talouden tunnusmerkit (vuosikate kattaa poistot ja korvausinvestoinnit).

Vuoden 2020 tuloveroprosentti on 21,50, sama kuin vuonna 2019.

Kunnassa laaditussa (kvalt 26.8.2019) talousohjelma vuosille 2019 - 2022 konkretisoi käytännön toimenpiteiksi kunnan toimintoja yhtiöittämisratkaisujen, henkilöstösuunnitelman toimeenpanon ja Soiten osalta tehtävien kustannustehokkuuspäätösten kautta. Talousohjelman tavoitteena on tasapainottaa kuntatalouden kehitys kestävällä tavalla vuoden 2022 loppuun mennessä siten, että kuntaorganisaatio toimii kustannustehokkaasti ja kykenee tuottamaan kuntalaisten palvelut laadukkaasti ja samalla vahvistamaan kunnan vetovoimaisuutta ja yritysmuoniteisyttä, jotta asukasluku ja kunnassa olevien työpaikkojen määrä saadaan kasvu-uralle. Perhossa, kuten kuntataloudessa yleensä, väestön ikääntymisen, muuttoliikkeen, työvoiman saatavuuden ja kuntien tulopohjaa vaivaavien rakenteellisten heikkouksien vuoksi ollaan monien haasteiden edessä. Palvelu- ja investointitarpeet, varhaiskasvatuksen ja opetuksen tilatarpeet kasvavat lisäten paineita niin käyttötalousmenojen kuin velkaantumisenkin kasvuun.

Tilinpäätöstä ja tätä arviota laadittaessa koronapandemia on ollut tosiasia jo toista vuotta. Koronatuot, verotulojen kasvu ja maltilliset menot näkyvät positiivisina kuntatalouden vuoden 2020 tunnusluvuissa.

Koronan aikana työttömyys on lisääntynyt, yrityksiä on laitettu säppiin ja asiakasvirrat ovat hiljentyneet. Toisaalta joillekin aloille pandemia on tarjonnut lisää työtä. Korona on vaikuttanut yhteiskuntaamme myös monilla muilla tavoin. Erityisen huolestuttavaa on kodeissa lisääntynyt pahoinvointi.

Koronan taloudelliset vaikutukset tulevat näkymään kuntataloudessa sosiaali- ja terveysmenojen kasvun lisäksi myös mahdollisissa kunnan omissa tukitoiminnoissa asukkaille ja yrityksille. Lisäksi yritysten toimintaedellytysten voimakkaasti heikentyessä yritykset lomauttavat henkilöstöään, josta seuraa sekä yhteisöverotulojen, että kunnallisverotulojen lasku.

Valmisteilla oleva sote-uudistus ei yksinään ratkaise kuntatalouden ongelmia; menoja ja tuloja siirtyisi kunnilta pois saman verran. Voidaan olettaa, että se

kyllä siirtää kasvavia sote-menopaineita valtion rahoitusvastuulle, mutta samalla heikentää kuntien verotulopohjaa merkittävästi vaikeuttaen siten muun muassa investointitarpeisiin vastaamista.

Tulevien vuosien suurin haaste Perhon kunnan osalta on talouden tasapainottaminen, huomioiden asukasmäärän ennustettu lasku. Toteutettujen suurten investointien, Sote menojen kasvun ja asukasluvun laskun yhtälö on haasteellinen ja haasteellisuutta lisää tosiasia, että yli 60 % kunnan käyttötalouteen vaikuttavista päätöksistä ei tehdä yksin Perhon kunnassa. Määrätietoisilla, joskus rohkeillakin, yhdessä tehdyillä päätöksillä kuntatalouden kehitys saadaan kuitenkin käännettyä kestävään suuntaan.

Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on toteutettu jo raportoitavana toimintavuotena ja kustannustehokkuutta pyritään edelleen parantamaan myös tulevina vuosina. Palkkahallinnon ulkoistaminen oli yksi näistä toimenpiteistä.

Kunnanvaltuuston päätös (22.3.2021) siitä, että Perhossa on 1.8.2021 alkaen yksi alakoulupiiri ja alakoulujen oppilaat opiskelevat Kirkonkylän ja Möttösen kouluissa, selkeyttää opetuksen järjestämisen suunnittelua, mutta toisaalta tuo lisäinvestointitarpeita (toisen asteen Kampusalue ja liikuntahalli sekä Oksakosken lähiliikunta-alueet).

Konsernitasolla kunnan markkinoilla tapahtuvien toimintojen yhtiöittämisspätökset tullaan tekemään vuoden 2021 aikana, mutta erityisesti kunnan omistamien asuntojen perusparannustarpeet kasvattavat konsernin investointitarpeita. Asunnot ovat osittain heikossa kunnossa, eivätkä näiltä osin vastaa vuokralaisten odotuksia laadukkaista asuinympäristöistä. Tämä on kunnan veto- ja pitovoimaisuutta heikentävä tekijä.

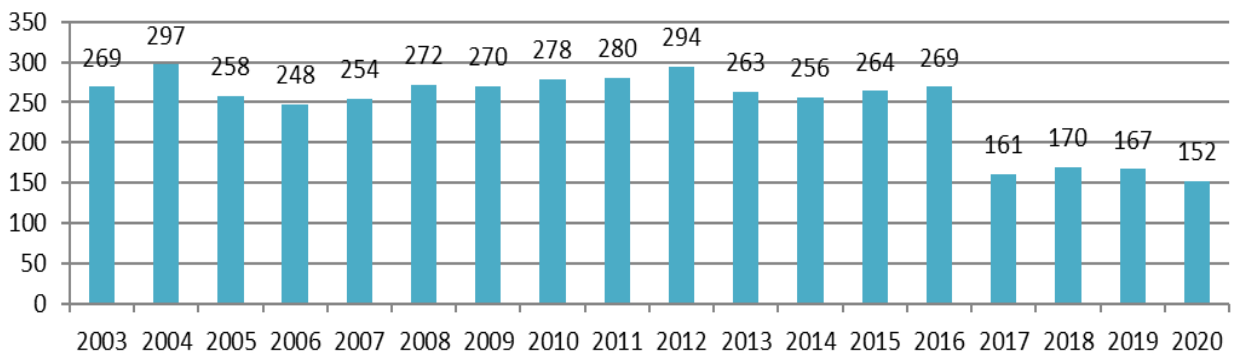
Laaditun talousohjelman toteuttaminen ja uusien kustannustehokkuutta parantavien kehittämistoimenpiteiden löytäminen ja toimeenpano peilattuna kunnan tuottamien palveluiden kattavuuteen ja laadukkuuteen sekä panostaminen toimenpiteisiin, joilla voidaan edistää kunnassa toimivien yritysten menestymistä ja näin olemassa olevien työpaikkojen säilymiseen ja parhaimmillaan uusien syntymiseen on parasta taloudenhoitoa pitkällä aikavälillä.

2.2.4 KUNNAN HENKILÖSTÖ

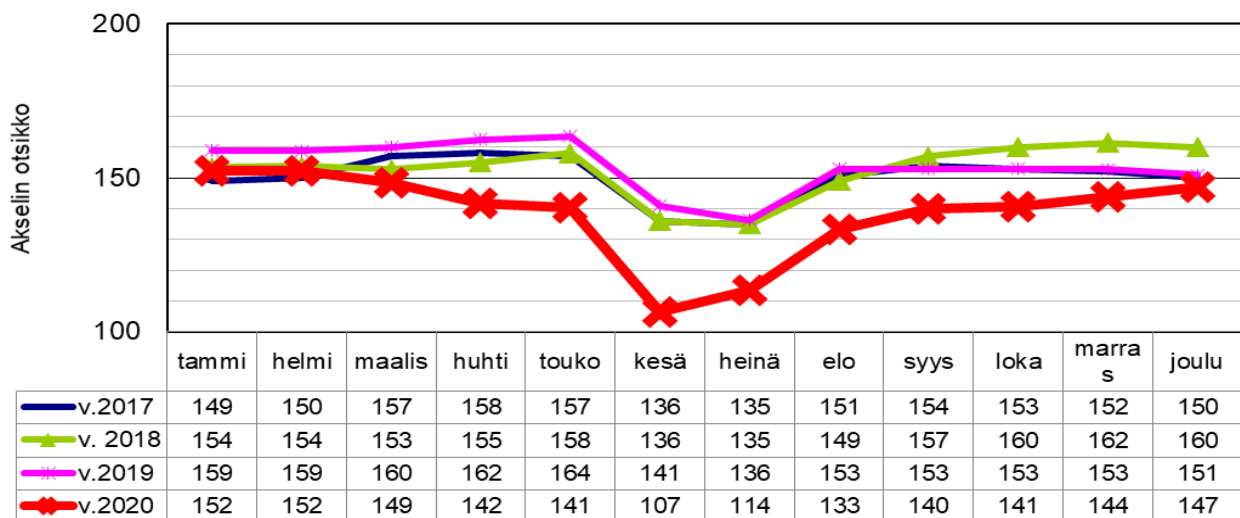
Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrä ei kuvaa käytettyä työpanosta, vaan sitä, monellako henkilöllä oli palvelussuhde kuntaan 31.12. kunakin vuonna. Tilastoissa voi siten olla mukana sekä virka/työsuhdevapaalla oleva henkilö että hänen sijaisensa. Vuoden 2020 lopussa Perhon kunnan palveluksessa oli 152 työntekijää, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen 15. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö siirtyi 1.1.2017 Soiten palvelukseen.

Palvelussuhteessa olevan henkilöstön määrä 31.12.

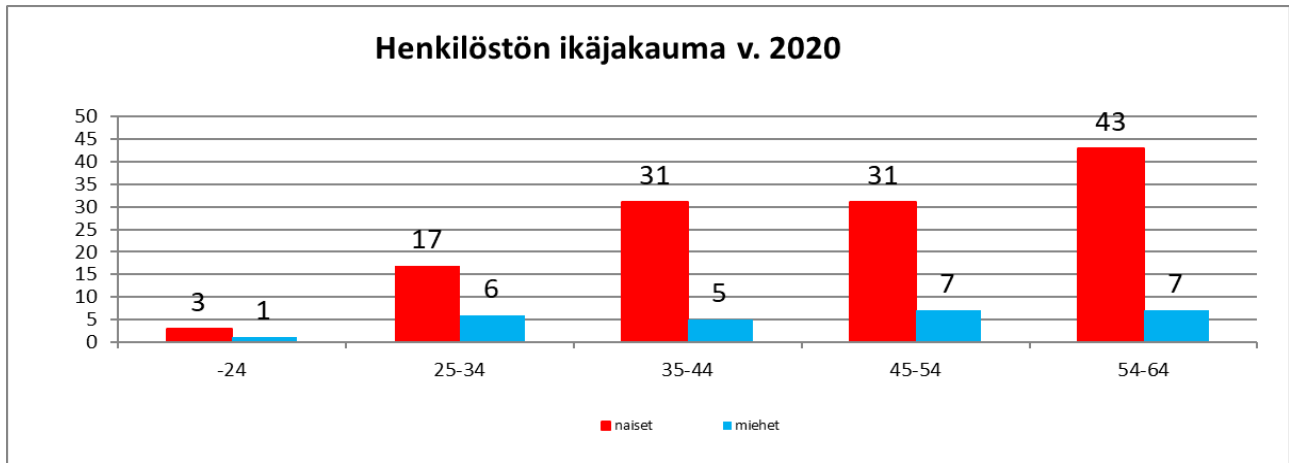
**Palkansaajia kuukausittain 2017-2020
(ei nuoria kesätyöntekijöitä mukana)**

Henkilöstörakenne

Henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2020 lopussa 47,7 vuotta. Naisten keski-ikä oli 47,52 ja miesten 44,88 vuotta. Henkilöstöstä vuoden 2020 lopussa oli naisia 126 ja miehiä 26.

Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain 31.12.2020

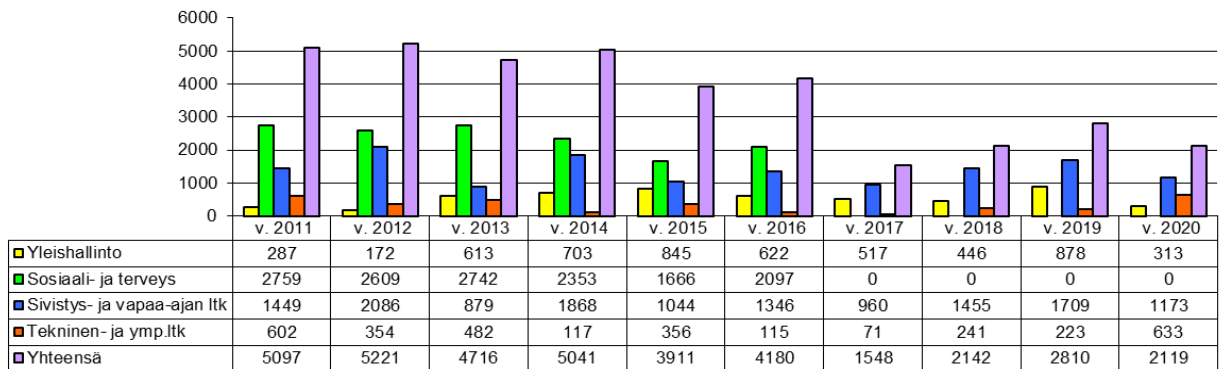
Toimintayksikkö	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Keskushallinto	2	2	2	2	2
Toimisto- ja taloustiimi	9	10	10	10	13
Siivous- ja rvintopalvelut	27	25	29	30	26
Sosiaali- ja terveystoimi					104
Sivistys-, kasvatus- ja vapaa-aikatoimi	103	118	116	106	111
Tekninen ja ympäristötoimi	11	12	13	13	13
Yhteensä	152	167	170	161	269

Henkilöstön tila

Sairauspäivien määrä väheni edellisestä vuodesta 691 päivällä. Tapaturmapäivät vähentyivät ed. vuodesta 4 päivällä. Sairauspäiviä kertyi yhteensä 2.119 tapaturmapäiviä 361 ja äitiyslomapäiviä 104.

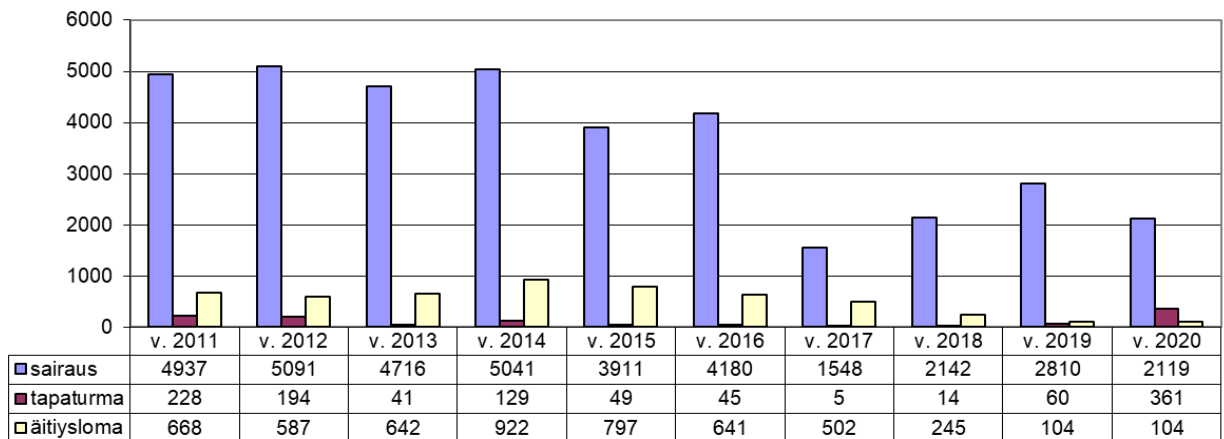
Jokaista kuntaan palvelussuhteessa olevaa, keskimäärin 152 henkilöä, kohden sairauspäiviä oli 13,9 päivää. Vuonna 2019 vastaava luku oli 17,3 päivää, vähennystä 3,4 päivää.

Sairauspoissaolot osastoittain v. 2011 - 2020

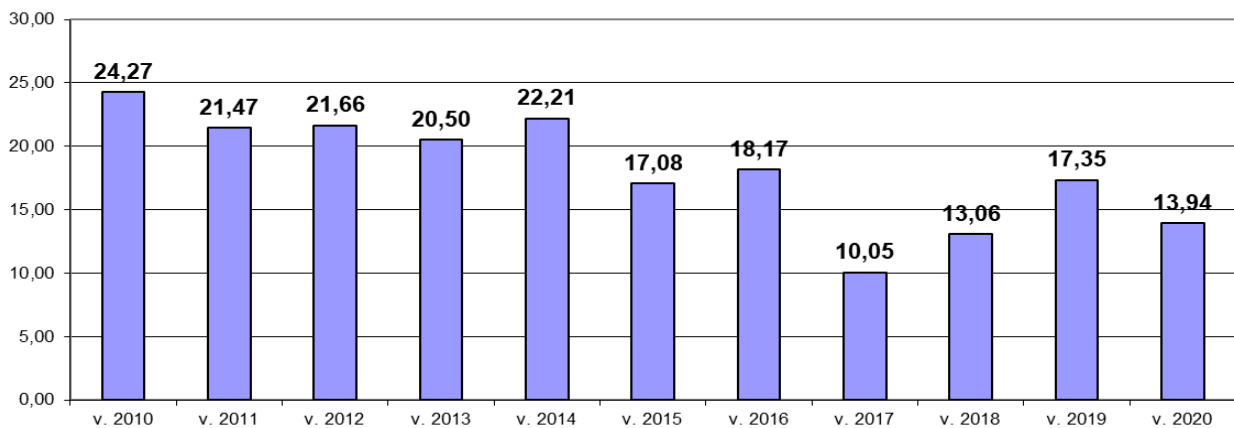

(v. 2020 siivous- ja ravitsemuspalvelut teknisessä osastossa, ennen yleishallinnossa)

Sairaus- ja tapaturmapäivät 2011-2020, äitiyslomapäivät (palkalliset)

Sairauspäivät (kalenteripäivät)/työntekijä/vuosi

2.2.5 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konsernihallinto, sisäisen valvonnan toteutuminen 2020

Yleinen hallinto

Tukipalvelut (henkilöstöhallinto, toimistopalvelut, ateria-, siivous- ja pesulapalvelut)

Maaseututoimi

Elinkeinotoimi

Sosiaali- ja terveystoimi

Talousarviossa 2020

Riskit ja epävarmuustekijät

Konserniyhtiöt

Yhtiön elinvoimaisuus ja toimintakyky

Toimitusjohtajan tehtävien järjestely (Perhon Kehitysyhtiö Oy)

Kunnanhallitus, yleishallinto

Verotulokertymän aleneminen

Maa- ja metsätalouden kehittyminen negatiiviseen suuntaan

Resurssien riittävyys

Henkilöstön työssäjaksaminen ja työviihtyvyys

Sivistys

Resurssien riittävyys

Henkilöstön hyvinvointi/jaksaminen

Työvoiman saatavuus

Opiskelu- ja kasvatushuollolliset haasteet

Tekninen ja ympäristö

Kiinteistöriskit

Säätöolosuhteiden aiheuttamat riskit

Resurssien riittävyys

Henkilöstön hyvinvointi/jaksaminen

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä 2020

Järjestäminen ja vastuut

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjen avulla tuotetaan kohtuullinen varmuus tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon toteutumisesta ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta. Perhon kunnan hallintosäännön luku 11, § 86 – 89 määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja tehtävät toimielimille.

Kunnanvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain mukaan kunnanhallituksen tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallitus valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa, tuloksellisuutta ja raportointia. Lisäksi kaikki tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa varojen käytössä vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konsernivalvonnan järjestämisestä. Kuntakonsernin tytäryhteisöissä hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta lainsäädännön, valtuuston määrittelemän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja konsernijohtoon antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Perhon kuntaorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kuntalain edellyttämällä tavalla ja toteutettu annettuihin määräyksiin ja ohjeisiin perustuen. Kunnanvaltuusto on hallintosäännössä määritellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka ohjaa koko konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kunnanvaltuusto edellyttää, että kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasoilla toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnanhallitus on edelleen antanut täydentävät ohjeet (13.5.2019 § 102) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Kukin toimiala ja liikelaitos sekä niiden tilivelvollinen johto on tullut huolehtia vastuualueensa osalta riittävien ja toimivien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojen toteuttamisesta kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Selonteko on valmisteltu toimialoittain tehtyjen riskikartoitusten ja niiden pohjalta laadittujen toteutumamaraporttien pohjalta osastopäälliköiden ja toimitusjohtajien laatimista yhteenvedoista ja näissä mahdollisesti havaituista puutteista sekä valvonnan kehittämiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Tämän lisäksi selonteko perustuu konsernijohtolle muodostuneeseen kokonaiskäsitykseen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.

Selonteossa käydään läpi konsernivalvonnan kohdealueet. Selonteon laatimisessa on otettu huomioon kuntastrategiassa, hallintosäännössä, konserniohjeessa ja muissa toimijoille annetuissa ohjeissa konsernivalvonnalle asetut tavoitteet.

Selonteon laadinnassa konsernivalvonnan kohdealueita ovat olleet:

- toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa, ohjeistuksen riittävyys
- ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä ja ohjeiden riittävyys
- konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi
- tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi
- sisäisen valvonnan riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista koskeva raportointi

- keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö
- tiedonkulku ja sen toimivuus
- kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen.

Toimintayksiköiden esimiehet ovat raportoineet yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä ilmenneistä poikkeamista ja niistä aiheutuneista toimenpiteistä ja ennaltaehkäisevistä kehittämistoimenpiteistä tämän selonteon tausta-aineistoksi kerätystä aineistossa.

Selonteossa tuodaan esille havaitut puutteet ja virheet sekä toteutetut korjaustoimenpiteet ja ennaltaehkäisevät kehittämisehdotukset.

Havaitut puutteet

Tilikauden aikana ei ole raportoitu toteutuneista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteista, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kunnan ja kuntakonsernin toiminnalle. Vuoden 2021 valtiosuus päätöstä koskien tuli vuoden viimeisenä päivänä ilmi poikkeama, joka saattaa vaikuttaa Perhon kunnan valionosuuksien määrään. Tämä poikkeama ja sen aiheuttamat toimenpiteet raportoidaan vuoden 2021 tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnanhallituksen tiedossa ei ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista saattaisi seurata merkittävä korvaus, kanne tai muu sellainen vaatimus tai oikeusseuraamus.

Kunnanhallituksella ei myöskään ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua kunnalle merkittävä korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu. Tilivuoden aikana toteutetut henkilöstön lomautukset, pitkät virkavapaat ja henkilöstövaihdokset avainhenkilöstön osalta kuormittivat koko henkilöstöä normaalivuotta enemmän.

Kehittäminen ja kehittämiskohteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessia pyritään kuntakonsernissa kehittämään toimialojen, tytäryhtiöiden ja liikelaitosten erilaiset tarpeet ja toteutusresurssit huomioiden. Toimintatapoja ja työkaluja arvioidaan ja kehitetään siten, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta muodostuu kiinteäksi osaksi kuntakonsernin normaaleja toimintaprosesseja. Tämän tuloksena toimintaympäristön muutokset sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisen painopisteet pystytään kohdentamaan yhtenäisemmin ja tavoitteellisemmin.

Tavoitteena on edelleen lisätä prosessin sekä toimintatapojen systemaattisuutta ja yhtenäisyyttä. Tavoitteeseen pyritään edellä mainitulla tavalla muodostamalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminnot osaksi kuntakonsernin normaalia toimintaa. Tavoitteena toiminnan jalkauttamiselle koskemaan koko kuntakonsernin henkilöstöä on, että toimintaprosessit kehittyvät kustannustehokkaiksi, huomioiden kokonaisuudessaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja tuloksellisuuden. Tavoitteena on, että näin pystytään mahdollisimman hyvin ennakolta huomioimaan muuttuvan toimintaympäristön haasteet ja myös suunnitelmallisesti hyödyntämään avautuvat mahdollisuudet.

Koronapandemian kaltaisiin poikkeustilanteisiin on käytännössä erittäin haasteellista varautua varmuusvarastolla. Kunnan valmiussuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota koronapandemian kaltaisiin tilanteisiin prosessien kehittämisen näkökulmasta.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus on riippumaton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tukitoiminto, joka toimii kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan alaisuudessa. Sisäinen tarkastus avustaa kunnan johtoa valvontavelvollisuutensa täyttämässä. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on objektiivisella arviointi- ja varmistustoiminnalla sekä ohjeistuksilla tukea kehittämistä ja tavoitteiden saavuttamista. Sen tehtävänä on arvioida sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta ja tehokkuutta sekä päämäärien ja tavoitteiden saavuttamista tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinnan tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen työ kohdistuu koko kuntakonsernin sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin ja sen toiminta-alueena ovat kaikki kuntakonsernin toiminnot ja toimintayksiköt sekä tarvittaessa ulkoistetut palvelut.

Sisäistä tarkastusta ohjaa hallintosääntö, jossa määritellään sisäisen tarkastuksen tarkoitus, toimivalta ja vastuu.

Vuonna 2020 sisäinen tarkastus on toteutunut kunnanhallituksessa päätetyn riskienhallintasuunnitelman pohjalta ja on raportoitu toimialoittain tämän selonteon tausta aineistona.

Havaittujen poikkeamien perusteella on tehty korjaavia toimenpiteitä ja ne on selonteon tausta aineistona olevassa raportoinnissa dokumentoitu. Aineiston perusteella voidaan todeta, että toimialojen vastuuhenkilöt ovat pääasiallisesti reagoineet tehtyihin havaintoihin viipymättä ja korjaavia toimenpiteitä on toteutettu.

Raportointien yhteenveto osastoittain

Konserniyhtiöt (Perhon Kehitysyhtiö Oy, Kiinteistö Oy Perhon Kartano, Perhon Opiskelija-asunnot Oy, Asunto Oy Rivihiekka sekä Asunto Oy Perhonjokiranta)

Hallintosääntö ja muut ohjeet ovat ajan tasalla ja kattavia. Konserniyhtiöt tuntevat hallintosäännön ja ohjeiden sisällöt. Vastuunjako konserniohjauksessa koetaan oikeana, eikä riskiä tunnisteta näiltä osin merkittäväksi. Konsernijohto valvoo, että yhtiöt toimivat asetettujen tavoitteiden suuntaisesti.

Valmistelussa oleva kunnan suoraan omistamien asuntojen sekä teollisuus- ja toimitilojen yhtiöittäminen ei ole valmistunut tavoiteaikataulussa. Selvityksen valmistelun viivästyminen on suurelta osin johtunut asiantuntijakumppanin organisaatiossa tapahtuneet henkilövaihdokset, jolloin kunta on joutunut toimittamaan selvityksen lähtö- ja perustietoja moneen kertaan projektin aikana. Tavoite on, että yhtiöittämisratkaisut toimeenpannaan vuoden 2022 alusta.

Kaikki kuntakonsernin yhtiöt tukeutuvat Perhon kunnan konsernitoimintoihin ja palveluihin (taloushallinto, isännöinti ja kiinteistöhoito). Asuntoyhtiöiden osalta tämä työllistää melko

paljon ja tarvittavista resursseista on ajoittain puutetta, erityisesti kirvesmiehen toimen täyttämisen viivästyttäminen on vaikuttanut tähän.

Hallituksen kokoonpanon ja hallitustyöskentelyn tarkoituksenmukaisuuden osalta toimintaa jossain määrin haittaa konserninäkökulmasta yhtiörakenteen sirpaleisuus, eli useita pieniä hallituksia, joissa ei välttämättä ole käytettävissä riittävää tietämystä ja osaamista yhtiön toiminnan kehittämiseksi. Kehittämisehdotuksena edelleen esitetään, että konserniyhtiön hallituksia nimitettäessä kiinnitetään erityistä huomiota hallitusten jäsenten motivaatioon toimia hallituksessa sekä hallituksen jäsenten substanssiosaamiseen yhtiöiden toimiala huomioiden.

Yleishallinto

Koronapandemia on vaikuttanut kunnan verotulokertymään positiivisesti, johtuen valtionhallinnon päättämistä tukitoimenpiteistä.

Yleishallinnon osalta koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi toimintaan. Terveysviranomaisten rajoitukset ja suositukset ovat vaikuttaneet kunnantoimiston asiakaspalveluun, henkilöstön siirtyminen etätyöskentelyyn vaikutti, erityisesti kevään ja kesän aikana toimintoihin. Kokoontumisrajoitukset ovat käytännössä keskeyttäneet kaikki yleisötilaisuudet ja -tapahtumat. Päätöksenteon osalta osa lautakunnista on siirtyneet pääsääntöisesti sähköisiin kokouksiin. Kunnanvaltuusto ja -hallitus ovat pääsääntöisesti kokoontuneet normaalisti. Julkishallinnon digiloikka on onnistunut Perhon kunnan osalta erittäin hyvin.

Resurssien riittävyys ja sitä kautta henkilöstön jaksaminen on ollut tilivuoden aikana koetuksella. Keskushallinnon osalta ei sairauspoissaolojen ja virkavapauksien ajalle ole palkattu sijaisia ja hallintoa on pyöritetty paikalla olevalla henkilöstöllä, joka on kuormittanut suurta osaa yleishallinnon henkilöstöstä poikkeuksellisen paljon.

Sivistys

Kunnanvaltuusto päätti joulukuussa 2019 investoida päivähoiton uudisrakennukseen. Päätös aiheutti sen, että Vuororyhmis Auringonkukka ja Ryhmis Päivänkakkara muuttivat helmikuun alussa väistötiloihin ammattiopistolla sijaitsevaan asuntolarakennukseen. Samassa yhteydessä sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta muutti Vuororyhmis Auringonkukan päiväkodiksi lisääntyneen vuorohoitotarpeen vuoksi. Koronapandemian myötä varhaiskasvatuksen lapsimäärät tippuivat noin kolmasosaan maaliskuussa. Poikkeusaikana sijaisia ei juurikaan käytetty. Määräaikaisten työntekijöiden työsopimuksia ei jatkettu ja he jäivät vuosilomien myötä pois. Huhtikuun puolen välin jälkeen lapsia taas hoidossa n. 80 % normaalista, hoitajia oli 8 henkilöä vähemmän kuin ennen koronapandemiaa. Kevään 2020 aikana vuorohoidon työntekijät kuormittuivat normaalia enemmän.

Jokaisella esimiesasemassa tai vastuullisessa asemassa olevalla työntekijällä/viranhaltijalla on useampi tehtävä, josta hän vastaa. Jos yksi edellä mainituista henkilöistä on estynyt hoitamasta tehtäviään, tehtävät kasaantuvat niille, joilla on jo muutenkin useampi tehtävä. Riskit lisääntyvät niin toiminnan toteutumisessa kuin talouden hoitamisessa näissä tilanteissa.

Alkuvuonna merkittävimäksi riskiksi nousi Oksakosken koulun ja kotitalousluokan sisäilmaongelmat.

Pandemia on tuonut yläkoulun ja lukion opiskelijoille haasteita ja opettajien lomauttaminen pandemian aikaan oli iso riski. Yläkoulun oppilaiden erityisoppilaiden tarpeet ja pandemian tuomat mielenterveyden haasteet yläkouluikäisillä ovat tuoneet haastetta, koska asiantuntijalausuntojen perusteella opetuksen erityisjärjestelyihin ei ole ollut varattuna lisäresurssia. Työntekijöiden jaksaminen muuttuvien tilanteiden keskellä on myös yksi voimakas riskitekijä.

Koulunkäynnin ohjaajien antama tuki alakoulun oppilaille on vähentynyt resurssien vähenemisen myötä elokuusta 2020 alkaen. Samanaikaisesti yhä useammalla oppilaalla olisi asiantuntijoiden lausuntojen mukaan tarvetta henkilökohtaiselle ohjaajalle. Toistuvat määräaikaikaiset koulunkäynnin ohjaajien työsopimukset eivät palvele koulutoimea rakentavasti.

Pandemia on tuonut esille tarpeita uusille hyvinvointi ja vapaa-ajan palveluille, joita on haastavaa toteuttaa vähäisillä henkilöresursseilla.

Tekninen ja ympäristö

Teknisen toimen riskienhallinnan tarkastelu talousarviota laadittaessa on vuonna 2020 kohdistunut talouden kestävyys- ja resurssien riittävyyteen. Koronapandemia toi muutoksia toimintaan ja useat suunnitellut toimenpiteet jäivät toteutumatta suurelta osin resurssien riittämättömyyden vuoksi.

Teknisen toimessa on havaittu poikkeamia sisäisessä valvonnassa ja riskien hallinnassa. Poikkeamat syntyivät riskistä, jota ei ollut tunnistettu aiemmin, eli pandemiasta.

Korona-pandemian aiheuttamat muutokset, joihin ei ollut varauduttu aiheuttivat mm. henkilöstössä epävarmuutta toimintatavoissa, kustannusten nousua henkilösuojaimien hankinnasta sekä terveysturvallisuuden määrittämät rajoitukset ja suositukset aiheuttivat viivästyksiä kiinteistöjen huoltopyyntöihin vastaamisessa.

Kunnanhallituksen kokonaisarvio

Kuntakonsernin valvontaympäristö kokonaisuutena, muodostaa hyvän pohjan sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnan prosessin kehittämiseksi. Valvonnan vastuut ja organisaatiotason kontrollit on hallintosäännössä määritelty kuntalain edellyttämällä tavalla. Valvontavastuu sekä sisäisen valvonnan merkitys on tiedostettu ja sen toimivuuteen sekä läpinäkyvyyteen panostetaan. Ohjeistusta on päivitetty ja yhtenäiset toimintatavat sekä työkalut on otettu käyttöön. Seuranta ja raportointia on tehostettu kunnan johtoryhmän ja esimiestyöryhmän kautta. Käytännön osaamista sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvistä vastuista ja toimenpiteistä vahvistetaan perehdyttämällä ja kouluttamalla esimiehiä, henkilöstöä ja luottamushenkilöitä. Ennakoivampaan lähestymiseen pyritään entistä vuorovaikutteisemmalla toimintatavalla.

Kunnanhallituksen arvion mukaan hallintoa on hoidettu toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on olennaisilta osiltaan toimivaa ja asianmukaisesti järjestetty ja ne tuottavat kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta.

2.3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

2.3.1. TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Toimintatuotot	3 040	3 338
Toimintakulut	-21 537	-22 516
Toimintakate	-18 497	-19 178
Verotulot	7 887	7 526
Valtionosuudet	13 120	12 376
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	578	305
Muut rahoitustuotot	19	14
Korkokulut	-96	-89
Muut rahoituskulut	-253	153
Vuosikate	2 758	1 107
Poistot ja arvonalentumiset	-1 972	-1 491
Satunnaiset tulot		
Tilikauden tulos	786	-384
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	6	6
Rahastojen lis (-) tai väh (+)	50	464
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	842	86
 <i>TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</i>		
	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,1	14,8
Vuosikate/Poistot, %	140	74
Vuosikate, €/asukas	1 019	401
Asukasmäärä	2 708	2 759

TOIMINTAKATE on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

VUOSIKATE osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA Kun tunnusluvun arvo on 100, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

TOIMINNAN RAHOITUS

2.3.2. RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 758	1 107
Tulorahoituksen korjauserät	-15	-10
Toiminnan rahavirta	2 743	1 097
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 618	-1 268
Rahoitusosuudet investointimenoihin	56	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	377	18
Investointien rahavirta	-2 185	-1 250
Toiminnan ja investointien rahavirta	558	-153
Rahoituksen rahavirta		
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 200	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-37	-36
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000	2 000
Lainakannan muutokset	163	1 964
Oman pääoman muutokset		
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1	10
Vaihto-omaisuuden muutos		-1
Saamisten muutos	257	-912
Korottomien velkojen muutos	-177	-641
Muut maksuvalmiuden muutokset	79	-1 544
Rahoituksen rahavirta	242	420
Rahavarojen muutos	800	267
Rahavarat 31.12., (1 000 €)	7 270	6 470
Rahavarat 01.01., (1 000 €)	<u>-6 470</u>	<u>-6 203</u>
Muutos	800	267

Tunnuslukujen laskentakaavat: $Investointien\ tulorahoitus,\ \% = 100 \cdot Vuosikate / Investointien\ omahankintameno$

$Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)$

$Kassan\ riittävyys\ (pv) = 365\ pv \times Rahavarat\ 31.12. / Kassasta\ maksut\ tilikaudella$

2.3.3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA

A. PYSYVÄT VASTAAVAT

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	69	
2. Muut pitkävaikutteiset menot	98	85
	167	85

II Aineelliset hyödykkeet

1. Maa- ja vesialueet	1 297	1 205
2. Rakennukset	15 154	16 694
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 007	6 487
4. Koneet ja kalusto	580	411
5. Muut aineelliset hyödykkeet	21	21
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	<u>1 999</u>	<u>38</u>
	25 058	24 856

III Sijoitukset

1. Osakkeet ja osuudet	2 091	2 162
2. Muut saamiset	54	40
	2 145	2 202
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 370	27 143

B TOIMEKSIANTOJEN VARAT

1. Valtion toimeksiannot		1
3. Muut toimeksiantojen varat	<u>17</u>	<u>18</u>
	17	19

C VAIHTUVAT VASTAAVAT

I Vaihto-omaisuus

1. Aineet ja tarvikkeet	9	9
	9	9

II Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

2. Lainasaamiset	545	572
3. Muut saamiset	<u>425</u>	<u>410</u>
	970	982

Lyhytaikaiset saamiset

1. Myyntisaamiset	368	471
2. Lainasaamiset	30	27
3. Muut saamiset	182	44
4. Siirtosaamiset	<u>797</u>	<u>1 080</u>
	1 377	1 622

III Rahoitusarvopaperit

1. Osakkeet ja osuudet	2 303	2 122
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	216	221
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	<u>3 475</u>	<u>3 327</u>
	5 994	5 670

IV Rahat ja pankkisaamiset

	<u>1 277</u>	<u>800</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 627	9 083

VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 014	36 245
---------------------------	---------------	---------------

VASTATTAVAA

A OMA PÄÄOMA

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
I Peruspääoma	9 239	9 239
III Muut omat rahastot	2 759	2 809
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	3 156	3 070
V Tilikauden alijäämä	<u>842</u>	<u>86</u>
	15 996	15 204

B POISTOERO JA

VAPAAEHTOISET VARAUKSET

1. Poistoero	<u>160</u>	<u>166</u>
	160	166

C PAKOLLISET VARAUKSET

2. Muut pakolliset varaukset	<u>250</u>	<u>250</u>
	250	250

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

3. Muut toimeksiantojen pääomat	<u>91</u>	<u>94</u>
	91	94

E VIERAS PÄÄOMA

I Pitkäaikainen

2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksista	17 488	14 299
3. Lainat julkisyhteistöltä	212	240
7. Muut velat	<u>26</u>	<u>25</u>
	17 726	14 564

II Lyhytaikainen

1. Joukkovelkakirjalainat	1 000	4 000
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11	9
3. Lainat julkisyhteistöltä	28	28
4. Saadut ennakot	313	79
5. Ostovelat	602	663
6. Muut velat	102	115
7. Siirtovelat	<u>735</u>	<u>1 073</u>
	2 791	5 967

VIERAS PÄÄOMA

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	37 014	36 245
-----------------------------	---------------	---------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Omavaraisuusaste, %	44,0 %	42,5 %

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Omavaraisuusaste oli koko kuntasektorilla 57,9 % vuonna 2019.

Omavaraisuusaste, % = 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	84,0 %	88,0 %

Suhteellinen velkaantuneisuus -% kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus oli koko kuntasektorilla keskimäärin 62,0 % vuonna 2018.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Kertynyt ylijäämä, milj. €	3,997	3,156
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1.476	1.144

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Lainakanta 31.12. (1000 €)	18 739	18 575
Lainat €/asukas	6 920	6 733

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. (1.000 €)	18 836	18 762

Tunnusluku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuut huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 956	6 800

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Lainasaamiset 31.12. (1000 €)	0	0

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Asukasmäärä 31.12.	2 708	2 759

2.4.4. KOKONAISTULOT JA MENOT 2020 (ulkoinen)

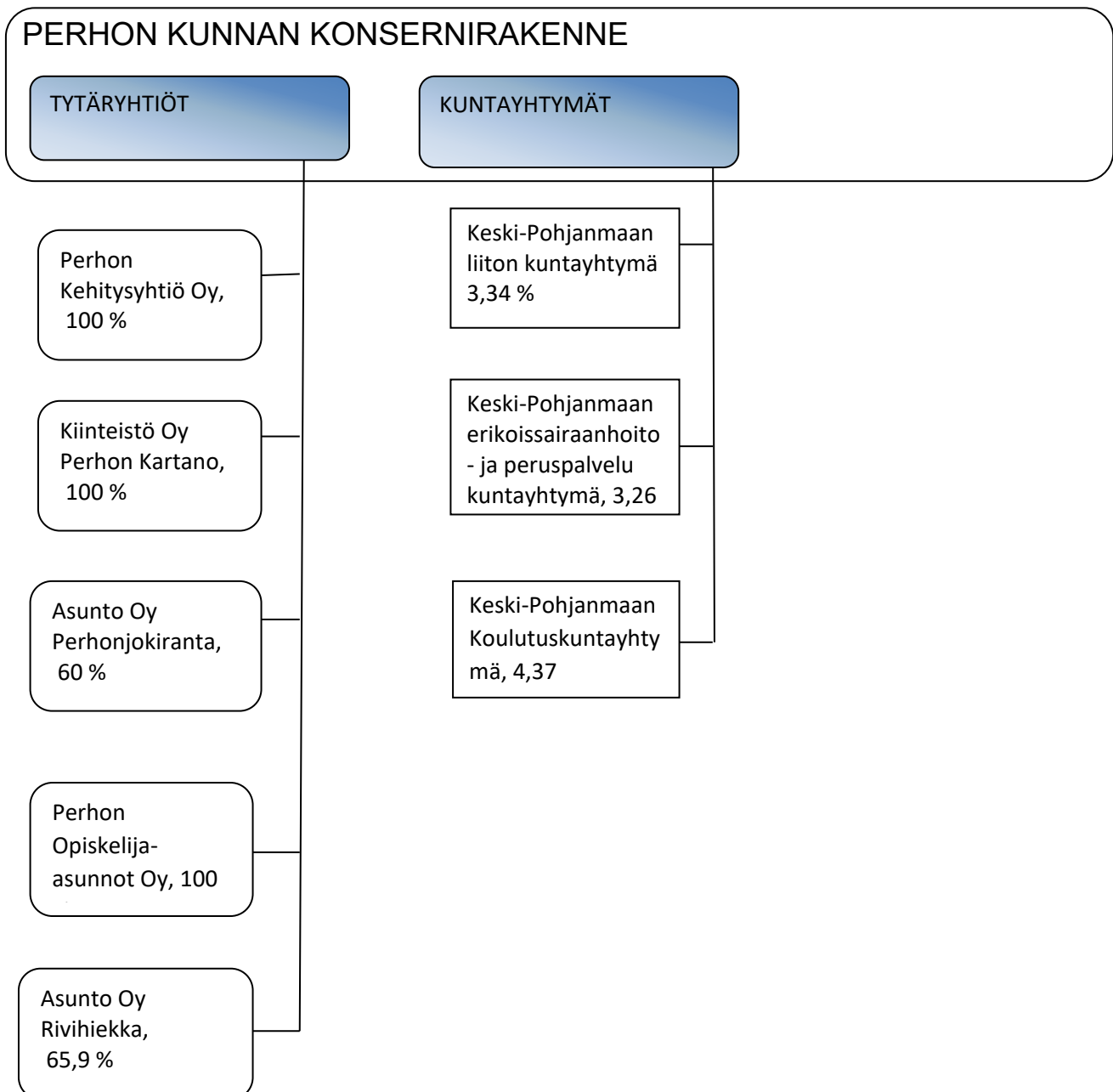
TULOT	<u>€</u>	<u>%</u>
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	3 039 804,18	10,8
Verotulot	7 887 309,18	27,9
Valtionosuudet	13 120 297,00	46,4
Korkotuotot	577 835,23	2,0
Muut rahoitustuotot	19 202,58	0,1
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Käyttöom. myyntivoitot	-14 966,33	-0,1
- Pakollisten varausten vähennys	0,00	
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	56 000,00	0,2
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutust.	376 556,99	1,3
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 200 000,00	11,3
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	28 262 038,83	100,0
MENOT		
Vasainen toiminta		
Toimintakulut	-21 537 483,43	78,2
Korkokulut	-95 551,66	0,3
Muut rahoituskulut	-252 961,90	0,9
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Käyttöomaisuuden myyntitappiot		
- Pakollisten varausten muutos (+/-)		
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 618 166,26	9,5
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-36 660,59	0,1
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-3 000 000,00	10,9
Oman pääoman vähennykset	0,00	
Kokonaismenot yhteensä	-27 540 823,84	100,0
<i>Täsmäytys</i>		
Kokonaistulot yhteensä	28 262 038,83	
Kokonaismenot yhteensä	<u>-27 540 823,84</u>	
	721 214,99	
Muut maksuvalmiuden muutokset (rahla)	<u>78 716,68</u>	
= Rahavarojen muutos	799 931,67	

KONSERNIYHTIÖIDEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2020

Kuntakonserniin kuuluu seuraavat tytäryhteisöt: Perhon Kehitysyhtiö 100 %, Kiinteistö Oy Perhon Kartano 100 %, Perhon Opiskelija-asunnot Oy 100 %, As Oy Perhonjokiranta 60 % ja As Oy Rivihiekka 65,9 % sekä kuntayhtymät Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Keski-Pohjanmaan Koulutuskuntayhtymä ja Keski-Pohjanmaan liitto.

Perhon kunnan markkinoilla tapahtuvien toimintojen osalta yhtiöittämisselvitys on menossa. Tavoitteena on, että yhtiöittäminen voidaan toteuttaa vuoden 2020 alusta, jolloin se vaikuttaa myös talousarvioon. Muutokset talousarvioon käsitellään talousarviomuutoksina erillisinä päätöksinä.

Yhtiöittämisselvitys koskee ensivaiheessa kunnan suoraan vuokraamia asuntoja sekä teollisuus- ja yritystoimitiloja.

PERHON KEHITYSYHTIÖ OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi. Yhtiöittämisselvitys ei ole valmistunut ja uudeksi tavoiteaikatauluksi on arvioitu, että yhtiöittäminen voidaan toteuttaa vuoden 2022 alusta. Raportointihetkellä yhtiöittämisselvityksen asiantuntijana toimiva BDO Oy viimeistelee yhtiöittämisen asiakirjoja kunnan päätöksenteon käsittelyyn. Tavoitteena on ollut, että kunnan omistamat teollisuus- ja yritystoimitilat siirtyvät yhtiöittämisessä Perhon Kehitysyhtiön hallintaan. Päätökset tästä tehdään yhtiöittämisselvityksen valmistuttua. Yhtiö on laatinut kuntastrategiaa toteuttavan strategian, joka vahvistetaan yhtiöittämisen tapahduttua. Yhtiön toiminta painottuu esille nousevien, kunnan elinvoimaisuutta vahvistavien, kehittämistoimenpiteiden esille nostamiseen ja valmisteluun sekä saattamiseen kunnan päätöksentekoon.

Toimitusjohtajan tehtävät ovat sisältyneet kunnanjohtajan tehtäväkuvaan, eikä yhtiöllä ole palkattua työvoimaa. Näiltä osin toiminta ei vastaa hallintolain 28 § 5 momentin vaatimuksia ja yhtiön toimitusjohtaja järjestely on tarkasteltava lain vaatimuksen mukaiseksi yhtiöittämisen yhteydessä.

Strateginen painopiste	Toimenpide	Mittari
Elinkeinoelämän mahdollistaminen	Kunnan elinkeinotoiminnan aktivoiminen ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä (Yhtiön strategialuonnoksessa yritysten yhteistyön aktivoiminen ja tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen) Luonto- ja matkailutoimialan vahvistaminen (Yhtiön strategialuonnoksessa kehittämishankkeet ja tilahallinta)	Yritysten määrän kehitys + 7 kpl Työpaikkojen määrän kehitys Tilastotietoa ei saatavissa Alan yritysten määrän kehitys +1 yritystä
Vahva kuntatalous	Yhtiöittämisen toteuttaminen teollisuus- ja toimitilojen osalta	Yhtiöittämisselvitys edelleen menossa.

Riskit ja epävarmuustekijät

Strateginen tavoite	Riski-/epävarmuustekijä	Toimenpide
Yhtiöittämisen toimeenpano	Yhtiön elinvoimaisuus ja toimintakyky ei vastaa tarpeita Toimitusjohtajan tehtävien järjestely	Huolehditaan yhtiön toimintakyvystä. Yhtiön toiminta edellisvuoden tasolla Osa-aikainen rekrytointi Ei ole toteutunut

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Perhon Kehitysyhtiön hallitus on pitänyt raportointijaksolla 7 kokousta ja niissä on käsitelty 34 asiakohtaa. Hallituksen kokouksessa toimitusjohtaja ja Kosek Oy:n yrityskehittäjä antavat hallitukselle raportin yhtiön toimintaan ja kunnan elinkeinopolitiikkaan sekä yritystoimintaan liittyvistä ajankohtaisista asioista ja toimenpiteistä. Koronatilanteesta johtuen huhtikuun, kesäkuun, syyskuun ja joulukuun kokoukset pidettiin Teams kokouksina.

Koronan vuoksi yritysten aamukahvitilaisuuksien järjestäminen siirtyi Teams:n kautta pidettäviin kunnanjohtajan etätreffit-tapahtumaksi. Etätrefejä järjestettiin 28.4., 19.5., 22.9., 19.10 sekä 24.11. ja lisäksi samalla tavalla järjestettiin BestPark Perhon esittelytilaisuus 17.11. Yhteensä näillä etätrefeillä on ollut n. 30 osallistujaa.

Kehitysyhtiö teki yhteistyötä vuoden aikana Perhon yrittäjien kanssa järjestämällä Yrittäjänpäivän tapahtuman 5.9. sekä osallistumalla Vuoden Yrittäjien palkitsemiseen sekä Vuoden Menestyjien muistamiseen 15.12.2020.

Kosekin kautta toteutetut yritysneuvonta ja -kehittämispalvelut ovat toimintavuoden aikana olleet:

- yrittäjätapaamisia 166 kpl,
- sähköpostin välityksellä 477 yrityskontaktia ja
- 271 puhelinkontaktia.
- yhteensä Kosekin aktiviteetteja perholaisten yritysten kanssa 914 kappaletta.

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Vuonna 2020 yhtiön toimintaan vaikuttaa merkittävästi kunnan toimintojen yhtiöittäminen. Tavoitteena on ollut, että kunnan omistamat ja suoraan vuokraamat (ei yhtiöissä) siirtyvät yhtiöittämisessä Kiinteistö Oy Perhon Kartanon hallintaan. Päätökset tästä tehdään yhtiöittämisselvityksen valmistuttua.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
--

Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulo-rahoituksella.

Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin.

Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Vuoden 2020 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 13.3.2021. Tilikauden 2020 tulos oli 20.326,95 euroa.

Yhtiössä on yhteensä 17 asuntoa, joista 15 asuntoa sijaitsee Eeronkuja 2 ja 4 rivitaloissa ja kaksi asuntoa Kiveläntien 855 paritalossa.

Neliövuokra Eeronkujan asunnoissa on 7,64 €/m² ja Kiveläntie 855 paritalossa 8,00 €/m². Toiminnallisen käyttöasteen keskiarvo asunnoissa vuonna 2020 oli 82 %.

Helmikuun aikana suoritettiin Oksakosken paritalon kaksion huoneistoremontti.

Maaliskuussa yhtiö lainasi Perhon kunnalta 3.000,00 euroa yhtiön maksuvalmiuden ylläpitämiseen. Laina on maksettu takaisin alkuvuonna 2021.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 15.6.2020 § 38 yhtiön 50.000,00 euron korjausavustusanomuksen, joka käytettiin Eeronkuja 2 A- ja B-talojen vesikattoremonttiin, sekä Eeronkuja 4 B 7 huoneistoremonttiin.

Eeronkujan 2 ja 4 rivitalojen vesikatot on nyt kaikki uusittu. Myös huoneistojen peruskorjauksia on suoritettu, joilla parannettu huoneistojen asumisviihtyvyyttä. Remontoidut asunnot vaikuttavat myös käyttöasteeseen, koska yhtiöllä ollut haasteita saada vuokralaisia huonokuntoisiin asuntoihin. Kiinteistöjen paloturvallisuuden itsearviointi on suoritettu elokuussa 2020.

PERHON OPISKELIJA-ASUNNOT OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
<p>Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %.</p> <p>Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulorahoituksella.</p> <p>Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin.</p> <p>Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuosikatsauksen yhteydessä.</p>

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Vuoden 2020 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 10.3.2021. Tilikauden tulos oli poistokirjauksen jälkeen 376,00 euroa.

Yhtiössä on yhteensä 7 asuntoa.

Neliövuokra remontoiduissa asunnoissa on 9,50 €/m². Kaikkien viiden soluasunnon pohjaratkaisu on muutettu ja asuntojen yleisilmettä parannettu.

Remontoimattomissa asunnoissa (2 kpl 37m² yksiöt) vuokra on 8,50 €/m².

Toiminnallisen käyttöasteen keskiarvo asunnoissa vuonna 2020 oli 83 %.

Parannusta edelliseen vuoteen 5 %.

Vuoden 2020 aikana maksujärjestelylainaa (maksujärjestely, kvalt. 5.2.2018 § 9) on erääntynyt 16.250,00 euroa, jonka toista erää yhtiön on ollut vaikeuksia suorittaa. Vuoden 2020 lopussa toinen erä oli ostoveloissa.

Kiinteistöjen paloturvallisuuden itsearviointi on suoritettu heinäkuussa 2020.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
--

<p>Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %.</p> <p>Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulorahoituksella.</p> <p>Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin.</p> <p>Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuosikatsauksen yhteydessä.</p>
--

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Vuoden 2020 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 24.2.2021. Tilikauden tulos oli poistokirjauksen (3.956,00) jälkeen 0,00 euroa. Yhtiössä on yhteensä 9 asuntoa, joista B- ja C-taloissa sijaitsevat 6 asuntoa ovat kunnan omistuksessa. A-talo on yksityisten omistuksessa, käsittäen kolme huoneistoa (2 kpl 2h+k, 1 kpl 3h+k).

Yhtiökokous päätti kokouksessaan 12.6.2020, että vastike nostetaan 1.7.2020 alkaen 2,90€/m²/kk (aiemmin 2,00€/m²/kk), koska sen hetkinen yhtiövastike ei riitä kattamaan ylläpitokustannuksia.

Yhtiöllä on ajantasainen korjaussuunnitelma, jota päivitetään vuosittain.

Yhtiön taloudellinen tilanne on ollut hyvä. Poikkeuksena vuosi 2019, jolloin yhtiön vastiketuet eivät riittäneet kattamaan yhtiön ylläpitokustannuksia.

Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja.

Kiinteistöjen paloturvallisuuden itsearviointi on suoritettu elokuussa 2020.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Kunnan 60 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
--

<p>Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %.</p> <p>Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulorahoituksella.</p> <p>Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin.</p> <p>Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuosikatsauksen yhteydessä.</p>
--

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Vuoden 2020 tilinpäätös on käsitelty hallituksen kokouksessa 26.2.2021.

Tilikauden tulos oli poistokirjauksen (917,06) jälkeen 0,00 euroa.

Yhtiössä on yhteensä 5 asuntoa, joita 3 asuntoa on kunnan omistuksessa ja 2 yksityisten omistuksessa.

Yhtiökokous päätti kokouksessaan 11.6.2020, että yhtiövastike nostetaan 1.7.2020 alkaen 3,80€/m²/kk (aiemmin 3,30€/m²/kk), koska sen hetkinen vastike ei riitä täysin kattamaan ylläpitokustannuksia. Yhtiön pieni koko tuo haasteensa kannattavuuteen.

Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja.

Kiinteistöjen rakennusvuoden huomioon ottaen, yhtiön hallitus on todennut, ettei sellaisia korjaustoimenpiteitä ole tiedossa, jotka olennaisesti vaikuttavat yhtiön kunnossapitoon lähivuosina. Korjaussuunnitelma kuitenkin päivitetään vuosittain.

Kiinteistöjen paloturvallisuuden itsearviointi on suoritettu heinäkuussa 2020.

	Asuntojen lkm	Vuokra €/m ²	sis. Lämpö	Lämmitysmuoto
Kiinteistö oy Perhon Kartano				
- Eeronkuja 2-4, rak. 1988 -1989	15	7,64	x	kaukolämpö
- Kiveläntie 855, rak. 2009	2	8,00	x	maalämpö
Perhon Opiskelija-asunnot Oy				
- Riihikankaantie 1, rak. 2005	7	8,50	x	maalämpö
As Oy Rivihiekka				sähkölämmitys
- Tuomaankuja 2, rak. 1985 - 1992	yht. 9			
- kunta omistaa 65,9 %	6	5,25		
- yksityisillä 34,1 %	3			
As Oy Perhonjokiranta				kaukolämpö
- Vehratinkuja 6	yht. 5			
- kunta omistaa 60 %	3	10,00	x	
- yksityisillä 40 %	2			
Yhteensä kunnan omistamia	33			

KONSERNITULOSLASKELMA 2020	Tp 2020	Eliminoinnit	Konserni yht.	Kunta	Perhon Kehitysyhtiö Oy	As Oy Rivihiekka	Perhon Opiskelija-asunnot Oy	As Oy Perhonjokiranta	Kiint. Oy Perhon Kartano	K-P:n enkoissair.hoito ja peruspäiv. Ky 3,26 %	Koulutus ky 4,37 %	K-P:n liitto 3,34%
Toimintatuotot	14 580 853,14	-514 395,93	15 095 249,07	3 039 804,18	30 000,00	18 691,08	31 462,37	15 102,67	83 473,38	11 511 039,20	311 359,48	54 316,71
Toimintakulut	-33 757 005,31	529 418,11	-34 286 423,42	-21 537 483,43	-12 096,00	-14 740,95	-16 779,80	-14 186,86	-50 052,38	-11 203 102,72	-1 394 380,78	-43 600,49
Osuus osakuusyhteisöjen voitosta (tapp.)	2 556,15	0,00	2 556,15	0,00						2 556,15	0,00	0,00
Toiminakate	-19 173 596,02	15 022,18	-19 188 618,20	-18 497 679,25	17 904,00	3 950,13	14 682,57	915,61	33 421,00	310 492,63	-1 083 021,31	10 716,22
Verotulot	7 879 857,20	-7 451,98	7 887 309,18	7 887 309,18								
Valtionosuudet	14 410 849,20		14 410 849,20	13 120 297,00							1 290 552,20	
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00		0,00									
Korkotuotot	579 039,90	-705,11	579 745,01	577 835,23	486,20					1 392,29	31,18	0,10
Muut rahoitustuotot	24 886,71		24 886,71	19 202,58	65,06	5,67	1,26	1,25	3,73	5 144,39	462,57	0,00
Korkokulut	-113 876,71		-113 876,71	-95 551,66					-705,11	-6 812,31	-10 707,90	-99,73
Muut rahoituskulut	-255 156,18		-255 156,18	-252 961,90	-1 386,67					-430,84	-318,24	-58,53
Vuosikate	3 352 004,10	6 865,09	3 345 139,01	2 758 451,18	17 068,59	3 956,00	14 683,83	917,06	32 719,62	309 786,17	196 998,50	10 558,06
Poistot ja arvonalentumiset	0,00		0,00									
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 332 824,53	-24 899,81	-2 307 924,72	-1 897 022,32	-1 620,75	-3 956,00	-14 307,83	-917,06	-12 392,67	-253 436,00	-123 367,02	-905,08
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00		0,00									
Arvonalentumiset	-75 931,64		-75 931,64	-75 931,64								
Satunnaiset erät	0,00		0,00							0,00	0,00	
Tilikauden tulos	943 247,93	-18 034,72	961 282,65	785 497,22	15 447,84	0,00	376,00	0,00	20 326,95	56 350,18	73 631,48	9 652,98
Tilinpäätössiirrot	20 405,46	-6 358,08	26 763,54	56 253,08						-16 379,54	-13 110,00	0,00
Tilikauden verot	-23,07		-23,07	0,00						296,39	-319,46	
Vähemmistöosuudet	-4 043,92		-4 043,92								-4 043,92	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	959 586,40	-24 392,80	983 979,20	841 750,30	15 447,84	0,00	376,00	0,00	20 326,95	40 267,03	56 158,10	9 652,98

KONSERNITASE v. 2020

VASTAAVAA	Konserni yht.	Eliminoinnit	Konserni yht.	Kunta	Perhon Kehitysyhtiö Oy	As Oy Rivihiekka	Perhon Opiskelija-asunnot Oy	As Oy Perhonjokiranta	Kiint. Oy Perhon Kartano	Soite 3,26 %	Koulutus ky 4,37 %	K-P:n liitto 3,34%
VASTAAVAA												
PYSYVÄT VASTAAVAT												
Aineettomat hyödykkeet												
Aineettomat oikeudet	147 010,27		147 010,27	68 606,39						63 235,62	15 168,26	
Muut pitkävaikutteiset menot	98 320,77		98 320,77	98 320,77							0,00	
Aineelliset hyödykkeet	245 331,04	0,00	245 331,04	166 927,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63 235,62	15 168,26	0,00
Maa- ja vesialueet	1 424 302,75		1 424 302,75	1 296 941,52			3 960,00		9 221,41	74 514,30	38 201,26	1 464,25
Rakennukset	20 592 473,88	-431 015,54	21 023 489,42	15 154 150,75		359 339,18	340 774,22	765 166,96	458 199,96	2 059 363,42	1 871 667,07	14 827,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 202 438,56		6 202 438,56	6 006 698,32	6 482,99	2 857,29	2 613,71	2 963,60	2 517,12	119 931,66	58 373,86	0,00
Koneet ja kalusto	883 975,09		883 975,09	580 289,13						185 691,22	117 982,28	12,47
Muut aineelliset hyödykkeet	23 410,39		23 410,39	20 518,91						2 301,64	0,00	589,83
Ennakkomaksut ja keskeneräiset har	2 170 312,03		2 170 312,03	1 999 658,52						0,00	170 653,51	
Sijoitukset	31 296 912,70	-431 015,54	31 727 928,24	25 058 257,15	6 482,99	362 196,47	347 347,93	768 130,56	469 938,49	2 441 802,25	2 256 877,98	16 894,41
Osakuusyhteisöosuudet	58 346,67		58 346,67	58 346,67							0,00	
Osakkeet ja osuudet	625 996,98	-1 523 829,38	2 149 826,36	2 032 425,08	500,00					21 113,37	95 787,91	0,00
Muut lainasaamiset	14 946,22		14 946,22							6 520,00	0,00	8 426,22
Muu saamiset	157 232,25		157 232,25	54 346,67			16 354,80	21 717,48	43 122,66	5 565,72	16 124,92	0,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	856 522,11	-1 523 829,38	2 380 351,49	2 145 118,42	500,00	16 354,80	21 717,48	43 122,66	33 199,08	111 912,83	8 426,22	8 426,22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	32 398 765,85	-1 954 844,92	34 353 610,77	27 370 302,73	6 982,99	362 196,47	363 702,73	789 848,04	513 061,15	2 538 236,96	2 383 959,08	25 320,63
Valtion toimeksiannot	0,00		0,00									122 793,83
Lahjoitusrahaslojen erityiskatteet	122 793,83		122 793,83									
Muut toimeksiantojen varat	17 009,17		17 009,17	17 009,17						0,00		
Muut toimeksiantojen varat	12 587,95		12 587,95								12 587,95	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	152 390,95	0,00	152 390,95	17 009,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 587,95	122 793,83
Vaihto-omaisuus												
Aineet ja tarvikkeet	167 417,39		167 417,39	9 142,27						145 182,91	13 092,21	
Muu vaihto-omaisuus	47 743,17		47 743,17								47 743,17	
Saamiset	215 160,56	0,00	215 160,56	9 142,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	145 182,91	60 835,38	0,00
Pitkäaikaiset saamiset												
Lainasaamiset	48 220,95	-505 203,63	553 424,58	544 674,58	8 750,00							
Muut saamiset	425 578,91		425 578,91	425 578,91								
Lyhytaikaiset saamiset												
Myyntisaamiset	861 259,22	-15 341,79	876 601,01	368 066,68	7 522,77	1 094,21	0,00	531,35	5 025,30	541 621,01	-47 353,35	93,04
Lainasaamiset	11 272,00	-26 500,00	37 772,00	30 100,00	7 672,00					0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	530 605,96		530 605,96	181 745,71						77 533,50	90 066,98	181 259,77
Laskennalliset verovelat	0,00		0,00	0,00						0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	872 113,99	-19 022,01	891 136,00	797 311,57						89 278,45	3 410,59	1 135,39
Osakkeet ja osuudet	2 749 051,03	-60 863,80	2 336 114,97	1 377 223,96	15 194,77	1 094,21	0,00	531,35	5 025,30	708 432,96	46 124,22	182 488,20
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentte	2 303 000,82		2 303 000,82	2 303 000,82								
Joukkovelkakirjalainasaamiset	215 711,93		215 711,93	215 711,93								
Rahoitusarvipaperit	3 474 630,65		3 474 630,65	3 474 630,65								
Rahotusarvipaperit	5 993 343,40	0,00	5 993 343,40	5 993 343,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	2 136 912,86		2 136 912,86	1 276 569,26	113 594,39	19 444,27	4 183,06	4 371,52	22 458,27	691 371,72	-22 256,22	27 176,59
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 094 467,85	-566 067,43	11 660 535,28	9 626 532,38	137 539,16	20 538,48	4 183,06	4 902,87	27 483,57	1 544 987,59	84 703,38	209 664,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 645 624,66	-2 520 912,35	46 166 537,01	37 013 844,28	144 522,15	382 734,95	367 885,79	794 750,91	540 544,72	4 083 224,54	2 481 250,42	357 779,25

VASTATTAVAA	Konserni yht.	Eliminoinnit	Konserni yhtiöt	Kunta	Perhon Kehitysyhtiö Oy	As Oy Riihiekka	Perhon Opiskelija- asunnot Oy	As Oy Perhorjokiranta	Kiint. Oy Perhon Kartano	Soite 3,26 %	Koulutus ky 4,37 %	K-P:n liitto 3,34%
OMA PÄÄOMA												
Peruspääoma	9 239 255,80	-2 152 304,04	11 391 559,84	9 239 255,80	247 506,00	383 634,19	100 000,00	802 500,00	5 045,64	194 713,88	404 214,33	14 690,00
Osuus kuntayhtymien oman po:n	85 212,89	85 212,89	0,00							0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot	2 874 210,55		2 874 210,55	2 759 171,69						43 411,67	60 406,07	11 221,13
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijää)	4 129 455,15	-9 043,29	4 138 498,44	3 155 549,58	-120 825,90	-3 084,40	-1 726,65	-9 723,67	159 504,75	153 892,48	801 265,71	3 646,53
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	959 586,40	-24 392,80	983 979,20	841 750,30	15 447,84	0,00	376,00	0,00	20 326,95	40 267,03	56 158,10	9 652,98
	17 287 720,79	-2 100 527,24	19 388 248,03	15 995 727,37	142 127,94	380 549,79	98 649,35	792 776,33	184 877,34	432 285,06	1 322 044,21	39 210,64
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	357 311,60	312 643,61	44 667,99								44 667,99	
Poistoero	0,00	-160 096,20	160 096,20	160 096,20								
Vapaaehtoiset varaukset	0,00		0,00	0,00								
	0,00	-160 096,20	160 096,20	160 096,20								
Muut pakolliset varaukset	368 079,42		368 079,42	250 000,00						118 079,42	0,00	
	368 079,42	0,00	368 079,42	250 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	118 079,42	0,00	0,00
Valtion toimeksiannot	300 438,44		300 438,44									300 438,44
Muut toimeksiantojen pääomat	172 174,74		172 174,74	91 342,85						65 619,16	15 212,73	
	472 613,18	0,00	472 613,18	91 342,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	65 619,16	15 212,73	300 438,44
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 639 185,94		19 639 185,94	17 488 350,00						1 383 845,00	760 994,60	5 996,35
Lainat julkisyhteisöiltä	285 389,94	-505 203,63	790 593,57	211 398,33			240 000,00		292 829,02	46 366,22	0,00	
Saadut ennakot	0,00		0,00								0,00	
Liittymismaksut ja muut velat	26 274,33		26 274,33	26 274,33								
	19 950 850,21	-505 203,63	20 456 053,84	17 726 022,66	0,00	0,00	240 000,00	0,00	292 829,02	1 430 211,21	760 994,60	5 996,35
Joukkovelkakirjalainat												
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 318 656,16		1 318 656,16	1 010 511,00						157 088,95	150 207,18	849,03
Lainat julkisyhteisöiltä	58 823,37	-26 500,00	85 323,37	28 406,65			16 250,00		40 666,72		0,00	0,00
Saadut ennakot	362 883,99	-6 865,09	369 749,08	312 780,00					6 865,09	8,22	46 808,41	3 287,36
Ostovelat	1 189 384,58	-15 341,79	1 204 726,37	602 426,57	2 394,21	2 185,16	10 010,83	1 974,58	10 860,46	547 939,93	25 967,89	966,74
Muut velat	384 611,55		384 611,55	102 105,13			2 975,61		4 446,09	232 064,79	40 099,92	2 920,01
Siirtovelat	1 894 689,82	-19 022,01	1 913 711,83	734 425,85						1 099 927,80	75 247,49	4 110,68
Laskennalliset verovelat	0,00		0,00	0,00						0,00	0,00	
	5 209 049,47	-67 728,89	5 276 778,36	2 790 655,20	2 394,21	2 185,16	29 236,44	1 974,58	62 838,36	2 037 029,70	338 330,89	12 133,82
VIERAS PÄÄOMA	25 159 899,68	-572 932,52	25 732 832,20	20 516 677,86	2 394,21	2 185,16	269 236,44	1 974,58	355 667,38	3 467 240,91	1 099 325,49	18 130,17
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 645 624,66	-2 520 912,35	46 166 537,01	37 013 844,28	144 522,15	382 734,95	367 885,79	794 750,91	540 544,72	4 083 224,54	2 481 250,42	357 779,25

2.3.6 KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u> Tp 2020 </u>	<u> Tp 2019 </u>
Toimintatuotot	14 581	14 522
Toimintakulut	-33 757	-34 732
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	3	4
Toimintakate	-19 173	-20 206
Verotulot	7 880	7 519
Valtionosuudet	14 411	13 547
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	579	307
Muut rahoitustuotot	24	23
Korkokulut	-114	-107
Muut rahoituskulut	-255	151
Vuosikate	3 352	1 234
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 333	-1 932
Arvonalentumiset	-76	
Tilikauden tulos	943	-698
Tilinpäätössirrot	21	459
Tilikauden verot		-1
Laskennalliset verot		
Vähemmistöosuudet	-4	-3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	960	-243

KONSERNIN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u> Tp 2020 </u>	<u> Tp 2019 </u>
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	43,2	41,8
Vuosikate/Poistot, %	143,7	63,9
Vuosikate, euroa/asukas	1 238	447
Asukasmäärä	2 708	2 759

TOIMINTAKATE on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

VUOSIKATE osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä.

Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä.

VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA; jos tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan, että konsernin tulo-rahoitus on riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

2.3.7 KONSERNIN RAHOITUSKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan rahavirta	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Vuosikate	3 352	1 234
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-73	-86
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 243	-1 706
Rahoitusosuudet inv.menoihin	62	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	380	30
Toiminnan ja investointien rahavirta	478	-528
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset		-18
Antolainauksen vähennykset	11	11
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 657	803
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-884	-395
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 060	2 050
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut.	8	89
Vaihto-omaisuuden muutos	-100	-1
Saamisten muutokset	965	-1 232
Korottomien velkojen muutokset	-228	-672
Rahoituksen rahavirta	369	635
Rahavarojen muutos	847	107
Rahavarat 31.12.	8 130	7 282
Rahavarat 1.1.	7 283	7 175
	847	107

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, milj.€	-9,311	-8,849
Investointien tulorahoitus, %	105,4	72,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,3	0,5
Kassan riittävyys	77,6	72,2

INVESTOINTIEN TULORAHOITUS –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

LAINANHOITOKATE kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

2.3.8 KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	Tp 2020	Tp 2019	VASTATTAVAA	Tp 2020	Tp 2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 000 €	1 000 €	OMA PÄÄOMA	1 000 €	1 000 €
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	9 239	9 239
Aineettomat oikeudet	147	55	Osuus kuntayht. oman po:n lisäyk.	85	85
Muut pitkävaikutteiset menot	98	85	Muut omat rahastot	2 874	2 911
	245	140	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4 129	4 292
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>960</u>	<u>-243</u>
Maa- ja vesialueet	1 424	1 397		17 287	16 284
Rakennukset	20 593	22 062	VÄHEMMISTÖOSUUDET	357	364
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 203	6 694	Muut pakolliset varaukset	<u>368</u>	<u>423</u>
Koneet ja kalusto	884	680		368	423
Muut aineelliset hyödykkeet	23	24	Valtion toimeksiannot	301	345
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 170</u>	<u>182</u>	Muut toimeksiantojen pääomat	<u>172</u>	<u>143</u>
	31 297	31 039		473	488
Sijoitukset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 639	16 331
Osakkuusyhteisöosuudet	59	62	Lainat julkisyhteistöltä	286	344
Osakkeet ja osuudet	626	618	Liittymismaksut ja muut velat	<u>26</u>	<u>25</u>
Muut lainasaamiset	15	15		19 951	16 700
Muu saamiset	<u>157</u>	<u>61</u>	Joukkovelkakirjalainat	1 000	4 000
	857	756	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	319	304
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 399	31 935	Lainat julkisyhteistöltä	59	58
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Saadut ennakot	363	124
Valtion toimeksiannot	123	114	Ostovelat	1 189	1 263
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	17	50	Muut velat	385	411
Muut toimeksiantojen varat	<u>12</u>	<u>12</u>	Siirtovelat	1 895	2 247
	152	176	Laskennalliset verovelat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT				5 210	8 407
Vaihto-omaisuus			VIERAS PÄÄOMA	25 161	25 107
Aineet ja tarvikkeet	167	75	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 646	42 666
Muu vaihto-omaisuus	<u>48</u>	<u>40</u>			
	215	115			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Lainasaamiset	48	59			
Muut saamiset	<u>426</u>	<u>410</u>			
	474	469			
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	861	1 114			
Lainasaamiset	11	18			
Muut saamiset	531	422			
Siirtosaamiset	<u>872</u>	<u>1 134</u>			
	2 275	2 688			
Osakkeet ja osuudet	2 303	2 122			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	216	221			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 475	3 327			
Rahoitusarvipaperit	5 994	5 670			
Rahat ja pankkisaamiset	<u>2 137</u>	<u>1 613</u>			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 095	10 555			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 646	42 666			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Konsernin omavaraisuusaste, %	40,8 %	39,1 %
Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.		
Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta. Omavaraisuusaste oli koko kuntakonsernisektorilla 41,9 % vuonna 2019.		

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	67,3 %	70,2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus -% kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.		

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Kertynyt ylijäämä, milj. €	5,089	4,048
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1 879	1 467

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Konsernin lainakanta 31.12. milj. €	21,328	21,036
Lainat €/asukas	7 876	7 625

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. milj. €	22,196	22,034
<i>Tunnusluku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuut huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.</i>		

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	8 197	7 986

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Lainasaamiset 31.12. (1000 €)	15	15
Kunnan asukasluku	2 708	2 759

2.4. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Vuoden 2020 ylijäämä on + 841.750,30 euroa. Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 3.155.549,58 euroa.

Kunnanhallitus päättää esittää tilikauden + 785.497,22 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 6.253,08 €
2. tuloutetaan rahaston vähennys 50.000 € asuntorahastosta
3. tilinpäätösvuoden 2020 ylijäämä 841.750,30 € siirretään aikaisempien vuosien yli-/alijäämätilille,
4. allekirjoittaa vuoden 2020 tilinpäätöksen ja jättää tilinpäätöksen tilintarkastajan tarkastettavaksi,
5. antaa valtuudet mahdollisten teknisten korjausten tekemiseen toimintakertomusosaan ja
6. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Useamman tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulisi kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot.

Rahoitusnäkökulmasta vuosikatetta suhteutetaan investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoituksen riittävydestä voidaan tehdä johtopäätöksiä, onko kunnan talous tasapainossa vai ei.

Vuoden 2020 tilinpäätös: vuosikate kattaa poistot ja korvausinvestoinnit.

Luvut 1 000 euroina	<u>Tp 2014</u> (1000 €)	<u>Tp 2015</u> (1000 €)	<u>Tp 2016</u> (1000 €)	<u>Tp 2017</u> (1000 €)	<u>Tp 2018</u> (1000 €)	<u>Tp 2019</u> (1000 €)	<u>Tp 2020</u> (1000 €)
Vuosikate	2 406	2 996	1 657	1 506	-56	1 107	2 758
- pitkäaik. lainojen lyhennykset	-1 216	-807	-887	-1 345	-1 784	-2 322	-2 342
- korvausinvestoinnit	-886	-2 029	-3 633	-4 399	-4 710	-1 268	-2 618
=> 0	304	160	-2 863	-4 238	-6 550	-2 483	-2 202
Ylijäämäinen tai vahvistuva talous	<u>Tp 2014</u>	<u>Tp 2015</u>					
Vuosikate	2 406	2 996					
- pitkäaik. lainojen lyhennykset	-1 216	-807					
- korvausinvestoinnit	-886	-2 029					
=> 0	304	160					
Tasapainossa oleva talous			<u>Tp 2016</u>	<u>Tp 2017</u>			<u>Tp 2020</u>
Vuosikate			1 657	1 506			2 758
= suunnitelmapoistot			-1 293	-1 352			-1 897
= korvausinvestoinnit			-3 633	-4 399			-2 618
Heikkenevä talous						<u>Tp 2019</u>	
Vuosikate positiivinen						1 107	
Tilikauden tulos negatiivinen						-384	
Kriisitalous					<u>Tp 2018</u>		
Vuosikate negatiivinen					-56		
Tilikauden tulos negatiivinen					-1403		

KÄYTTÖTALOUSOSA

Toimielin KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunta järjestää lakisääteiset vaalipalvelut Perhossa.

Tavoitteet

Keskusvaalilautakunta on luotettava vaalipalvelujen järjestäjä kaikissa olosuhteissa.

Tavoitteet talousarviovuodelle: v. 2020 ei ole säännönmukaisia vaaleja

Strateginen painopiste	Toimenpide
Palveluiden kehittäminen	Vaalien järjestäminen ripeästi ja luotettavasti sekä säädösten edellyttämällä tavalla. Vaalitoimitsijoita on riittävästi, ohjeistus ja koulutus hoidetaan asianmukaisesti

Toimielin TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 §:

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;**
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi
- 7) valmisteltava tilintarkastuskertomuksen käsittely valtuustolle.

Kunnanvaltuuston valitsema tilintarkastaja kaudelle 2020 – 2021 on BDO Auditor Oy.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2020:

Tunnusluvut	Tp 2017	Tp 2018	Tp 2019	TA 2020	Tp 2020
Määrätavoitteet:					
- tarkastuspäivät/v	13,7	11	12,3	12	10,5
- sihteeripalvelut					2
- kokousten lukumäärä	7	8	8	10	5
Hallintokuntavierailut/ johdon tapaamiset	5	5	6	5	4

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Tarkastuslautakunta on kokoontunut 7 kertaa ja käsitellyt 35 asiaa.

Tarkastuslautakunnan sihteerin palvelut ostettiin tilintarkastusyhteisöltä huhtikuun ajan.

20 TARKASTUSLAUTAKUNTA							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-14 633,58	-20 000,00		-20 000,00	-16 324,87	-3 675,13	81,60
Toimintakate	-14 633,58	-20 000,00		-20 000,00	-16 324,87	-3 675,13	81,60
Euroa/ asukas	-5,30	-7,25	0,00	-7,25	-6,03		

Toimielin KUNNANHALLITUS

Toiminta-ajatus

Perhon kunta huolehtii asukkaittensa hyvinvoinnista yhteistyössä toisten kuntien ja muiden palveluntuottajien kanssa. Kunnanhallitus hoitaa hyvin kunnan talouden ja peruspalvelut, huolehtii henkilöstön hyvinvoinnista sekä elinvoimaisen ja tasapainoisen elinkeinorakenteen kehittymisestä.

Kunnanhallitus

- vastaa kunnan hallinnosta ja taloushoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
- valmistelee talouden sopeuttamisen vaatimat organisaatiomuutokset
- valvoo eri toimielinten ja kuntakonsernin sekä liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista, edustaa kuntaa, käyttää puhevaltaa sekä antaa tarvittaessa ohjeita
- tehtävät hoidetaan lain, hyvän talouden ja hallinnon sekä valtuuston asettamien periaatteiden mukaisesti

Tehtävä/ keskeiset muutokset

- Maaseutu- ja elinkeinopalvelut
- Sisäiset/tukipalvelut: henkilöstöhallinto, Toimisto- ja talouspalvelut, tuotetaan kunnanhallituksen alaisuudessa koko organisaatiolle
- Ravitsemus-, siivouspalvelut sekä pesulapalvelut siirtyneet vuoden alusta teknisen osaston alaisuuteen.

Tavoitteet

Strateginen painopiste	Toimenpide	Mittarit
Vahva kuntatalous	Talousohjelma 2019 – 2022 toteuttaminen Yhtiöittämisen toimeenpano	Toteutuneet Talousohjelma vuosien 2020 ja 2021 pohjana Yhtiöittämisen osalta odotetaan asiakirjoja päätöksentekokäsittelyyn
Elinkeinoelämän vahvistaminen	Monipuolistetaan elinkeinopolitiikan toimenpiteitä, joilla vahvistetaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, mahdollistetaan liiketoiminnan kasvu yrityksissä ja työllisyysasteen nousu kunnassa	Yhteisöverotulojen kehitys Yhteisöverotulot nousseet alkuvuodesta Työllisyysasteen paraneminen Huonontunut, osittain koronan vaikutuksesta Työmarkkinatuen taso Ennakoarvio: nousussa
Yhdessä tekeminen	Kehitetään kunnan viestintää sekä edistetään eri toimijoiden yhteistyötä kunnassa järjestettävien tapahtumien lisäämiseksi.	Kuntalaiskysely avoimna joulukuu 2020 – helmikuu 2021.

Viihtyisä elinympäristö	Kiinnitetään huomiota toimenpiteisiin, joilla vahvistetaan kuntakuvaa ja myönteistä ilmapiiriä kunnassa.	Kuntalaiskysely avoinna joulukuun 2020 – helmikuun 2021.
Palveluiden kehittäminen	Huomioidaan hyvinvointisuunnitelman painopisteet Ylläpidetään tarpeiden mukainen palvelutarjonta peruspalveluissa	Hyvinvointikertomuksen indikaattorit Tiedot ei käytettävissä raportointihetkellä.

Riskit ja epävarmuustekijät

Strateginen tavoite	Riski-/epävarmuustekijät	Toimenpide
Talousohjelma 2019 -2022 toteuttaminen	Verotulokertymän aleneminen	Verokertymän tarkka seuranta Seuranta vaikeaa, koska VN linjaa päätöksiä nopealla aikataululla
Työllisyyden edistäminen	Maailmantalouden kehittyminen negatiiviseen suuntaan	Koronan vaikutus ei vielä arvioitavissa, negatiivinen
Avoin ja laadukas tiedottaminen /Myönteisen kuntakuvan vahvistaminen	Resurssien riittävyys	Viestintäsuunnitelman / -strategian laatiminen Viestintästrategiaa valmistellaan opinnäytetyönä, valmistuu kesään mennessä.
Esimiestyö ja työhyvinvointi	Henkilöstön työssäjaksaminen ja työviihtyvyys	Sisäisen yrittäjyyden edistäminen

410 YLEISHALLINTOPALVELUT							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	2 429,15				4 121,02	-4 121,02	-100,00
Toimintakulut	-722 155,70	-706 590,00	-50 000,00	-756 590,00	-698 597,32	-57 992,68	92,30
Toimintakate	-719 726,55	-706 590,00	-50 000,00	-756 590,00	-694 476,30	-62 113,70	91,80
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-514,43						
Tilikauden tulos	-720 240,98	-706 590,00	-50 000,00	-756 590,00	-694 476,30	-62 113,70	91,80
Euroa/ asukas	-261,05	-256,10	-18,12	-274,23	-256,45		
420 TUKIPALVELUT							
Toimintatuotot	717 009,72	745 400,00		745 400,00	709 261,92	36 138,08	95,20
Toimintakulut	-696 079,40	-764 900,00		-764 900,00	-689 476,35	-75 423,65	90,10
Toimintakate	20 930,32	-19 500,00	0,00	-19 500,00	19 785,57	-39 285,57	-101,50
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-20 930,32	-19 500,00		-19 500,00	-19 785,57	285,57	101,50
Tilikauden tulos	0,00	-39 000,00	0,00	-39 000,00	0,00	-39 000,00	
430 TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot					2 694,03	-2 694,03	-100,00
Toimintakulut	-83 507,21	-116 000,00		-116 000,00	-108 587,29	-7 412,71	93,60
Toimintakate	-83 507,21	-116 000,00	0,00	-116 000,00	-105 893,26	-10 106,74	91,30
Euroa/ asukas	-30,27	-42,04	0,00	-42,04	-39,10		

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Yleishallinnon palvelut

Kunnanhallitus on kokoontunut 23 kertaa ja käsitellyt 246 pykälää, kunnanvaltuusto 11 kertaa 73 pykälää.

Kokoukset on järjestetty 13.3.2020 jälkeen tarvittaessa sähköisinä teams-kokouksina.

Kunnanhallitus allekirjoitti vuoden 2019 tilinpäätöksen 30.3.2020, tilikauden tulos oli tilinpäätössiirtojen jälkeen 86.091,99 euroa ylijäämäinen.

Toimistotiimin kehityskeskustelut on pidetty kesä-elokuussa. Samalla on tehty kysely etätöiden ja viestinnän onnistumisesta.

Tulosalue Hallintopalvelut

Tulosalueen tilivelvolliset

Kunnanhallitus

Kunnanjohtaja Lauri Laajala

Sivistys- ja hallintojohtaja

Tehtävä/ keskeiset muutokset

Tulosalueeseen kuuluu yleishallinnon palvelut (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja toimikunnat, hallintopalvelut ja muu yleishallinto). Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä, sivistys- ja hallintojohtaja toimii yleisen osaston osastopäällikkö ja palkka-asiamies.

- vastaa kunnan asioiden tiedottamisesta
- vastaa yhteistoiminnasta ja virka- ja työehtosopimusten mukaisista neuvotteluista työntekijäjärjestöjen kanssa
- tuottaa kunnan tarvitsemat toimisto-, talous- ja ict-palvelut
- järjestää ja koordinoi asuntotointa, elinkeinotoimen palveluja sekä metsänhoitoa ja myyntiä
- hallintopalvelut sisältää myös yhteistoimintaosuudet (Kuntaliitto, K-P:n liitto ym.)

Avustuksissa on 25.000 €:

- o 15.000 € palvelujen osto ikäihmisille
- o 10.000 € kunnanhallituksen käyttövaroihin

Tavoitteet

Strateginen painopiste	Toimenpide	Mittarit
Vahva kuntatalous	Kuukausiraportti kunnanhallitukselle ja kunnan nettisivuille kuukausittain, osavuosisikatsaukset 30.4. ja 31.8., tilinpäätösennusteet huhtikuun raportista alkaen.	Toteutunut Toteutunut
Elinkeinoelämän mahdollistaminen	Palkkatuen hyödyntäminen kunnan palvelutuotannossa	5 kpl palkkatukisopimusta pitkäaikaistyöttömien työllistämässä

Yhdessä tekeminen	Perholainen-kuntatiedotteen kehittäminen, kunnan www-sivujen päivittäminen ja viestinnän aktivoiminen.	www-sivujen uudistaminen ja päivitys käynnissä, osa-aikainen (20 h/vk) somelähettiläs 3 kk ajaksi palkattu.
Viihtyisä elinympäristö	Myönteisen kuntakuva vahvistaminen	Kuntalaispalaute Sähköinen kysely avattu joulukuun alussa ja vastausaika päättyneet helmikuun 2021 loppuun
Palveluiden kehittäminen	Henkilöstöressurssien kohdentaminen tarkoituksen mukaisesti.	Toimistotiimin tehtävänkuvat, yhtiöittäminen vielä kesken
	Sähköisten työkalujen hyödyntämisen ja käyttöönoton jatkaminen (myös sisäisissä toiminnoissa)	Sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto toukokuussa

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Tukipalvelut

Henkilöstöhallinto

Vuoden ensimmäisessä henkilöstöinfossa 19.2.2020 käsiteltiin mm. henkilöstökyselyn tulokset ja talousarvion täytäntöönpano-ohje, Perhon kunnan vuoden 2019 työntekijän julkistaminen.

Kunnanvirastolla järjestettiin 4.3.2020 Työturvallisuuskeskuksen Työhyvinvointikortti-koulutus, johon osallistui yhteensä 29 henkilöä (esimiehet, vararehtorit, henkilöstösihteeri, työsuojeluvaltuutetut ja - varavaltuutetut sekä pääluottamusmiehet, yhteensä 29 henkilöä. Jatkossa on tarkoitus laatia työhyvinvointisuunnitelma.

Työterveyshuollon palvelut tuottaa Työplus Oy.

Maaliskuun puolivälissä alkanut koronapandemia aiheutti sen, että ne kaikki työntekijät, jotka pystyivät etätööhön, siirrettiin valtioneuvoston linjauksella etätööhön heinäkuun loppuun saakka. Etätööhjeet laadittiin elokuussa ja kunnanhallitus hyväksyi ne.

Yhteistoimintaneuvottelut käytiin niin toimistotiimin tehtävänkuvien muuttamisesta ja palkanlaskennan ulkoistamisesta kuin koko henkilöstön lomauttamisesta 14 kalenteripäiväksi. Lomautukset toteutettiin suunnitellusti vuoden loppuun mennessä.

Toimistopalvelut

Toimistotiimin yhteistoimintaneuvottelut päätettiin tammikuussa ja aloitettiin toimeenpano. Palkanlaskenta ostetaan Järvinet Oy:ltä 1.4.2020 alkaen sopimukseen perustuen.

Toimistotiimin nimikemuutoksia; henkilöstösihteeri, hallintosihteeri ja koulusihteeri. Toimistotiimistä väheni yksi työntekijä.

Työllisyyden edistäminen

Tulosalueen tilivelvolliset

Kunnanhallitus

Kunnanjohtaja Lauri Laajala

Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnan maksettavaksi/hoidettavaksi. Yhteistyötä on tehty Kokkotyösäätiön pajatoiminnan muodossa sekä Kokkolan kaupungin kumppanina työllisyyden kuntakokeilupilotin valmistelussa. Kokeilun alkuperäisen aikataulun mukaan oli käynnistymässä 1.1.2021, mutta siirtyi 1.3.2021 alkavaksi.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Kokkolan kaupungin työllisyyden kuntakokeilupilottihakemusta täydennettiin kesäkuussa muiden maakunnan kuntien osalta. Täydennetty hakemus hyväksyttiin Työ- ja elinkeinoministeriössä ja kokeilun valmistelu on jatkunut vuoden loppuun saakka.

Koronapandemian tuomien rajoitusten alkaessa pääosa pajatoiminnasta (Kokkotyösäätiö) lopetettiin. Kunnan kesätyöpaikat (nuoret) peruttiin.

ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN

Yrityspalvelut ja hanketoiminta

Kuntamarkkinointi

Nuorten työllistämistuki

Joukkoliikenne

Yritystoiminnan aktivoiminen, toimintaympäristön vahvistaminen ja elinkeinotoiminnan tukeminen.

Nuorten kesätyöllistymisen-, Etsivän nuorisotyön- ja Työpajatoiminnan- sekä joukkoliikenteen ostosopimusten kuntarahoitusosuudet

Resurssit

Henkilöstö

Perhon Kehitysyhtiö Oy on Perhon kunnan 100 % omistama kehitysyhtiö, jonka perustehtävä on aktivoida kunnan elinkeinopolitiikkaa ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä.

Kosek Oy:ltä (Kokkolanseudun Kehitys Oy) ostettava elinkeino-/yritysneuvonta ja hankepalvelut (Yrityskehittäjän asemapaikka Perho) tuottaa yritysten perustamis- ja rahoitusneuvontaa sekä kehittämishankeneuvontaa.

Yhteistyö mahdollistaa perholaisten yritysten käyttöön koko Kosek Oy:n yrityskehittäjähenkilöstön osaamisen.

Kehittämishankkeissa, joissa Perhon kunta on osarahoittajana, hallinnoivien yhteistyöorganisaatioiden (mm Kosek Oy, ProAgria Keski-Pohjanmaa, Centria ja Keski-Pohjanmaan koulutus kuntayhtymä) projektihenkilöstö on käytettävissä projektikohtaisiin toimenpiteisiin alueen yrityksissä.

Taloudellisten resurssien jakautuminen

- Kosek Oy toimintarahoitus 56.000 €
- Nuorten kesätyöllistäminen 10.000 €
- muut projektien kehittämiskorot ja hallinto yhteensä 102.500 €, sisältäen Etsivän nuorisotyön ja Pajatoiminnan hankkeen kuntarahaosuuden 12.500 €
- joukkoliikenteen ostosopimukset 150.000 €
- avustus Perhon Kehitysyhtiölle 30.000 €

Toiminnalliset tavoitteet ja mittarit, Nuorten kesätyöllistyminen

Mittari: Tuella on kyetty edesauttamaan 35 perholaisten nuoren kesätyöllistymistä tuen ehtojen puitteissa. Ei toteutunut; tukikelpoisia nuoria 27 kpl.

Etsivän nuorisotyön osalta tavoitteet ja tulokset raportoidaan vapaa-aikatoimen ja joukkoliikenteen ostosopimusten osalta kasvatus- ja opetustoimen osioissa.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Elinkeinojen edistäminen

Kunnanhallitus käsitteli kokouksessaan 6.4.2020 § 84 Kuntaliiton ja Suomen Yrittäjien yhteiset suositukset keinoista, joilla voidaan edesauttaa yritysten selviämistä koronaepidemian aiheuttamasta talouden notkahduksesta. Päätöksessä todettiin, että Perhon kunnassa useat suositukset ovat normaalia toimintaa.

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) yksinyrittäjätuen organisointi järjestettiin Perhossa siten, että sähköinen hakemus liitteineen toimitettiin Kosekille, tukea voi hakea myös paperisella aineistolla. Kosekin yrityskehittäjät antoivat hakemuksesta lausunnon. Hakemus ja lausunto toimitettiin Perhon kunnalle. Kunnanjohtaja teki tuesta viranhaltijapäätöksen kunnanhallituksen 6.4.2020 § 89 mukaisesti. Vuoden loppuun mennessä yksinyrittäjätukea haki 9 yrittäjää, joista 8 tuki myönnettiin. Yhden hakijan kohdalla tuen edellytykset eivät täytyneet.

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 20.4.2020 § 24 200 000 euron kriisirahoituksesta perholaistalle, enintään kolme henkilötyövuotta työllistävälle yritykselle. Tuki on muodoltaan kahden vuoden käyttöpääomailain. Lainan korko on 2 % ja sitä myönnetään enintään 4 500 euroa yritystä kohti. Vuoden loppuun mennessä kriisirahoitusta ei ole haettu.

Yrityspalvelut ja hanketoiminta 113.060 euroa. Toiminta-avustus Perhon Kehitysyhtiölle 30.000 euroa.

Nuorten kesätyöllistämistukea haki 19 yritystä yhteensä 30 nuoren työllistämiseen. Tukikelpoisia nuoria on 27, tukia maksettiin yhteensä 8.000 €.

Joukkoliikennetukea maksettiin 208.771 euroa.

440 ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN							
Yrityspalvelut ja henketoiminta, Kuntamarkkinointi, Nuorten kesätyöllistämistuki sekä Joukkoliikenne							
Elinkeinotoimi	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot					254,54	-254,54	-100,00
Toimintakulut	-420 447,89	-369 210,00		-369 210,00	-366 021,30	-3 188,70	99,10
Toimintakate	-420 447,89	-369 210,00	0,00	-369 210,00	-365 766,76	-3 443,24	99,10
Euroa/ asukas	-152,39	-133,82	0,00	-133,82	-135,07		
Maaseutupalvelut	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-66 261,34	-71 650,00		-71 650,00	-56 250,45	-15 399,55	78,50
Toimintakate	-66 261,34	-71 650,00	0,00	-71 650,00	-56 250,45	-15 399,55	78,50
Euroa/ asukas	-24,02	-25,97	0,00	-25,97	-20,77		

Tulosalue Maaseutupalvelut

Tulosalueen tilivelvolliset

Kunnanhallitus

Kunnanjohtaja Lauri Laajala

Maaseutuasiamies Seija Klemola

Maaseutupalvelut

Tavoitteet/Palveluiden kehittäminen painopisteellä

Palvelusuunnitelman kuvaus

Maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädettyjä tehtäviä hoitaa Maaseutuyksikkö KaseKa, johon myös Perho kuuluu. Maaseutuyksikön toiminta kuuluu hallinnollisesti Lestijärven kunnan maaseutulautakunnan alaisuuteen.

Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä

Tavoitteet ja tunnusluvut

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi. Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa.

Toimenpiteet

Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti

kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaveriin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä tyky-toimintaan.

Laatutavoitteet

Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksyty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta. Tukihauun tallennukset tehdään 20.6. mennessä. Päätökset viljelijöille toimitetaan kahden kuukauden sisällä maksatuksesta. Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäätös tehdään kuuden kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyy annetussa raamissa.

Perhon kunnan talousarviossa on varattu 13.500 € käytettäväksi maatalousyrittäjien kehittämiseen sekä maatalousyrittäjien koulutuksiin ja työssäjaksamiseen.

Tunnusluvut	Tp 2017	Tp 2018	Tp 2019	Tp 2020
Aktiivituloja, lkm	114	113	109	107
Peltoa viljelyksessä, ha	5 790	5 785	5 858	5 581
Aktiivituloilla peltoa keskim. ha	50,8	51,20	53,74	55,2
Maksetut tuet, milj. €	5,0	5,17	5,22	4,8
Lomatoimen tunnuslukuja v. 2020	Perho pv/yrittäjä	Perho tuntia/pv	Paikallisyks. pv/yrittäjä	Paikallisyks. tuntia/pv
Vuosiloma	25,27	6,24	25,35	6,36
Sijaisapu	33,13	7,15	40,37	6,82
Maksullinen lom.apu	8,14	6,53	7,90	6,52

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Maaseutupalvelut

Perhon kunnan talousarviossa on varattu 13.500 euron määräraha maatalouden kehittämiseen ja avustamiseen.

Koronaepidemiasta johtuneiden kokoontumisrajoitusten vuoksi maatalouksille suunnattuja erilaisia neuvontapalveluja käytettiin poikkeuksellisen vähän. Viljelijöille suunniteltuja työssäjaksamista ja ammatillista osaamista tukevia koulutuksia ja yhteisiä tilaisuuksia ei voitu järjestää ollenkaan. Talousarvioon varatusta määrärahasta käytettiin erilaisiin kehittämisneuvontoihin noin neljäsosa.

Kunnanhallitus Sosiaali- ja terveyspalvelut

Tulosalueen tilivelvolliset

Kunnanhallitus

Kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtävä/ keskeiset muutokset

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Erikoissairaanhoito

Ympäristöterveydenhuolto

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymän, Soiten tehtävänä on järjestää jäsenkuntiensa puolesta alueensa väestölle yhdenvertaisilla periaatteilla

lainsäädännönmukaiset laaja-alaiset sosiaali- ja terveystalvet. Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Halsua, Kannus, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi, Veteli, Kokkola ja Kruunupyy.

Kokkolan kaupunki järjestää ympäristöterveydenhuollon talvet.

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soite on sosiaali- ja terveydenhuollon syvään toiminnalliseen integraatioon perustuva kuntayhtymä, jonka toiminta ja hallinto pohjautuu strategiseen toiminta-ajatukseen:

1. Ihminen keskiössä
2. Sosiaali ja terveydenhuollon toiminnallinen integraatio tunnettua ja tunnustettua asiantuntijuutta
3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
4. Kotona asumisen ja elämisen tukeminen
5. Toiminnan ja talouden kannalta kestävät rakenteet
6. Päivystävä keskussairaala alueella
7. Tiedolla johtaminen

Soiten toiminnan arvopohja tukeutuu hyväksytyyn arvopohjaan:

1. Ihminen keskiössä
2. Arvostava kohtaaminen
3. Avoimuus
4. Osallisuus
5. Vastuullisuus
6. Yhdenvertaisuus

Soiten toimintaideologia on integraation edelleenvahvistaminen. Tätä kautta voidaan sekä parantaa alueen ihmisten talveluita että parantaa talvelutuotannon tuottavuutta ja hillitä kustannuskehitystä.

Soiten alueen sote-kustannusten taso on osoittautumassa alueen jäsenkuntien taloudellista kantokykyä korkeammaksi. Keväällä 2019 käynnistettiin talouden tasapainottamisohjelman valmistelu, joka ei kuitenkaan päätöksenteossa tuottanut tarpeeseen nähden riittävää rakenteellista kustannussäästöä. Tavoitteena on saavuttaa tarvevakioituissa sote-kustannuksissa maan keskiarvotaso.

Toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu hallituksen hyväksymään budjettiraamiin, joka on jäsenkuntalaskutus TA 2019 +2,5%.

Raami on haastava, sillä vuoden 2019 kustannuskehitys ennakoi toimintakuluihin budjettiylitystä. Raamipäätös sisältää ehdon, että toiminnan kustannuspohjaan sisällytetään 14 M € suuruinen rakenteellinen säästö. Raamin tavoitteena on jäsenkuntalaskutus-taso 268,7 M € (TP 2018 oli 259,6 M € ja vuoden 2019 TA on 262,1 M €).

Soiten hallitus käsittelee vuoden 2020 talousarviota 25.11.2019 ja valtuusto 9.12.2019.

Strateginen painopiste	Toimenpide	Mittarit
Viihtyisä elinympäristö	Sote-kiinteistöjen, erityisesti asumisyksiköiden, ympäristöjen viihtyvyyden parantaminen	Asukas- ja kuntalaispalaute Sähköinen kysely avattu joulukuun alussa ja vastausaika päättynyt helmikuun 2021 loppuun
Palvelujen kehittäminen	Tarpeiden mukainen palvelutarjonta Perhon sote-palveluissa	Kuntalaispalaute Sähköinen kysely avattu joulukuun alussa ja

		vastausaika päättynyt helmikuun 2021 loppuun
	Senioriasumisen mahdollistaminen	Yhteistyö Perhon Vanhustenkotiyhdistyksen kanssa Ei ole käynnistynyt (Korona osaltaan vaikuttaa)
	Huomioidaan hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet	Hyvinvointikertomuksen indikaattorit Päivittyneet tiedot ei käytettävissä raportointivuonna

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Soiten tilinpäätöksestä:

” Korona muutti prosesseja. Kaikkia toimintasuunnitelmassa kirjattuja toiminnallisia tavoitteita ei saavutettu eikä kaikkia toimintamuutoksia toteutettu, mutta korona- tilanteen nopeista käännteistä johtuen toteutettiin sen sijaan paljon muuta ja välttämätöntä. Toimintasuunnitelmaan kirjattu tavoite digitaalisten ja etäpalveluiden käytön laajentamisesta toteutui sitä vastoin odotettua laajemmin. Korona kiritti etäpalveluiden käyttöönottoa. Poikkeuksellisen vuoden keskellä käynnistettiin ja toteutettiin myös monia suunniteltuja kehittämistoimia mm vastaanottoprosessin tai avohoidon vahvistamispiilotin osalta. Lisäksi käynnistettiin lukuisia hankkeita, joista suurin osa mahdollistui sote-uudistuksen hankerahoituksella. Hankkeissa keskityttiin Soiten perustoimintojen kehittämiseen.

Soiten jäsenkuntalaskutuksen talousarvio vuodelle 2020 oli 267,8 M€ lisättynä valtuuston 30.11.2020 hyväksymän 5 M€ lisätalousarviolla. Vuonna 2020 toteutunut jäsenkuntalaskutus oli 272,6 M€ alittaen hyväksytyt lisätalousarvion runsaalla miljoonalla eurolla.

Tilikaudet 2019 ja 2020 eivät ole suoraan vertailukelpoisia, koska vuonna 2019 palautettiin jäsen- ja sopimuskunnille aikaisempien vuosien kertyneitä ylijäämiä noin 8,6 M €. Tämä on tehty vähentämällä vuoden 2019 myyntituottoja. Tämä huomioiden Soiten jäsenkuntalaskutus on kasvanut ainoastaan 1,5 M € (0,6 %).”

Perhon kunnan maksusuudet Soitelle oli vuonna 2020 0,278 milj. € ed. vuotta pienemmät, vuonna 2019 saadusta ylijäämän palautuksesta huolimatta.

450 YHTEISTOIMINTA- JA KUNTAOSUJDET							
Sosiaali- ja terveystalvet							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Kyttö%
Toimintakulut	-10 973 592,08	-11 138 100,00		-11 138 100,00	-10 695 590,82	-442 509,18	96,00
Toimintakate	-10 973 592,08	-11 138 100,00	0,00	-11 138 100,00	-10 695 590,82	-445 998,49	96,00
Euroa/ asukas	-3 977,38	-4 037,01	0,00	-4 037,01	-3 949,63		
Ympäristöterveydenhuolto							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Kyttö%
Toimintakulut	-121 567,00	-126 000,00		-126 000,00	-122 510,69	-3 489,31	97,20
Toimintakate	-121 567,00	-126 000,00	0,00	-126 000,00	-122 510,69	-3 489,31	97,20
Euroa/ asukas	-44,06	-45,67	0,00	-45,67	-45,24		

Tilinpäätös 2020, tiedot numerus dashboard:

€ / asukas kunnittain ja palveluittain

● Aikuispsykososiaaliset talvet

● Aikuissosiaalityö

● Ensihoito

● Hoito ja hoivatalvet

● Lääkinnällinen kuntoutus

● Perhepalvelut

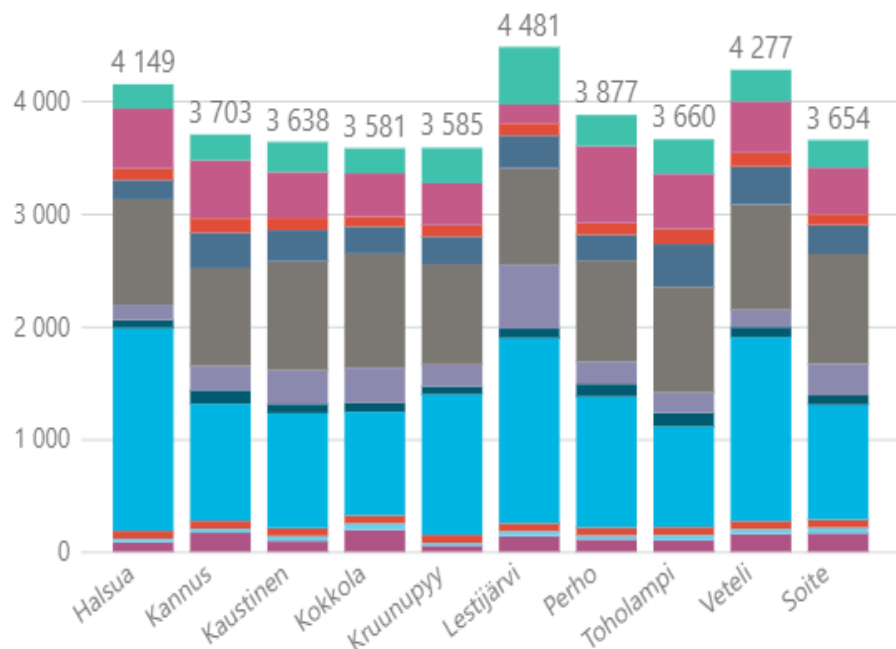
● Suoriteperusteinen laskutus (om...)

● Suoriteperusteinen laskutus (ost...)

● Suun terveydenhuolto

● Vammaistalvet

● Vastaanottotalvet

Vertailukausi on tp 2019, tarkastelukausi tp 2020, €/asukas

Kustannukset palveluittain

Palvelu	Vertailukausi	Tarkastelukausi	Toteuma-%
Aikuispsykososiaaliset palvelut	112	109	97 %
Aikuissosiaalityö	37	35	96 %
Ensihoito	75	71	94 %
Hoito ja hoivapalvelut	1 240	1 161	94 %
Lääkinnällinen kuntoutus	99	115	116 %
Perhepalvelut	259	196	76 %
Suoriteperusteinen laskutus (oma tuotanto)	863	898	104 %
Suoriteperusteinen laskutus (ostopalvelut)	149	227	152 %
Suun terveydenhuolto	117	104	89 %
Vammaispalvelut	697	683	98 %
Vastaanottopalvelut	328	277	84 %
Yhteensä	3 977	3 877	97 %

Kustannukset palveluittain

Palvelu	Vertailukausi	Tarkastelukausi	Toteuma-%
Aikuispsykososiaaliset palvelut	309 414	301 418	97 %
Aikuissosiaalityö	102 134	97 879	96 %
Ensihoito	208 272	195 570	94 %
Hoito ja hoivapalvelut	3 420 955	3 203 780	94 %
Lääkinnällinen kuntoutus	273 003	315 910	116 %
Perhepalvelut	715 381	540 809	76 %
Suoriteperusteinen laskutus (oma tuotanto)	2 382 115	2 478 901	104 %
Suoriteperusteinen laskutus (ostopalvelut)	411 458	626 498	152 %
Suun terveydenhuolto	322 960	286 277	89 %
Vammaispalvelut	1 922 082	1 885 311	98 %
Vastaanottopalvelut	905 615	763 237	84 %
Yhteensä	10 973 389	10 695 591	97 %

Kunnanhallitus Metsänhoito ja -myynti**Tulosalueen tilivelvolliset**

Kunnanhallitus

Kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtävä/ keskeiset muutokset

Metsän myynnin kilpailuttaminen ja metsänhoidollisten toimenpiteiden valvonta sekä tehtyjen metsäkauppojen toteutumisen seuranta, kiinteistöjen myynnin valmistelu (lomarantatontit).

Kunnalla on omistuksessaan merkittävä metsäomaisuus. Metsänhoitosopimus Metsänhoitoyhdistys Keskipohja ry:n kanssa käsittää 1.652 hehtaaria. Sopimuksella edistetään kunnan metsänhoidollisten tavoitteiden toteutumista ja se käsittää puukaupan ja metsänhoitotyöt.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Metsän hoito ja myynti –kohtaan kertyi metsänmyyntituloja 192.573,01 euroa. Kunnanhallitus (20.4.2020, § 96) päätti myydä metsää Komanteen rannasta Metsä Group Oyj:lle ja (16.11.2020, § 216) Nevalan, Hiekanmäen ym. alueilta Keitele Forest Oy:lle.

Metsän kunnostus ja uudistamispalveluja on ostettu 30.998,85 eurolla.

460 MAA- JA METSÄTILAT							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	251 120,64	245 000,00		245 000,00	192 573,01	52 426,99	78,60
Toimintakulut	-22 823,52	-45 500,00		-45 500,00	-39 833,38	-5 666,62	87,50
Toimintakate	228 297,12	199 500,00	0,00	199 500,00	152 739,63	46 760,37	76,60
Euroa/ asukas	82,75	72,31	0,00	72,31	56,40		

SIVISTYS- JA VAPAA-AJANLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta
Sivistys- ja hallintojohtaja

Tehtävä

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta ja hallinto

Toiminta-ajatus

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta järjestää perholaisten varhaiskasvatus-, koulutus- ja vapa-ajanpalvelut sekä vastaa siitä, että ne toimivat erityislainsäädännön edellyttämällä tavalla. Lautakunta huolehtii varhaiskasvatuslain (540/2018), lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (27/2019), perusopetuslain (628/1998), lukiolain (714/2018), vapaasta sivistystyöstä annetun lain (965/2017), kirjastolain (1492/2016) ja nuorisolain (1285/2016) mukaisista tehtävistä. Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta vastaa lisäksi hallintokunnan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä kehittää ja uudistaa osaston toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti. Perhon sivistyspalvelut toimivat yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön talousarvioehdotuksessa 2020 on mainittu toimenpiteitä, joilla on vaikutusta sivistys- ja vapaa-ajantoimintaan lähivuosina. Näitä ehdotuksia ovat mm. varhaiskasvatuksen laaja subjektiivinen oikeus ja ryhmäkokojen pienentäminen syksystä 2020 alkaen sekä oppivelvollisuuden

laajennus 18 - ikävuoteen saakka ja maksuton toinen aste aikaisintaan syksystä 2021 alkaen. Muutosten käytännön toteutusta ja talousvaikutuksia on suunniteltu ja arvioitu, mutta ne eivät ole vielä tarkasti tiedossa. Ministeriö esittää vuosille 2021–2023 aamu- ja iltapäivätoiminnan ja maksuttomien harrastusmahdollisuuksien vahvistamista koulupäivän yhteydessä sekä opiskeluhuollon vahvistamista perusopetuksessa ja toisella asteella. Esi- ja alkuopetuksesta muodostetaan kokonaisuus, joka mahdollistaa joustavan oppimispolun alun ja eri koulutusasteiden nivelvaiheita vahvistetaan. Uuden lukiolain toimeenpanoa ja lukiokoulutuksen uudistusta jatketaan sisältäen ylioppilastutkinnon uusimiskertojen laajenemisen.

Strateginen tavoite	Keinot / Toimenpide	Mittarit
Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö	Ennalta ehkäisevästi pidetään paikat kunnossa ja puututaan nopeasti ilkivaltaan Tiedotus ja tapakasvatus Liikuntapaikkojen kunnossapito Kirjaston monipuolinen hyödyntäminen	Ilkivaltaan on puututtu nopeasti. Tiedotettu niin Perholaisessa kuin Wilma-viesteilläkin. Kirjaston monipuolinen käyttö ei toteutunut tavoiteltavassa mittakaavassa → korona
Yhdessä tekeminen	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö Asiakastyytyväisyyskysely varhaiskasvatuksessa Avoin ja laadukas tiedottaminen Tiimiyttäminen ja vastuullisuuden ajattelu	Kyselyt ja niiden tulokset.
Viihtyisä elinympäristö	Turvallinen elinympäristö. Tiedotus ja tapakasvatus	Monako kertaa on tiedotettu / pidetty tapakasvatushetkiä.
Positiivinen kuntakuva toimivien palvelujen kautta	Hankerahoitus Varhaiskasvatuksen tilainvestointi Luontolukion kehittäminen Esimiestyön kehittäminen	Hankerahoitusta on haettu niin vapaa-aikatoimeen kuin opetustoimeen.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta/ Hallinto

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta on kokoontunut 1.1-31.12 yhteensä 14 kertaa ja käsitellyt 119 pykälää.

Valtioneuvosto linjasi 16.3.2020 toimenpiteitä koronaviruspandemian hillitsemiseksi ja antoi 17.3.2020 valmiuslain käyttöönottoasetukset eduskunnan hyväksyttäväksi. Koronapandemian vaikutukset näkyivät ja näkyvät edelleen oleellisesti koko sivistystoimessa. Koulut siirtyivät keväällä etäopetukseen pikaisella aikataululla valtioneuvoston linjausten mukaisesti. Etäopetuksen oppilaille ja opiskelijoille jaettiin ostokortin kouluruokailun turvaamiseksi.

Koulukuljetusten ostopalvelu pysäytettiin huhti- ja toukokuuksi.

Nuorisotila, kirjasto, liikuntasalit ja kuntosali suljettiin kokonaan. Toimintatuotot ovat vähentyneet oleellisesti huhtikuun aikana. Syyslukukauden 2020 aikana opettajat olivat lomautettuna yhteensä 10 päivää / työntekijä. Lomautusjakso kesti elokuusta joulukuuhun saakka. Lomautusten vaikutus näkyi suurena työn kuormittavuutena ja väsymyksenä opetustoimen henkilökunnassa. Henkilökunnan vaihtuminen ja toimivien ryhmäjakojen rikkoutuminen lomautusten aikana lisäsi selvästi oppilaiden levottomuutta ja osittain jopa häiriökäyttäytymistä. Sivistystoimen johtamisorganisaation yllättävät ja nopeat muutokset aiheuttivat toiminnalle haasteita. Edellä olevien asioiden yhteisvaikutus teki syksystä 2020 poikkeuksellisen raskaan koko opetustoimen kentälle.

Riskitekijät:

Resurssien riittävyys
Henkilöstön hyvinvointi/jaksaminen
Työvoiman saatavuus
Opiskelu- ja kasvatushuollolliset haasteet

Jokaisella esimiesasemassa tai vastuullisessa asemassa olevalla työntekijällä/ viranhaltijalla on useampi tehtävä, josta hän vastaa. Jos yksi edellä mainituista henkilöistä on estynyt hoitamasta tehtäviään, tehtävät kasaantuvat niille, joilla on jo muutenkin useampi tehtävä. Riskit lisääntyvät niin toiminnan toteutumisessa kuin talouden hoitamisessa näissä tilanteissa. Alkuvuonna merkittävimäksi riskiksi nousi Oksakosken koulun ja kotitalousluokan sisäilmaongelmat. Terveellisten tilojen tarjoaminen niin oppilaille kuin henkilökunnallekin on tällä hetkellä kaikkien tärkein tehtävä, jonka eteen tehdään töitä.

Syksyllä 2019 tehtiin koko henkilöstöä koskeva henkilöstötyytyväisyyskysely. Työyhteisöissä näiden asioiden käsitteleminen on vielä kesken, osa syynä koronapandemia.

Etäopetukseen siirtyminen aiheutti huolta oppilaista ja opiskelijoista. Kouluilla järjestettiin esimerkiksi rästitehtäväpäiviä pienemmille ryhmille.

Pandemia tuo esille tarpeita uusille hyvinvointi ja vapaa-ajan palveluille, joita on haastavaa toteuttaa vähäisillä henkilöresursseilla. Suunniteltu laajempi alueellinen yhteistyö ja kolmannen sektorin toimijoiden kautta toteutettava yhteistyö auttaa kuitenkin vastaamaan paremmin palveluiden tarpeisiin.

Koulunkäynnin ohjaajien antama tuki alakoulun oppilaille on vähentynyt resurssien vähenemisen myötä elokuusta 2020 alkaen, joka ei ole hyvä asia. Samanaikaisesti yhä useammalla oppilaalla olisi asiantuntijoiden lausuntojen mukaan tarvetta henkilökohtaiselle ohjaajalle. Toistuvat määräaikaisten koulunkäynnin ohjaajien työsopimukset eivät palvele koulutoimea rakentavasti. Määräaikaisten työsopimusten vakinaistaminen ja riittävä koulunkäynnin ohjaajien resurssi on lyhyellä ja pitkällä aikavälillä tarpeen.

Pandemia on tuonut yläkoulun ja lukion opiskelijoille haasteita ja opettajien lomauttaminen pandemian aikaan oli iso riski. Yläkoulun oppilaiden erityisoppilaiden tarpeet ja pandemian tuomat mielenterveyden haasteet

yläkouluikäisillä ovat tuoneet haastetta, koska asiantuntijalausuntojen perusteella opetuksen erityisjärjestelyihin ei ole ollut varattuna lisäresurssia. Työntekijöiden jaksaminen muuttuvien tilanteiden keskellä on myös yksi voimakas riskitekijä.

Tulosalue Varhaiskasvatuspalvelut

Tulosalueen tilivelvolliset

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta

Sivistys- ja hallintojohtaja

Varhaiskasvatusjohtaja Saara-Maija Kalliokoski

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta ja aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

Talousarvion sisältö / keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuspalveluita käyttävien lasten kokonaismäärän arvioidaan olevan vuonna 2020 suurempi kuin vuonna 2019. Mikäli hallitusohjelmassa esitetty subjektiivisen kokoaikaisen varhaiskasvatusoikeuden palautus toteutuu. Perhon kunnan uuden, keskitetyn päiväkotirakennuksen investointi tulee lisäämään käyttöastetta. Tämä saavutetaan mm. ryhmien tehokkaammalla täytöllä, tarkemmalla sijaisten hankkimisella sekä henkilöstömäärän ja henkilöstön lomien tehokkaammalla suunnittelulla, kun koko varhaiskasvatus on samassa rakennuksessa. Repaleinen vuosi takana, osittain koronan ja lomautusten vuoksi. Korona vaikuttanut, ettei ole pystytty toteuttaa yhteisiä tapahtumia.

Tavoite	Keinot / Toimenpide	Mittarit
Yhdessä tekeminen	Varhaiskasvatuksen ja kodin välisen yhteistyön tiivistäminen Asiakastyytyväisyyskysely	asiakastyytyväisyyskysely (ei ole vielä tehty)
Positiivinen kuntakuva toimivien palvelujen kautta	Sujuva päivähoito väistötiloissa	asiakkaiden ja henkilöstön kokemukset
Ympäristön hyödyntäminen	Enemmän yhdessä tekemistä koko varhaiskasvatuksessa	toteutumisen seuranta
Osaava henkilöstö	Koulutukset Lapset puheeksi-toimintamalli Varhaiskasvatuksen erityisopettajan rekrytointi	Henkilöstöä on koulutettu. Erityisopettaja saatiin rekrytoitua, irtisanoutui heinäkuussa.

Keskeiset tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Lapset/ päivähoito	149	165	170	163
Lapset / Apip	40	53	50	46
Asiakastyytyväisyys				

--	--	--	--	--

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Varhaiskasvatus

Kunnanvaltuusto päätti joulukuussa investoida päivähoidon uudisrakennukseen. Päätös aiheutti sen, että Vuororyhmis Auringonkukka ja Ryhmis Päivänkakkara muuttivat helmikuun alussa väistötiloihin ammattiopistolla sijaitsevaan asuntolarakennukseen. Samassa yhteydessä sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta muutti Vuororyhmis Auringonkukan päiväkodiksi lisääntyneen vuorohoitotarpeen vuoksi. Koronapandemian myötä varhaiskasvatuksen lapsimäärät tippuivat noin kolmasosaan maaliskuussa, joten työntekijöille myönnettiin vuosilomia, palkattomia vapaita ja saldovapaita mahdollisimman paljon. Poikkeusaikana sijaisia ei juurikaan käytetty. Määräaikaisten työntekijöiden työsopimuksia ei jatkettu ja he jäivät vuosilomien myötä pois. Huhtikuun puolen välin jälkeen lapsia taas hoidossa n. 80 % normaalista, hoitajia oli 8 henkilöä vähemmän kuin ennen koronapandemiaa. Koska valtioneuvosto suositti, että lasta hoidetaan kotona, jos siihen on mahdollisuus, varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja ei peritty perheiltä maaliskokuussa, mikäli lapsi oli poissa varhaiskasvatuksen koko ajan.

Uuden päiväkodin myötä Perhon kunnassa tulee olemaan tarve varhaiskasvatuksen opettajien rekrytoinnille, täten tarjosimme työntekijöillemme mahdollisuuden kyseisiin opintoihin työn ohessa. Kolme vakituista työntekijää opiskelee varhaiskasvatuksen opettajan opintoja, jotka työnantaja maksaa perusopintojen osalta. Varhaiskasvatusjohtajan tehtävät oli jaettuna elokuun alusta vuoden loppuun saakka. Uusi varhaiskasvatusjohtaja aloitti työt tammikuussa 2021.

Tulosalue Opetuspalvelut

Tulosalueen tilivelvolliset

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta

Sivistys- ja hallintojohtaja

Yläkoulun ja lukion rehtori Anni Riihimäki

Alakoulujen rehtori Pasi Kannainen

Opetuspalvelut koostuvat esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta, oppimisen ja koulunkäynnin tuesta sekä opiskeluhuollosta. Opiskeluhuolto sisältää monialaisen opiskeluhuollon lisäksi psykologi- ja kuraattoripalvelut. Opiskeluhuollon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymässä.

Talousarvion sisältö / keskeiset muutokset

Ennusteiden mukaan oppilasmäärä laskee seuraavien viiden vuoden aikana muutamilla kymmenillä oppilailla. Perhon kunnan talousohjelma edellyttää tarkkaavaisuutta siinä, että käytettävissä olevat resurssit voitaisiin kohdentaa mahdollisimman hyvin tarpeen mukaisesti. Koulunkäynnin ohjaajien resurssitarve on kasvanut. Oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen riittävillä resursseilla on esi- ja perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon seuraavien vuosien yhteinen tavoite.

Lukiossa järjestetään opetusta ja toimintaa uuden opetussuunnitelman ja uuden lukiolain mukaisesti. Jatketaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa ja laajennetaan korkeakoulu yhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihetta. Lukion kehittäminen luontolukion suuntaan KPEDUN kanssa tukee myös kunnan toimintastrategian elinkeinoelämän linjausta luonto- ja matkailutoimialan vahvistamiseksi. Mikäli luontolukion suunnittelussa ja markkinoinnissa onnistutaan tavoitteiden mukaisesti tietää se taloudellisen lisäresurssin tarvetta ainakin tilajärjestelyjen osalta kun 2.asteen kampusajattelua viedään eteenpäin.

Tavoite	Keinot / Toimenpide	Mittarit
Positiivinen kunta toimivien palvelujen kautta Riittävät ja vakinaiset resurssit	Luontolukion kehittäminen Perhon ammattiopiston kanssa Ympäröivän luonnon hyödyntäminen Paikallisen yrityselämän yhteyksien käyttö Yhteistyön lisääminen kaikilla tasoilla	Seurantaryhmän toiminta Rekrytointien onnistuminen ja riittävät resurssit
Laadukas esi- ja perusopetus Kilpailukykyiset 2. asteen oppilaitokset	Turvallinen ja toimiva arki Sähköisten oppimisympäristöjen käyttö Laadukkaat koulutussisällöt -> tuote Täsmämarkkinointi	Tilat ja resurssit Toisen asteen koulutuksen kehittäminen ja koulutusten pysyminen Perhossa
Hyvinvoinnin lisääntyminen työssä (ja vapaa-ajalla)	Positiivinen pedagogiikka Hyvän johtamisen kehittäminen Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja erilaisuuden hyväksyntä	Toimivat yhteistyötoiminnot Positiivisen pedagogiikan koulutukset

Keskeiset tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Oppilaat/alakoulut			355	348
Oppilaat/yläkoulu	137	130	152	163
Oppilaat/päivälukio	57	55	65	70
Oppilaat/ammattilukio	2	1	4	6
Aloittavien määrä lukiossa % ikäluokasta	48 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	46 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	58 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	58

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Alakoulut

Valtakunnallista opetussuunnitelmaa muutettiin siten, että alkuopetukseen tuli mukaan Perhoon englannin opetus tammikuusta alkaen. Oksakosken koulu joutui väistötiloihin liikuntasaliin maaliskuussa sisäilmaongelmien vuoksi. Koronapandemian linjausten aikana keskimäärin noin 15 esiopetuksen ja 1.-3.luokkalaista lasta on ollut lähiopetuksessa Kirkonkylän koululla. Elokuusta alkaen Oksakosken koulun toiminta on siirtynyt väistötiloihin Kirkonkylän koulun yhteyteen. Tilojen niukkuudesta huolimatta toiminta on lähtenyt käyntiin kohtuullisen hyvin.

Opettajat olivat lomautettuna 10 päivää syyslukukauden 2020 aikana, elokuusta joulukuuhun saakka. Koska useimmat opettajat opettavat monien eri luokka-asteiden oppilaita, oli syksy hyvin pirstaleinen muuttuvine ryhmäkoostumuksineen. Tämä aiheutti lisääntyntä levottomuutta oppilaissa ja selkeää kuormittuneisuutta henkilökunnassa. Sivistyspuolen yllättävät johtamismuutokset ovat lisänneet kiirettä ja työpaineita myös alakoulujen johtamisjärjestelmässä. Koronapandemian tuoma paine on ollut opetuksessa koko ajan läsnä.

Yläkoulu ja lukio

Alkuvuosi toimitettiin poikkeusjärjestelyissä rehtorin tehtävän osalta ja uusi rehtori aloitti työnsä 1.4.2020. Ylioppilaskirjoituksia aikaistettiin siten, että kirjoitusten viimeinen varsinainen koepäivä oli perjantai 20.3. Yläkoulun oppilaat olivat etäopetuksessa 18.3.2020 - 13.5.2020 välisen ajan. Lukion etäopiskelu alkoi 18.3.2020 ja jatkui kevätlukukauden loppuun saakka.

Yläkoulu ja lukio on ollut lähiopetuksessa koko syyslukukauden ajan. Perhossa toiminut hevoslinja päätettiin siirtää Kaustiselle. KPEDU päätti aloittaa lähihoitajakoulutuksen hevoskoulutuksen tilalle. Lukion opetussuunnitelmaa on valmisteltu eteenpäin syyslukukaudella 2020. Kevään ylioppilasjuhlat siirrettiin pandemian vuoksi syksyyn ja ne toteutuvat erityisjärjestelyin elokuussa 2020.

Tulosalue Vapaa-ajanpalvelut

Tilivelvolliset

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta
Sivistys- ja hallintojohtaja
Nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Jaakko Kinnunen

Vapaa-ajan palveluihin kuuluvat kirjasto-, nuoriso- ja liikunta- sekä kulttuuripalvelut, kansalaisopisto ja etsivä nuorisotyö.

Talousarvion sisältö / keskeiset muutokset

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Pyritään lisäämään kunnan eri tahojen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa tehtävää monipuolista yhteistyötä, mm. tarjoamalla tiloja näyttelyille ja tapahtumille sekä lisäämällä avointa viestintää.

Eepos-alueen kirjastojen kanssa tehdään jatkuvasti yhteistyötä yhteisten uusien hankkeiden, palveluiden ja hankintojen suhteen, käyttäen hyväksi yhteistä kokoelmapolitiikkaa.

Perholla on Eepos-alueen (22 kuntaa) kirjastojen kanssa yhteinen kirjastojärjestelmä, kokoelma- ja asiakasrekisteri, joka mahdollistaa kaikille kuntalaisille moni- ja tasapuolisen aineistosaatavuuden.

Eepos-kirjastoilla on lisäksi yhteinen verkkokirjasto Eepos-Finna, joka palvelee asiakkaita ympärivuorokautisesti; asiakas voi varata aineistoa, uusia omia lainojaan, kuunnella ja lukea sähköisiä kirjoja. Finnan kautta on käytettävissä myös Naxos Music Library ja Naxos Music Library Jazz-musiikin kuuntelupalvelut sekä Rockway- musiikin soiton opiskelu-palvelu. Verkkokirjastoa päivitetään jatkuvasti monipuolisemmaksi palvelumuodoksi. Asiakkaille uutena palveluna on myös Chat-palvelu.

Kirjastoon pyritään hankkimaan kattavasti uutuusaineistoa Eepos-kokoelmapolitiikan ja laatusuosituksen mukaisesti.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuorisotilat ovat avoinna seitsemäsluokkalaisista 17- vuotiaille asti maanantai-keskiviikko- ja perjantai iltoina. Tiloille järjestetään toimintaa ja tapahtumia, jotka kumpuavat nuorten omista toiveista ja samalla tukevat heidän sosiaalisia tarpeitaan. Nuorisolain käsittämille nuorille (0-29 vuotiaat) jotka ylittävät 17 vuoden ikärajan, järjestetään vähintään kerran kuussa nuorisotiloille avoin ilta, josta on vastuussa aina yksi tai useampi 18 vuotta täyttänyt vapaaehtoinen henkilö.

Nuorille järjestetään toimintaa, tapahtumia, retkiä ja tilaisuuksia, joista tiedotetaan niitä viestintäkanavia käyttäen, mistä heidät heidän omien mielipiteidensä mukaan parhaiten tavoittaa. Näissä ja muissa nuorten elinympäristöjä koskevissa asioissa kuullaan nuorisovaltuustoa, jolta pyydetään mielipiteitä ja lausuntoja. Nuorten työllisyyttä tuetaan lapsille suunnatuilla kesäkerho ja uimakoulutoiminnalla, joihin heitä kysytään ohjaajiksi. Kesäleiritoiminta, joka on vähintään kolme päivää kestävä, suunnataan mahdollisuuksien mukaan Halsuan leirikeskus Majakkaan.

Uudenlaisiin toivottuihin nuorten kerhotoimiin haetaan aktiivisesti ohjaajia ja kerhotoiminnan toteuttamista tehdään yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Liikuntapalvelut panostavat terveystuokuntaan kolmannen sektorin toimijoiden kautta huomioiden sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan avustussäännöt. Kunnan kuntosalilla tarjotaan mahdollisuuksien mukaan laitteidenkäyttöohjausta. Perinteiksi muodostuneet liikuntatapahtumat toteutetaan ja uusia kaikkia ikäluokkia palvelevia liikuntatapahtumia otetaan kokeiltavaksi.

Tavoite	Keinot / Toimenpide	Mittarit
Yhteistyön ja yhteisöllisyyden lisääminen	kolmannen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö	Korona pysäytti toiminnan maaliskuun väliseksi ajaksi.
Kuntalaisten hyvinvoinnin mahdollistaminen	Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen	Osa asioista pystytty toteuttamaan.
Palvelurakenteen kehittäminen	Omatoimikirjaston mahdollisuuden selvittäminen	Selvitystä ei ole vielä tehty.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Kirjasto Kirjastossa järjestettiin alkuvuodesta hyvää kuntalaispalautetta saaneita tapahtumia. Kirjasto suljettiin asiakkailta 18.3.2020 koronapandemian vuoksi. Kirjaston työntekijät ovat olleet pääosin etätyössä. Kirjasto suljettiin heinäkuuksi lomautusten ja vuosilomien järjestelyiden vuoksi. Kirjasto on ollut normaalisti auki. Syksyllä ei ollut muita tapahtumia kuin satutunnit 2 kertaa kuukaudessa.

Vapaa-aikatoimi

Nuoris- ja vapaa-aikatoimi suunnitteli aktiivisesti eri tapahtumia ja toimintoja ja pyrki toteuttamaan niitä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Koronavirus pandemia aiheutti maaliskuussa ensimmäisen kunnan vapaa-ajan- ja liikuntapaikkojen sulkemisen, joka kesti kesäkuun alkuun asti. Toinen sulkeminen alkoi joulukuun alussa ja se jouduttiin tekemään yli 20-vuotiaiden ryhmätoiminnan osalle. Nämä sulkutoimenpiteet näkyivät myös tulokertymässä. Samoin nämä estivät tapahtumien järjestämisen, kesätyöpaikkojen tarjoamisen nuorille, sekä veivät mahdollisuudet toteuttaa leiri-, kerho- ja retkitoimintaa.

Ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä aloitti elokuun alussa työnsä kokouksella, jossa laadittiin ensimmäiselle toimikaudelle tavoitteet ja sovittiin ryhmälle laaditun vuosikellon mukaisten toimintojen järjestelyiden vastuista.

Perhon nuorisovaltuusto on kokoustanut säännöllisesti joka toinen kuukausi. Se on ottanut kantaa nuoria koskevissa asioissa, ollut yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa järjestämässä tapahtumia ja tilaisuuksia lapsille ja nuorille, sekä päättänyt osallistua Erasmus+ Youth in action- hankkeeseen

kansainvälisen nuorisovaihdon toteuttamiseksi, jonka aloittamisajankohta jouduttiin siirtämään koronapandemiasta johtuen vuoden 2021 elokuulle.

Huhtikuun alusta lähtien ei ole ollut nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajaa ja Kpedun Perhon toimipaikka on päättänyt vastata elokuusta eteenpäin itse asuntolaohjaajan rekrytoinnista. Aluehallintovirasto ei myöntänyt hankerahoitusta mahdollistamaan lokakuusta eteenpäin vuoden 2022 kesälle asti palkkakustannuksia 50% koulunuorisotyöntekijän määräaikaiselle toimelle. Kunnanvaltuusto hyväksyi joulukuussa kustannukset 100% vapaa-ajanohjaajan vakituisen toimen täyttämiseksi ja jonka työajasta tullaan kohdentamaan 50% koulunuorisotyöhön.

Etsivä nuorisotyön asiakkaana oli 27 nuorta. Asiakkaita etsivään nuorisotyöhön tuli oppilaitosten, kunnan nuorisotyön, TE-toimiston, Aikalisätoiminnan ja nuorten itsensä, sekä heidän lähteistensä yhteydenottopyyntöjen kautta. Nuoret saivat tukea etsivältä, joka ohjasi heitä tulevaisuustyöskentelyllä ja palveluohjauksella. Nuoria ohjattiin etsivän toimesta sosiaali- ja terveystoimiston palveluihin, liikuntatoimen palveluihin, opintoihin, TE-toimiston palveluihin, Työpajatoimintaan, työelämään ja siviilipalvelukseen. Etsivä nuorisotyö toimi tiiviissä yhteistyössä Kokkotyösäätiön Työpajan, paikallisen 4H yhdistyksen ja oppilaitosten kesken. Kunta- ja maakuntarajat ylittävää yhteistyötä tehtiin Kyyjärven, Kinnulan, Kivijärven ja Karstulan etsivän nuorisotyön kesken nuorille suunnatun Discord-nettikanavan kautta, joka perustettiin koronaviruspandemian aiheuttamaa etsivien siirtymisen etätöihin kevään 2020 aikana.

510 SIVISTYS- JA VAPAA-AJAN HALLINTO							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	6 977,00						
Toimintakulut	-92 817,48	-97 420,00		-97 420,00	-82 615,70	-14 804,30	84,80
Toimintakate	-85 840,48	-97 420,00	0,00	-97 420,00	-82 615,70	-14 804,30	84,80
520 VARHAISKASVATUS							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	117 845,73	112 000,00		112 000,00	111 289,99	710,01	99,40
Toimintakulut	-1 527 402,54	-1 536 130,00		-1 536 130,00	-1 464 262,56	-71 867,44	95,30
Toimintakate	-1 409 556,81	-1 424 130,00	0,00	-1 424 130,00	-1 352 972,57	-71 157,43	95,00
530 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	12 694,38	12 380,00		12 380,00	14 924,99	-2 544,99	120,60
Toimintakulut	-65 113,54	-63 640,00		-63 640,00	-64 408,55	768,55	101,20
Toimintakate	-52 419,16	-51 260,00	0,00	-51 260,00	-49 483,56	-1 776,44	96,50
540 ESI- JA PERUSOPETUS							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	160 580,48	180 860,00		180 860,00	114 996,92	65 863,08	63,60
Toimintakulut	-4 669 514,31	-4 830 140,00		-4 830 140,00	-4 458 390,10	-371 749,90	92,30
Toimintakate	-4 508 933,83	-4 649 280,00	0,00	-4 649 280,00	-4 343 393,18	-305 886,82	93,40
<i>Poistot</i>	<i>-30 613,89</i>	<i>-57 310,00</i>		<i>-57 310,00</i>	<i>-20 126,16</i>	<i>-37 183,84</i>	<i>35,10</i>
550 LUKIOKOULUTUS							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	27 005,14	19 040,00		19 040,00	26 776,07	-7 736,07	140,60
Toimintakulut	-704 151,58	-656 310,00		-656 310,00	-662 208,91	5 898,91	100,90
Toimintakate	-677 146,44	-637 270,00	0,00	-637 270,00	-635 432,84	-1 837,16	99,70
560 MUU OPETUSTOIMI							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-53 575,66	-57 900,00		-57 900,00	-45 939,92	-11 960,08	79,30
Toimintakate	-53 575,66	-57 900,00	0,00	-57 900,00	-45 939,92	-11 960,08	79,30
570 KIRJASTO JA KULTTUURIPALVELUT							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	2 441,92	4 740,00		4 740,00	1 145,24	3 594,76	24,20
Toimintakulut	-191 873,16	-198 520,00		-198 520,00	-191 315,96	-7 204,04	96,40
Toimintakate	-189 431,24	-193 780,00	0,00	-193 780,00	-190 170,72	-3 609,28	98,10
580 NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	48 513,46	76 450,00		76 450,00	43 497,34	32 952,66	56,90
Toimintakulut	-208 959,33	-257 100,00		-257 100,00	-206 040,63	-51 059,37	80,10
Toimintakate	-160 445,87	-180 650,00	0,00	-180 650,00	-162 543,29	-18 106,71	90,00
SIVISTYS- JA VAPAA-AJANLAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	376 058,11	405 470,00		405 470,00	312 630,55	92 839,45	77,10
Toimintakulut	-7 513 407,60	-7 697 160,00		-7 697 160,00	-7 175 182,33	-521 977,67	93,20
Toimintakate	-7 137 349,49	-7 291 690,00	0,00	-7 291 690,00	-6 862 551,78	-429 138,22	94,10
Euroa/ asukas	-2 586,93	-2 642,87	0,00	-2 642,87	-2 534,18		
<i>Poistot</i>	<i>-30 782,48</i>	<i>-57 310,00</i>		<i>-57 310,00</i>	<i>-20 126,16</i>	<i>-37 183,84</i>	<i>35,10</i>
Tilikauden tulos	-7 168 131,97	-7 349 000,00	0,00	-7 349 000,00	-6 882 677,94	-466 322,06	93,70

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta

Tekninen johtaja

Tehtävä Tekninen hallinto

Toiminta Tekninen lautakunnan tehtävänä on vastata kiinteistöpalveluista, yhdyskuntapalveluista, viranomaispalveluista, liikelaitokset sekä kunnan investointiohjelman toteuttamisesta.

Strateginen tavoite	Keinot / Toimenpide	Mittarit
Vahva kuntatalous	Liikelaitosten tiedottamiskanavien kehittäminen	Vesihuoltolaitoksen tekstiviesti palvelu käytössä. 2021 helmikuussa saatu massatekstiviesti palvelu käyttöön Hansel:in yhteishankinta menettelyllä.
Elinkeinoelämän mahdollistaminen	Kampuksen asuntolan ja kesähotelli toiminnan kehittäminen	Asuntola "Kaunotar" tilat muutettu hotelli käyttöön soveltuviksi. Kaunotar otettu päiväkodin väistötilaksi ja kesähotellitoiminta keskeytetty väistön ajaksi.
Yhdessä tekeminen	Aktiivinen tonttimarkkinointi.	Myydyt tontit. Tonttikampanja käynnistetty. Ei toteutuneita tonttikauppoja.
Viihtyisä elinympäristö	Kuntakuvan viihtyisyyden parantaminen -teiden ja puistojenkunnossapito sekä rakentamishjelman laatiminen	Teiden ja puistojenkunnossapito sekä rakentamishjelman hyväksytyt. Ei toteutunut.
	-hyväkuntoiset ja laadukkaat liikunta-alueet	Kuntalaispalaute liikunta-alueista. Kuntalaiskysely ei toteutunut 2020. Kesälle suunniteltu Paavonkallion alueen pururadan kunnostustalkoot ei toteutunut.
	-kiinteistöjen julkisivujen kunnossapito maalaukset	Julkisivumaalaukset toteutettu: -Kampus päärakennus toteutui -Lehdon rivitalot ei toteutunut -Vehmassuontien rivitalo toteutui -Puukoulu ei toteutunut, remontti alkanut sisäpuolelta

Palveluiden kehittäminen	Vesi- ja viemäriverkoston korjausten suunnittelu ja kunnostus	Vähentyneet häiriöt veden jakelussa ja viemäriverkoston tukokset vähentyivät edellisestä vuodesta ja veden jakelussa ei ollut katkoja.
	Liikenneturvallisuussuunnitelman päivitys	Liikenneturvallisuussuunnitelma on hyväksytty vuoden 2020 aikana. Ei toteutunut.

Strateginen tavoite	Riskitekijät	Toimenpide
Vahva kuntatalous	Soite-kiinteistöt, kaikkien tilojen vuokraus, tyhjät tilat?	Jalminakodin tyhjät tilat hyötykäyttöön. Korona-tilanteessa Jalminakodilla ei tehdä töitä. Vain välttämättömät toimenpiteet hoidettiin.
	Teollisuus-kiinteistöt, kaikkien tilojen vuokraus, tyhjät tilat?	Neulomohallin tyhjät tilat hyötykäyttöön. Saatu vuokrattua lisää n.350m ² , häkkivarastotilaa lisätty. Vastaanottohallissa 83 % vuokrausaste.
Elinkeinoelämän mahdollistaminen		
Yhdessä tekeminen	Viralliset ja kattavat tiedotuskanavat puuttuvat	Kunnan verkkosivujen päivitys. Verkkosivut muutettu direktiivin mukaisesti, sisällön päivitys kesken.
Viihtyisä elinympäristö	Vanha kiinteistökanta putkirikot, sisäilmaongelmat, varustetaso	Kuntotarkastukset ja kiinteistöjen PTS-päivitys. Ei toteutunut
	Tilanne nopeudet ja näkyvyydet, kevyenliikenteen väylien puute	Liikenneturvallisuussuunnitelman päivitys ja tiedotus. Ei toteutunut
	Vuokra-asuntojen riittävyys, tyhjät asunnot, korkea vuokrataso	Vapautuvat asunnot kunnostetaan nopeasti. Käyttöastetta tehostetaan. Koronatilanteessa tyhjiä isoja asuntoja varattu terveyden huollon käyttöön. Vuokratulot pienenevät.
	Vanha kiinteistökanta, julkisivujen kunto, kasvava korjausvelka. Kiinteistöjä ylläpitävään korjaukseen ei ole riittävästi	Poistuva henkilöstö korvataan rekrytoinneilla.

	resursseja. Henkilöstön osaaminen	Panostetaan osaamisen kehitykseen. Paikkoja täyttämättä.
	Yleisten alueiden ja rakenteiden ilkivalta	Ennalta ehkäisevästi pidetään paikat kunnossa ja puututaan nopeasti ilkivaltaan. Tiedotus ja tapakasvatus. Ilkivaltaa on havaittu kouluilla ja yleisillä paikoilla.
Palveluiden kehittäminen	Poikkeukselliset sääolosuhteet, sateiset talvet ja kesät	Varautumissuunnitelman päivitys. WSP hyväksytty ja SSP kesken.
	Häiriöt veden jakelussa ja viemäriverkostossa, verkosto vuodot	Verkoston kuntokartoitus ja peruskorjaussuunnitelman laatiminen. Viemäriverkostoa kartoitettu.
	Häiriöt lämmön jakelussa, verkosto vuodot ja lämpölaitoksen kapasiteetti	Verkoston kuntokartoitus ja peruskorjaussuunnitelman laatiminen. Ei toteutunut koronan vuoksi.

Tunnusluvut	yks.	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TS2022
Ylläpidetyt kiinteistöt	kpl	90	101	105	106	100	99	
Kerrosala yhteensä	m ²	41 500	47 109	48 506	48 506	46 591	48 090	
Hoidetut viheralueet	ha	14	14	14	14	14	14	14
Ylläpidetyt kadut ja kv:n väylät	km	13,6	13,6	13,6	13,6	13,9	13,9	13,9
Vesiliittymien määrä	kpl	1 074	1 079	1 089	1 091	1093		
Vesijohtojen pituus	km	230	230	230	231	232		
Laskutetun veden määrä	m ³	200 427	194 040	201 315	197 173	181 044		
Vesimaksu (alv 0%)	€/m ³	1,05/0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu	€/v	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00
Viemäri liittymien määrä	kpl	650	578	584	587	587		
Viemärijohtojen pituus	km	60	60	60	61	61		
Laskutetun jätevesi	m ³	80 656	79 248	76 684	75 234	73 931		
Jätevesimaksu (alv 0%)	€/m ³	1,80/2,10	2,10	2,10/3,10	3,10	3,10		
Perusmaksu	€/v	60,00	60,00	60,00/66,00	66,00	66,00		
Kaukolämpöliittymien määrä	kpl	64	64	66	66	63	63	63
- josta kunnan sisäiset	kpl	37	38	39	39	35	35	35
Laskutetun lämpö	MWh	7 823	8 086	7 986	7 727	6 966		
Kulutusmaksu	€/MWh	53,00	54,00	54,00	57,10	57,10	57,10	57,10

Lämmitettävä tilavuus	m ³	173 684	184 101	189 029	189 029	189 276	189 276	189 276
-----------------------	----------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Tekninen lautakunta

Teknisen hallinnon toiminta on ollut tavoitteiden mukaista. Lautakunta on kokoontunut 11 kertaa, käsitellyjä asioita on ollut 76 kpl.

Henkilöstö resurssien riittävyys on heikolla tasolla. Päiväkoti hankkeeseen on ostettu projektipäällikkö/valvoja WSP Oy:ltä.

Investoinnit

Investointihankkeet menevät pääosin suunnitellusti. Päiväkotihankeen urakoitsijan ja valvontakonsultin kanssa on tehty urakkasopimuksen ja työt on aloitettu. Lehdontien sillan kannen urakka siirtyi vuodelle 2021, johtuen lauhasta alkutalvesta.

Korona-pandemia toimet ja vaikutukset teknisessä toimessa

- Alkukesän aikana toteutettiin lomautukset teknisentoimen osalta, pois lukien siivous-, ruoka- ja pesulapalvelut joissa säästö hoidettiin kolmella palkattomalla päivällä.
- Kesätyöpaikat peruutettiin (ruohonleikkaus ja jalmiinakodin keittiöapulaiset)
- Vuokra-asuntoja pidettiin tyhjänä varautumisen vuoksi
- Teollisuuskiinteistöissä pyydetty Kokkotyösäätiölle vuokran maksuun helpotusta
- Kouluruokailu järjestettiin maaliskuu-toukokuussa lähiopetuksessa oleville oppilaille (25 -50 hlö) normaaliin tapaan ja etäopetuksessa oleville oli tarjolla ostokortteja lähikauppoihin. Ostokortteja jaettiin n. 20 000 eurolla (periaatteella 2€/oppilas/koulupäivä). Ostokorteista aiheutui suuremmat kustannukset, kuin normaalista kouluruokailusta.
- Valtioneuvoston päätöksellä rakennuksia suljettiin ja siivous suljetuissa kohteissa lakkasi toistaiseksi. Avoinna olevissa kohteissa siivousta puolestaan lisättiin THL:n ohjeistusten mukaiseksi.
- Jalmiinakodilla siivoustiheys nostettiin kolmeksi kuukaudeksi 7 krt/vkossa, kun se normaalioloissa on 5 krt/viikossa.
- Pesulatyöntekijän työ lisääntyi pestävien kasvomaskien vuoksi, kunnes kertakäyttöisten maskien saatavuus parani.
- Lisääntynyt suojavaatteiden sekä puhdistusaineiden ja -tarvikkeiden tarve toivat lisäkustannuksia.
- kaukolämpöverkoston kuntokartoitus jäi toteutumatta

Tulosalue Kiinteistö- ja huoltopalvelut

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta

Tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Rakennustarkastaja Jyri Harju

Siivous- ja ravitsemispäällikkö vs. Milla Puoliväli

Talousarvion sisältö/keskeiset muutokset

Kiinteistötoimi sekä siivous- ja ravitsemispalvelut yhdistyvät yhdeksi Kiinteistö- ja huoltopalvelut tulosalueeksi, kun vuoden 2020 alusta alkaen siivous- ja ravitsemispalvelut siirtyvät teknisen lautakunnan alaisuuteen.

Kiinteistötoimesta rakennustenkunnossapitopalveluista vastannut kirvesmies on eläköitynyt vuoden 2019 aikana ja toimea ei ole täytetty. Puuttuvaa resurssia paikataan ostopalveluilla paikallisilta toimijoilta.

Kiinteistöjen osalta talousarvio laaditaan kiinteistökohtaisesti, myös sisäisten erien osalta. Vuonna 2017 Perhon kunnan ostamat maaseutuoppilaitoksen kiinteistöt jaetaan jatkossa siten, että

- hallit, varastotilat, maatalo ja siihen liittyvät kiinteistöt lukeutuvat teollisuuskiinteistöihin
- päärakennus, opetustyöpaja ja asuntolat muodostavat Kampuksen
- Vehmassuontie 16 A rivitalo ”opettajien asuntola” lukeutuu asuinkiinteistöihin

Kiinteistö- ja huoltopalvelut ylläpitävät ja korjaavat kunnan omistamaa kiinteistökantaa. Kiinteistöjen kuntoa sekä toimivuutta seurataan aktiivisesti ja korjaustoimet pyritään kohdistamaan oikea-aikaisesti. Rakennusten osalta saneeraus- ja kunnostustoimenpiteitä suoritetaan mm. vuokra-asunnoissa ja kouluilla. Resurssipulasta johtuen saneeraustoimenpiteitä joudutaan leikkaamaan. Sähköisillä järjestelmillä tehostetaan huolto- ja palvelutoiminnan laatua.

Siivous- ja ravitsemispalvelut huolehtivat kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta sekä sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden ateriapalveluiden tuottamisesta.

Ruokahuolto toimii kahdessa valmistuskeittiössä. Keskuskoulun keittiöllä valmistetaan koulujen ja varhaiskasvatuksen ateriat. Jalmiinakodin keittiöllä valmistetaan palvelukeskuksen, Asuntola Aamuruskon ja Toimintakeskuksen tarvitsemat ateriat sekä kotiin kuljetettavat lounasateriat sekä koulujen loma-aikoina varhaiskasvatuksen ateriat. (Kampuksen keittiössä toimintaa harjoittaa Kokkotyösäätiö).

Ruokahuollon puolella talousarvioon on varattu määräraha kahden henkilön palkkaamiseen työllistämistuella, yksi kummallekin valmistuskeittiölle. Tällä toimenpiteellä sijaisten palkkaamista voidaan vähentää.

Siivouspalveluiden toiminta-alueeseen kuuluvat Jalmiinakoti, terveyskeskus, koulut, Kampus, kunnanvirasto sekä Aamurusko ja Toimintakeskus, joissa siivoustiheys on mitoituksen mukainen. Lisäksi vuokra-asuntojen yhteiset tilat, paloasema, eläinlääkärin tilat, seurojentalo, kirjasto, nuoppari sekä perhetorin ja kotihoidon tilat kuuluvat kunnan siivottaviin kohteisiin.

Siivoustiimistä eläköityy kaksi henkilöä vuoden 2020 aikana. Siivottavien kunnan kiinteistöjen suuren määrän vuoksi molemmille toimille tullaan hakemaan täyttölupaa. Lisäksi talousarvioon on varattu määräraha kahden henkilön palkkaamiseen työllistämistuella, jotta sijaisten palkkaamista voidaan vähentää. Siivouspalveluissa tullaan hyödyntämään myös kuntouttavan työtoiminnan työpanosta.

Perhon kunta tuottaa myös pesulapalveluita. Jalmiinakodilla sijaitseva pesula vastaa Jalmiinakodin ja Aamuruskon asukkaiden pyykkihuollosta. Lisäksi pesulan vastuulla on kuuden varhaiskasvatusyksikön sekä muutaman vuokralla asuvan asukkaan pyykkihuolto. Myös terveyskeskuksen ja Jalmiinakodin työntekijöiden työvaatteiden pyykkihuolto

Strateginen tavoite	Riskitekijät	Toimenpide
Vahva kuntatalous	Kunnan ruokahuolto on hajautettu useaan valmistuskeittiöön	selvitetään ruokahuollon keskittämistä yhteen valmistuskeittiöön ja siitä saatavat kustannushyödyt ja muut vaikutukset Selvitys kesken
	Siivous resurssien riittävyys	Sähköisten järjestelmien käytön tehostaminen. Selvitetään olemassa olevan järjestelmän soveltuvuutta

		siivouksen tarpeisiin. Selvittämättä
Viihtyisä elinympäristö	Kunnan kiinteistöjen korjausvelasta aiheutuvat riskit	Kiinteistöjen kunnostuksia suoritetaan teknisen johtajan laatiman vuosisuunnitelman mukaan kriittisimmissä paikoissa, kaikkia tarpeellisia kunnostuksia ei pystytä toteuttamaan.
Palveluiden kehittäminen	Siivous resurssien jaksaminen	Siivottavien kunnan kiinteistöjen vähentäminen. Käydään läpi tämän hetkiset kunnan siivottavat kohteet ja mietitään niiden todelliset siivoustarpeet. Selvitetään, voidaanko osa siivottavista kohteista ulkoistaa. Siivottavat kiinteistöt eivät ole vähentyneet
		Selvitetään siivous palveluiden jakamista kahteen vuoroon. Selvitys kesken. Terveyskeskuksen siivous hoidettu syyskuun alusta alkaen iltavuoropainotteisesti.
	Sijaisia ei palkata ja poissaolojen määrä ei vähene	Henkilöstön jaksamiseen kiinnitetään huomiota ja kehityskeskustelujen käyttöä tehostetaan. Henkilöstön jaksaminen tiukoilla vähäisten resurssien sekä koronan vuoksi. Kehityskeskustelut ruoka- ja siivouspuolella jäi pitämättä.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Kiinteistö- ja huoltopalvelut

Kiinteistöt

Kiinteistötoimen toiminta on ollut tavoitteiden mukaista, mutta vanhasta kiinteistökannasta johtuvia riskejä on toteutunut esim. kevään aikana on ilmennyt muutamia sisäilmaongelmia kunnan kiinteistöissä. (puukoulu, oksakosken koulu, kunnantalo). Oksakosken koulun osalta ratkaisu on vielä tekemättä. Kunnantalolla on remontoitu neljä toimistoa ja tarjouspyyntöä valmistellaan viiden toimiston osalta. Puukouluun tehdään kotitalousluokka, kouluterveydenhuollon tilat sekä koulumuseolle tiloja, nämä työt ovat alkaneet purkutöillä. Kiinteistöjen ulko-ovien vanhentuneita lukitusta on aloitettu uusimaan kohteissa, joista on kadonnut yleisavaimia varkauden yhteydessä.

Kiinteistöjen kunnossapidon kustannuksissa ollaan edelleen kokonaistasolla budjetissa, mutta SOTE kiinteistöissä (Jalmiinakodissa) ei ole tehty suunniteltuja toimenpiteitä ja vastaavasti yleisissä rakennuksissa (Kunnantalo) on jouduttu tekemään suunniteltua laajempia korjauksia.

Vuokra-asuntojen osalta koronaan varautumiseen on varattu isompia tyhjänä olleita asuntoja, joten vuokra tulot jäivät niiltä osin saavuttamatta.

Kiinteistöjen ylläpitokustannuksista jäi puuttumaan joulukuun sähkölaskutus, koska sähkön toimittajan laskutusjärjestelmässä olleesta häiriöstä johtuen sähkö laskut tulivat vasta helmikuun 2021 lopussa, vaikutus noin 17.000 euroa.

Siivous-, ravitsemis- ja pesulapalvelut

Kunnan siivottavien kohteiden määrä on pysynyt pääosin ennallaan. Sijaisten palkkaamisen vähentäminen työllistämistukeen oikeutettuja henkilöitä palkkaamalla ei ole onnistunut odotetusti, sillä sopivien palkkatukeen oikeutettujen henkilöiden löytäminen on ollut erittäin haasteellista. Siivouspuolen kahdesta palkkatukipaikasta molemmat oli täytettynä vasta syyskuusta alkaen, Jalmiinakodin keittiölle palkkatukilainen saatiin vasta kesäkuusta alkaen ja keskuskoulun keittiöllä ei ole ollut palkkatukilaista koko vuonna. Siivous-, ravitsemis- ja pesulapalveluilla on ollut vuoden aikana myös useita pitkiä sairaslomia. Sijaiskustannuksia siis tavoitteista huolimatta syntyi reilusti. Siivous- ja ruokapuolella koneiden ja laitteiden kunnossapito toi lisäkustannuksia, sillä kalusto on vanhaa ja muutamia laitteita rikkoontui vuoden aikana. Vuoden aikana Jalmiinakodin keittiölle hankittiin uusi ruoanjakovaunu ja loppuvuodesta keskuskoulun keittiölle hankittiin uusi sekoittava pata.

Siivoustiimistä eläköityi 2 henkilöä alkuvuoden 2020 aikana. Toinen toimi täytettiin määräajaksi sisäisellä siirrolla ja toinen siivoojan toimi laitettiin hakuun. Sisäisen siirron myötä myös keittiöllä tuli tarve laittaa yksi paikka hakuun määräaikaisena. Korona-tilanteen vuoksi kumpikin rekry keskeytettiin maaliskuussa. Ravitsemistyöntekijän rekrytointia ei aloitettu uudestaan, vaan sijaisuus hoidettiin osastopäällikön tekemällä viranhaltijapäätöksellä 10.8.2020 alkaen. Siivoojan rekrytointi puolestaan käynnistettiin uudelleen ja siivoojan vakituinen toimi täytettiin 5.10.2020 alkaen.

Loppuvuodelle suunniteltu tykypäivä peruuntui, samoin perinteeksi muodostunut henkilöstön jouluruokailu.

Siivoojille järjestettiin loka-marraskuun aikana kolmepäiväinen koulutus, jonka aiheena oli puhtaus ja hygienia terveys- ja hoivalaitoksissa. Lisäksi vuoden aikana oli myös muita pienempiä koulutuksia epidemiasivoukseen ja koronaan liittyen.

Mikäli kunta toimii kilpailutilanteessa markkinoilla, on niistä toiminnoista laadittava eriytetyt laskelmat. Ravitsemis- ja pesulapalvelut tuottavat palveluja Soiten tarpeisiin ja kotiateriapalveluja. Alla olevasta tuloslaskelmasta ilmenee, että toiminta kokonaisuudessaan ei tuota yljäämää.

TULOSLASKELMA, TILINPÄÄTÖS 2020			
	JALMIINAN KEITTIÖ	PESULAPALVELUT	YHTEENSÄ
Toimintatuotot			
Myyntituotot	393 581,16	104 400,03	497 981,19
Tuet ja avustukset	4 022,25	0,00	4 022,25
Muut toimintatuotot	0,00	0,00	0,00
TOIMINTATUOTOT	397 603,41	104 400,03	502 003,44
Henkilöstökulut	-238 580,29	-43 023,10	-281 603,39
Palvelujen ostot	-68 061,68	-3 686,29	-71 747,97
Aineet, tarvikkeet	-120 596,06	-6 753,83	-127 349,89
Muut toimintakulut	-17 091,41	-7 998,00	-25 089,41
TOIMINTAKULUT	-444 329,44	-61 461,22	-505 790,66
TOIMINTAKATE	-46 726,03	42 938,81	-3 787,22
Poistot	-2 549,44	0,00	-2 549,44
TILIKAUDEN Yli-/alijäämä	-49 275,47	42 938,81	-6 336,66

Tulosalue Yhdyskuntapalvelut

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta

Tekninen johtaja Alpo Anisimaa

rakennustarkastaja Jyri Harju

Talousarvion sisältö/keskeiset muutokset

Oksakosken ja Möttösen alueen yleiskaavoituksen päivitys käynnistyy.

Kaavatiet ja kunnan muut tiet talviaurataan ja kesäkunnossa pidetään vakiintuneen tavan mukaisesti. Talviauraus- ja liukkaudentorjuntasopimukset ovat voimassa 31.5.2021 asti. Pysyvän asutuksen ulospääsyteinä toimivat yksityistiet talvikunnossa pidetään. Teiden kunnossapitotyöt tehdään teiden kunnossapitotarpeet huomioiden yhdenmukaisesti yleisen tienpidon kanssa. Kunnossapidossa painotetaan liikenteellisesti merkittäviä teitä. Kesäkunnossapitoon ei myönnetä enää kunnossapitoavustusta. Tievalaistus kunnossapidetään rakennetuissa kohteissa.

Kunnan omistamien yleisten alueiden ja ympäristön julkista kuvaa parannetaan.

Ulkoilu- ja urheilualueet hoidetaan vapaa-aikalautakunnan määrittelemän tason mukaisesti. Tekojään yllä- ja kunnossapitoon panostetaan edellisen vuoden tapaan.

Strateginen tavoite	Riskitekijät	Toimenpide
Vahva kuntatalous	Poikkeukselliset sääolosuhteet, Runsaslumien talvi	Tehostetaan ja kehitetään menetelmiä sekä työtapoja yhdessä urakoitsijoiden kanssa.
Viihtyisä elinympäristö	Viihtyisät ja turvalliset liikenneväylät ja liikunta alueet	Oikea-aikainen kunnossapito, suunnitelman laatiminen
	Resurssien riittävyys	Keskitetään resurssit tärkeimpiin kohteisiin. (keskustan alue ja vt.13 varsi)

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Yhdyskuntapalvelut (Puistot ja yleiset alueet, Liikenneväylät (Kaavatiet, Yksityistiet ja Yleiset tiet)

Liikenneväylien kunnossapito on toteutunut hieman yli arvioiduin kustannuksin johtuen liukkauden torjunnasta, mutta loppu vuoden osalta lauha alkua talvi paransi tilannetta. Tieverkossa on havaittavissa routa- ja kelirikkovaurioita, pahempia paikkoja paikattu, mutta isompia korjauksia ei ole tehty.

Yleisten alueiden hoitomenot ovat toteutuneet arvioidusti vuonna 2020. Kesällä lomautuksista ja kesätyöpaikkojen perumisesta johtuen nurmialueiden hoito oli tavanomaista harvempaa ja näkyi nurmikon pituudessa ja reuna-alueiden trimmauksessa.

Tulosalue Liikelaitokset

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta

Tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Vesihuoltolaitos

Talousarvion sisältö

Liikelaitosten hoito ja kunnossapitotehtävät. Liikelaitosten toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein.

Käyttötehtävät hoidetaan asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti.

Laitoksien aluerajaukset tarkistetaan ja toiminta-alueen kiinteistöt pyritään liittämään verkostoihin tavoitteiden mukaisesti.

Vesi- ja viemärlaitoksesta esitetään kirjanpidollisesti eriytetty tilinpäätös (tase, tulos- ja rahoituslaskelmat liitetietoineen). Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä Vesihuoltolaitos. Vesihuoltolaitoksen peruspääomalle ja taseessa muodostuvalle lainalle kunnanvaltuusto määrää laskennallisen koron. (Kvalt 22.2.2016 § 11 mukaan korko on 1 %.)

Strateginen tavoite	Riskitekijät	Toimenpide
Palveluiden kehittäminen	Poikkeukselliset sääolosuhteet, kuivuus, sateiset talvet ja kesät	Varautumissuunnitelman päivitys
	Häiriöt veden jakelussa ja viemäriverkostossa, verkosto vuodot, vanhimman verkoston ikä yli 40 v.	Verkoston kuntokartoitus ja peruskorjaussuunnitelman laatiminen
	Laadukkaan veden saanti, pohjavesien suojelemissuunnitelmat tehty	Suojelemissuunnitelman päivitys

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Liikelaitokset Vesi- ja viemärlaitos, Kaukolämpölaitos

Liikelaitosten toiminta on ollut lähes tavoitteiden mukaista.

Lämpölaitos on tuottanut lämpöä kotimaisella polttoaineella erittäin hyvin. Lämpölaitoksen 2 MW kattilasta on jouduttu ottamaan lähes 3 MW tehoa, tämä lyhentää kattilan käyttöikä. Talvi oli kuitenkin leudompi kuin edellisenä vuonna, joten ylityksiä on tarvittu vähemmän kuin edellisenä vuonna. Verkostosta on purettu Keskustie 14 rivitalot, Hammaslääkärin talo ja Lääkärin talo. Lisäksi kivikoulun lämmitystä on voitu vähentää suljettujen tilojen osalta. Myös leudosta alkuvuodesta johtuen lämpölaitoksen kuormitus on ollut pienempi edelliseen vuoteen verrattuna. Tästä johtuen myös lämmön myynnistä on saatu vähemmän tuloja.

Kaukolämpöverkossa tuli loppu vuodesta isompi vuoto koulun mäen kohdalla, jonka korjaus venyi vuodenvaihteen yli.

Viemäriverkoston vuotojen takia on runkolinjoja puhdistettu ja kuvattu.

Vesi- ja viemärlaitoksen osalta veden kulutus ja siitä saatavat tulot ovat pienentyneet.

Käyttökustannukset ylittyivät jätevedenpuhdistuksen kemikaalien osalta ja ICT palveluiden osalta.

Kaukolämpölaitos

Talousarvion sisältö/keskeiset muutokset

Lämpölaitoksen energiatuotanto sekä lämpölaitoksen käyttö ja kunnossapito toteutetaan ostopalveluna Perhon Energiaosuuskunnalta kulutuksen edellyttämässä laajuudessa.

Lämpöverkoston hoito ja kunnossapito toteutetaan kunnan omana työnä. Verkostoa ei voida enää laajentaa, mutta päiväkotia voidaan liittää verkostoon, kun vastaava määrä kiinteistöistä puretaan ja poistetaan verkostosta. Lämpölaitoksen kattilan teho ei enää riitä kunnolla nykyiselle liittymä määrälle ja päiväkotia huomioiden purettavat kiinteistöt pitää tehon tarpeen entisellä tasolla.

Laitoksen toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein. Palvelu pyritään tuottamaan mahdollisimman edullisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Kustannuksia nostaa merkittävästi se, että hakkeella ei voida tuottaa kaikkea tarvittavaa energiaa vaan osa joudutaan tuottamaan kevyellä polttoöljyllä.

Strateginen tavoite	Riskitekijät	Toimenpide
Palveluiden kehittäminen	Poikkeukselliset sääolosuhteet, erittäin kova pakkastalvi	Varautumissuunnitelman päivitys
	Häiriöt lämmön jakelussa, verkosto vuodot ja lämpölaitoksen kapasiteetti	Verkoston kuntokartoitus ja peruskorjaussuunnitelman laatiminen

610 TEKNINEN HALLINTO							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	65,69				77,68	-77,68	-100,00
Toimintakulut	-88 133,88	-82 790,00		-82 790,00	-79 158,90	-3 631,10	95,60
Toimintakate	-88 068,19	-82 790,00	0,00	-82 790,00	-79 081,22	-3 708,78	95,50
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-3 030,00						
Tilikauden tulos	-91 098,19	-82 790,00	0,00	-82 790,00	-79 081,22	-3 708,78	95,50
620 TIET JA YLEISET ALUEET							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot					16,00	-16,00	-100,00
Toimintakulut	-153 035,92	-127 660,00		-127 660,00	-85 271,64	-42 388,36	66,80
Toimintakate	-153 035,92	-127 660,00	0,00	-127 660,00	-85 255,64	-42 404,36	66,80
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-88 406,16	-84 640,00		-84 640,00	-87 757,93	3 117,93	103,70
Tilikauden tulos	-241 442,08	-212 300,00	0,00	-212 300,00	-173 013,57	-39 286,43	81,50
630 PUISTOT JA VIHERALUEET							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	60 201,56	18 000,00		18 000,00	76 032,60	-58 032,60	422,40
Toimintakulut	-116 388,23	-133 860,00		-133 860,00	-125 549,46	-8 310,54	93,80
Toimintakate	-56 186,67	-115 860,00	0,00	-115 860,00	-49 516,86	-66 343,14	42,70
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-137 487,65	-141 120,00		-141 120,00	-105 942,12	-35 177,88	75,10
Tilikauden tulos	-193 674,32	-256 980,00	0,00	-256 980,00	-155 458,98	-101 521,02	60,50
640 TILAVUOKRAUSPALVELUT							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	2 309 251,76	2 625 510,00		2 625 510,00	2 334 200,34	291 309,66	88,90
Toimintakulut	-1 972 722,23	-2 108 170,00		-2 108 170,00	-1 991 951,73	-116 218,27	94,50
Toimintakate	336 529,53	517 340,00	0,00	517 340,00	342 248,61	175 091,39	66,20
<i>Poistot, sumu</i>	-637 462,29	-735 270,00		-735 270,00	-677 793,47	57 476,53	92,18
<i>Lisäpoisto, Kivikoulu</i>					-429 651,29		
Tilikauden tulos	-300 932,76	-217 930,00	0,00	-217 930,00	-765 196,15	547 266,15	351,10

650 ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	404 485,66	395 550,00		395 550,00	382 556,69	12 993,31	96,70
Toimintakulut	-262 589,41	-323 140,00		-323 140,00	-345 739,45	22 599,45	107,00
Toimintakate	141 896,25	72 410,00	0,00	72 410,00	36 817,24	35 592,76	50,80
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-167 669,52</i>	<i>-153 000,00</i>		<i>-153 000,00</i>	<i>-166 413,05</i>	<i>13 413,05</i>	<i>108,80</i>
Tilikauden tulos	-25 773,27	-80 590,00	0,00	-80 590,00	-129 595,81	49 005,81	160,80
660 TUKIPALVELUT; ATERIA-JA PUHTAUSPALVELUT							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	1 361 586,19	1 390 980,00		1 390 980,00	1 348 655,30	42 324,70	97,00
Toimintakulut	-1 383 114,82	-1 420 880,00		-1 420 880,00	-1 338 103,66	-82 776,34	94,20
Toimintakate	-21 528,63	-29 900,00	0,00	-29 900,00	10 551,64	-40 451,64	-35,30
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-24 652,65</i>	<i>-13 450,00</i>		<i>-13 450,00</i>	<i>-18 158,61</i>	<i>4 708,61</i>	<i>135,00</i>
Tilikauden tulos	-46 181,28	-43 350,00	0,00	-43 350,00	-7 606,97	-35 743,03	17,50
670 VESIHUOLTOPALVELUT							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	532 052,17	582 250,00		582 250,00	517 914,43	64 335,57	89,00
Toimintakulut	-355 039,80	-253 490,00		-253 490,00	-271 379,21	17 889,21	107,10
Toimintakate	177 012,37	328 760,00	0,00	328 760,00	246 535,22	82 224,78	75,00
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-241 985,48</i>	<i>-251 480,00</i>		<i>-251 480,00</i>	<i>-236 214,35</i>	<i>-15 265,65</i>	<i>93,90</i>
Tilikauden tulos	-64 973,11	77 280,00	0,00	77 280,00	10 320,87	66 959,13	13,36
680 ENERGIAHUOLTOPALVELUT							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	522 690,57	546 850,00		546 850,00	484 318,51	62 531,49	88,60
Toimintakulut	-426 673,30	-392 260,00		-392 260,00	-342 928,38	-49 331,62	87,40
Toimintakate	96 017,27	154 590,00	0,00	154 590,00	141 390,13	13 199,87	91,50
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-112 472,75</i>	<i>-110 000,00</i>		<i>-110 000,00</i>	<i>-104 634,60</i>	<i>-5 365,40</i>	<i>95,10</i>
Tilikauden tulos	-16 455,48	44 590,00	0,00	44 590,00	36 755,53	7 834,47	82,40
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	5 190 333,60	5 559 140,00		5 559 140,00	5 143 920,19	415 219,81	92,50
Toimintakulut	-4 757 697,59	-4 842 250,00		-4 842 250,00	-4 580 082,43	-262 167,57	94,60
Toimintakate	432 636,01	716 890,00	0,00	716 890,00	563 837,76	153 052,24	78,70
Euroa/ asukas	156,81	259,84	0,00	259,84	208,21		
<i>Poistot, sumu</i>	<i>-1 413 166,50</i>	<i>-1 488 960,00</i>		<i>-1 488 960,00</i>	<i>-1 396 914,13</i>	<i>92 045,87</i>	<i>93,82</i>
<i>Poistot, lisäpoisto Kivikoulu</i>					<i>-429 651,29</i>		
Tilikauden tulos	-980 530,49	-772 070,00	0,00	-772 070,00	-1 262 727,66	549 777,34	163,55

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Tulosalue Viranomaispalvelut

Tulosalueen tilivelvolliset

Ympäristölautakunta
Rakennustarkastaja

Toiminta

Ympäristötoimi käsittää ympäristölautakunnan, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Talousarvion sisältö/keskeiset muutokset

Lautakunta hoitaa lakisääteiset rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, maa-ainestenoton sekä jätehuollon valvontatehtävät. Lautakunta toimii ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristölupaviranomaisena ja maa-aines- ja rakennuslain mukaisena lupaviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena. Lautakunnan tehtävänä on valvoa kunnassa tapahtuvaa rakennustoimintaa sekä kaavoituksen toteutumista siten, kuin niistä on erikseen säädetty.

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan avulla edistää hyvää ja ympäristöön sopivaa rakentamista sekä valvoo ympäristön laatua. Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus, Suomen rakentamismääräyskokoelma sekä kunnan rakennusjärjestys. Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioonottamisesta sekä luvanhakijoiden ja naapurien oikeusturvan takaamisesta rakennettaessa.

Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Ympäristönsuojelulain mukaiset tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen. Rakennustarkastaja toimii kunnan ympäristösihteerinä.

Palo- ja pelastustoimi hoidetaan alueellisena palveluna. Palvelun tuottajana on Kokkolan kaupunki, ns. isäntäkuntamallin mukaisesti. Palo- ja pelastustoimen tilakulut tulevat huomioitavaksi v. 2019 alusta talousarvioiden tulo- ja menorakenteessa.

Strateginen tavoite	Keinot / Toimenpide	Mittarit
Viihtyisä elinympäristö -Kuntalaisten joustava asiakas- ja neuvontapalvelu	Lautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa käsittelemään sen käsiteltäväksi tulevat asiat. Maa-aines- ja ympäristöluvat käsitellään kolmessa kuukaudessa.	Kuntalaispalaute Lautakunnalle päätettäväksi tulleet asiat käsiteltiin nopealla aikataululla. Ei kuntalaispalautetta.
	Rakennustarkastajan käsiteltäväksi tulevat asiat pyritään ottamaan käsittelyyn viikon kuluessa. Päätöskelpoiset rakennusluvut pyritään	Kuntalaispalaute Lomautus vaikutti jonkin verran käsittelyaikoihin mutta asiasta ei tullut

	myöntämään kerran kahdessa viikossa.	palautetta kuntalaisilta.
	Rakentamiseen liittyvää neuvontaa, ohjausta sekä arviointia suoritetaan jatkuvasti.	Kuntalaispalaute Neuvontaa ja ohjausta on annettu aina kysyttäessä.
	Ympäristölupien valvontaa suoritetaan vuosittain vahvistettavan ympäristölupien valvontaohjelman mukaisesti.	Hyvä ympäristön laatu Ympäristölupavalvonnat suoritettu pääasiassa omavalvontana.

Strateginen tavoite	Riskitekijät	Toimenpide
Vahva kuntatalous	Lupahakemuksien määrät vaihtelevat vuosittain, joten tuloja on vaikea ennustaa.	Talousarvio laadittu varovaisella lupamäärien arviolla Lupamäärät ylittyneet arvioidusta.
	Pelastuslaitoksen menot vaihtelevat toteutuneiden vahinkojen mukaisesti.	Talousarvio laadittu Pelastuslaitoksen budjetti ehdotuksen mukaisesti Ei ylitystä.
	Ympäristövahinko, joka tulee kunnan korvattavaksi.	Huomioidaan kunnan varautumissuunnitelmassa
Palveluiden kehittäminen	Ympäristölupien säännöllinen valvontavastuu ja niistä tehtävä raportointi lisääntyy jatkuvasti, kun kunnille siirtyy lakiuudistusten mukaisesti lisää valvontakohteita -> vähäiset resurssit valvontatehtäviin.	Valvontatehtäviin ei ole tarpeeksi resursseja.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2020

Ympäristötoimen toiminta oli pääasiassa tavoitteiden mukaista. Lautakunta kokoontui 7 kertaa ja käsiteltyjä asioita oli 45 kpl. Uusia maa-aines/ympäristölupia myönnettiin 2 kpl, rekisteröinti-ilmoituksia käsiteltiin 4 kpl, rakennus- ja toimenpidelupia myönnettiin 65 kpl, toimenpideilmoituksia käsiteltiin 42 kpl, rakennusten purkamislupia 3 kpl ja maisematyölupia 2 kpl.

Eläinsuojien ympäristöluvan valvontatarkastuksia ei juurikaan suoritettu maataloilla, johtuen koronapandemiasta. Luvan haltijoille lähetettiin omavalvontalomakkeet täytettäväksi ja valvontakäynnit tiloille suoritetaan vuoden 2021 aikana. Maa-ainesalueiden valvontatarkastukset jäivät suurimmilta osin suorittamatta, johtuen resurssien puutteesta. Maa-ainesalueet kartoitettiin ja mitattiin ostopalveluna.

Tunnusluvut	Tp 2017	Tp 2018	Tp 2019	TA 2020	Tp 2020
Rakennuslupahakemukset	60	46	66	45	65
Maa-aineslupahakemuksia	5	0	1	1	2
Ympäristölupahakemuksia	8	1	3	3	2
Rakennusilmoituksia	15	6	15	10	42
Poikkeuslupahakemuksia	2	0	1	1	1
Suoritettavat ympäristölupavalvonnat	40	15	40	15	1

RAKENNUSVALVONTA, YMPÄRISTÖNSUOJELU, PALO- JA PELASTUSTOIMI

Palo- ja pelastustoimi, väestönsuojelu ja öljyvahinkojen torjunta

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen toiminta-alueena on Kannuksen, Kokkolan ja Pietarsaaren kaupungit sekä Halsuan, Himangan, Kaustisen, Kruunupyyn, Kälviän, Lestijärven, Lohtajan, Luodon, Perhon, Toholammin, Ullavan ja Vetelin kunnat. Pelastustoimen toiminta-ajatuksena on Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen palo- ja henkilöturvallisuudesta vastaaminen lainsäädännön, johtosäätöjen ja toimintasäännön mukaisesti. Palvelun tuottajana on Kokkolan kaupunki.

Pelastuslaitoksen alue

Pelastusalue muodostuu 11 peruskunnasta. Alueellisen pelastustoimen isäntäkuntana toimii Kokkola, jonka hallinnon alaisuudessa toimii ylikunnallinen pelastuslautakunta, jossa on kaikkien kuntien edustus.

Organisaatio

Pelastuslaitoksen henkilöstö muodostuu 106 päätoimisesta viran tai toimen haltijasta sekä noin 430 vapaaehtoisesta sopimuspalokuntalaisesta. Pelastuslaitoksen toimintaan kuuluu myös vapaaehtoistoiminnan puolella naisosastojen ja nuoriso-osastojen aktiivista toimintaa.

Palvelutasopäätös

Pelastustoimen palvelutason tulee vastata onnettomuusuhkia. Palvelutasoa määritettäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa. Pelastustoimen palvelutasoa valvoo aluehallintovirasto.

Pelastustoimi on suunniteltava ja toteutettava siten, että onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Alueen pelastustoimi päättää pelastustoimen palvelutasosta kuntia kuultuaan.

Palvelutasopäätöksessä selvitetään alueella esiintyvät uhat, käytettävät voimavarat ja määritellään onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminnan ja väestönsuojelun palvelujen taso sekä suunnitelma niiden kehittämiseksi. Palvelutasopäätös on voimassa

710 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	38 294,17	24 300,00		24 300,00	28 071,28	-3 771,28	115,50
Toimintakulut	-55 333,13	-64 910,00		-64 910,00	-63 565,58	-1 344,42	97,90
Toimintakate	-17 038,96	-40 610,00	0,00	-40 610,00	-35 494,30	-5 115,70	87,40
720 PELASTUSTOIMINTA							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-304 225,44	-341 620,00		-341 620,00	-279 182,99	-62 437,01	81,70
Toimintakate	-304 225,44	-341 620,00	0,00	-341 620,00	-279 182,99	-62 437,01	81,70
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-25 422,38	-25 970,00		-25 970,00	-30 545,17	4 575,17	117,60
Tilikauden tulos	-329 647,82	-367 590,00	0,00	-367 590,00	-309 728,16	-57 861,84	84,30
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2019	Ta 2020	Ta-muutos	Ta+muut. 2020	Tp 2020	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	38 294,17	24 300,00		24 300,00	28 071,28	-3 771,28	115,50
Toimintakulut	-359 558,57	-406 530,00		-406 530,00	-342 748,57	-63 781,43	84,30
Toimintakate	-321 264,40	-382 230,00	0,00	-382 230,00	-314 677,29	-67 552,71	82,30
Euroa/ asukas	-116,44	-138,54	0,00	-138,54	-116,20		
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-25 422,38	-25 970,00		-25 970,00	-30 545,17	4 575,17	117,60
Tilikauden tulos	-346 686,78	-408 200,00	0,00	-408 200,00	-345 222,46	-62 977,54	84,60

TOTEUTUMINEN 1.1. – 31.12.2020

	Alkuperäinen ta	Ta-muutokset	Ta muut. jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 810 640		3 810 640	3 610 224,24	-200 415,76	94,7
Maksutuotot	171 380		171 380	140 900,53	-30 479,47	82,2
Tuet ja avustukset	208 920		208 920	144 689,20	-64 230,80	69,3
Vuokratuotot	2 754 950		2 754 950	2 445 227,73	-309 722,27	88,8
Muut toimintatuotot	<u>33 420</u>		<u>33 420</u>	<u>52 484,84</u>	<u>19 064,84</u>	<u>157,0</u>
Toimintatuotot yht.	6 979 310		6 979 310	6 393 526,54	-585 783,46	91,6
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-6 846 310		-6 846 310	-6 493 823,66	352 486,34	94,9
Palkat ja palkkiot	-5 365 210		-5 365 210	-5 151 660,46	213 549,54	96,0
Henkilöstösivukulut	-1 481 100		-1 481 100	-1 342 163,20	138 936,80	90,6
Asiakaspalvelujen ostot muilta	-11 420 480		-11 420 480	-10 927 450,95	493 029,05	95,7
Muiden palvelujen ostot	-4 353 110		-4 353 110	-4 125 699,61	227 410,39	94,8
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 720 230		-1 720 230	-1 618 487,00	101 743,00	94,1
Avustukset	-435 110	-50 000	-485 110	-392 864,77	92 245,23	81,0
Vuokramenot	-1 419 060		-1 419 060	-1 286 625,20	132 434,80	90,7
Muut toimintakulut	<u>-109 590</u>		<u>-109 590</u>	<u>-46 254,60</u>	<u>63 335,40</u>	<u>42,2</u>
Toimintakulut yht.	-26 303 890	-50 000	-26 353 890	-24 891 205,79	1 462 684,21	94,4
Toimintakate	-19 324 580	-50 000	-19 374 580	-18 497 679,25	876 900,75	95,5
Verotulot	7 929 590	-500 000	7 429 590	7 887 309,18	457 719,18	106,2
Valtionosuudet	12 316 170	628 340	12 944 510	13 120 297,00	175 787,00	101,4
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotuotot	308 000		308 000	597 790,99	289 790,99	194,1
Muut rahoitustuotot	21 000		21 000	19 202,58	-1 797,42	91,4
Korkomenot	-232 000		-232 000	-115 507,42	116 492,58	49,8
Muut rahoitusmenot	-44 000		-44 000	-252 961,90	-208 961,90	574,9
	20 298 760	128 340	20 427 100	21 256 130,43	829 030,43	104,1
Vuosikate	974 180	78 340	1 052 520	2 758 451,18	1 705 931,18	262,1
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 591 740		-1 591 740	-1 467 371,03	124 368,97	
Lisäpoisto				-429 651,29	-429 651,29	
Arvonalentumiset				-75 931,64	-75 931,64	
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot						
Satunnaiset menot						
Tilikauden tulos	-617 560	78 340	-539 220	785 497,22	1 324 717,22	-145,7
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)				6 253,08	6 253,08	
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)				50 000,00	50 000,00	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-617 560	78 340	-539 220	841 750,30	1 380 970,30	-156,1

3.3. RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN 1.1. – 31.12.2020

	Alkuperäinen ta	Ta-muutokset	Ta muut. jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	974 180	78 340	1 052 520	2 758 451,18	1 705 931,18
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät				-14 966,33	-14 966,33
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 753 000	-335 000	-3 088 000	-2 618 166,26	469 833,74
Rahoitusosuudet investointimen.				56 000,00	56 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	25 000		25 000	376 556,99	351 556,99
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 753 820	-256 660	-2 010 480	557 875,58	2 568 355,58
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			0	3 200 000,00	3 200 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-50 000		-50 000	-36 660,59	13 339,41
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 700 000		1 700 000	-3 000 000,00	-4 700 000,00
	1 650 000	0	1 650 000	163 339,41	-1 486 660,59
Vaikutus maksuvalmiuteen	-103 820	-256 660	-360 480	721 214,99	1 081 694,99

3.4. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2020

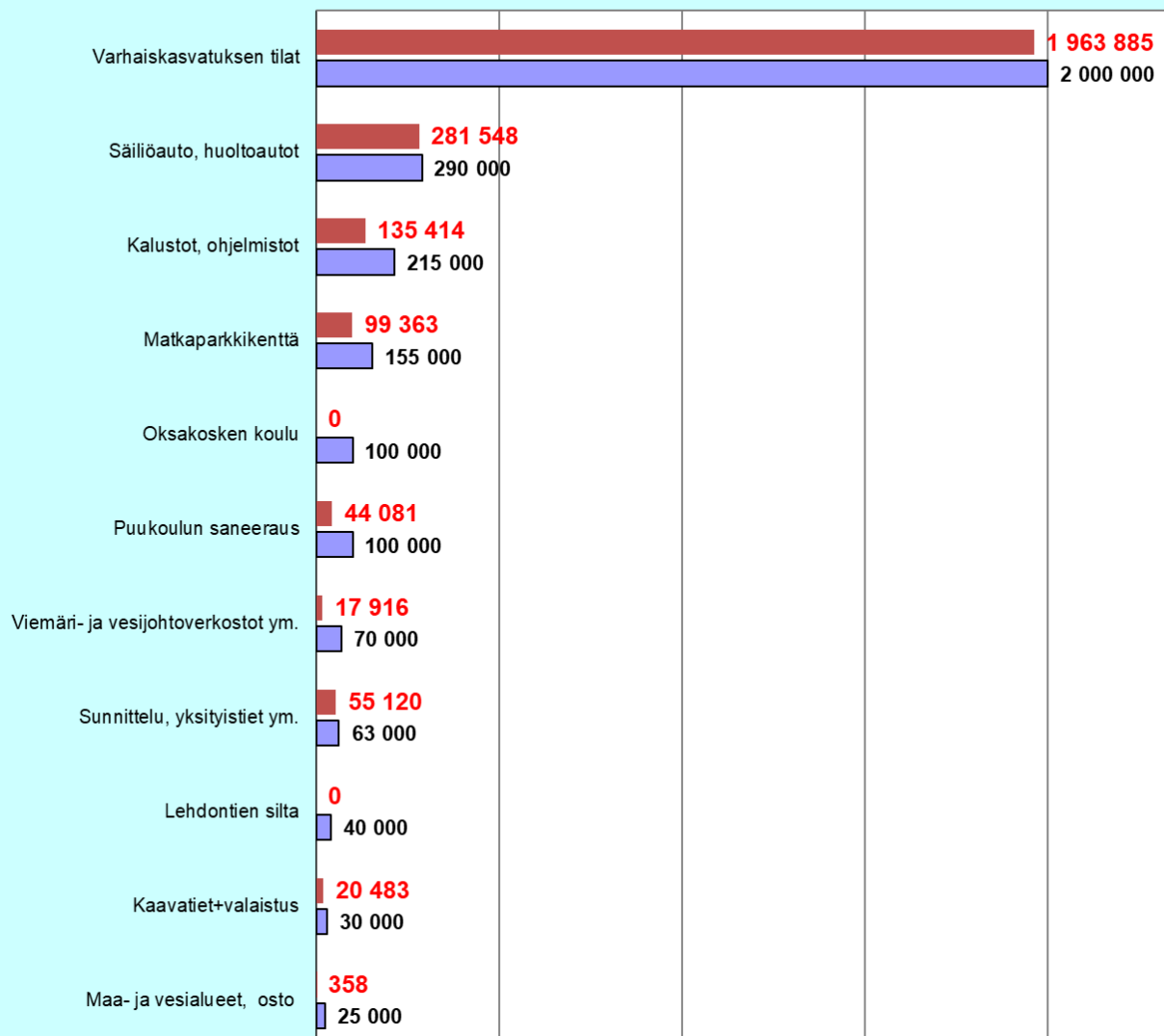
Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 2020													
kust.paikka	INVESTOINTIOSA		Määrärahat		Toteutus			Tuloarviot			My voitot		
	Alkup. ta	muutos	Ta+muutos	Toteutuma	Poikkeama	Tot.-%	Alkup. ta	muutos	Ta+muutos	Toteutuma	My voitot	Poikkeama	Tot.-%
9101 Maa- ja vesialueet	-25 000		-25 000	-357,50	-24 642,50	1,43	25 000	0	25 000	3 000,00		22 000,00	12,00
9102 Matkaparkkikenttä		-155 000	-155 000	-99 363,06	-55 636,94	64,11							
9121 ICT-ohjelmistoinvestoinnit	-45 000		-45 000	-24 325,47	-20 674,53	54,06							
9130 Osakket, Kunnanhallitus	-3 000		-3 000	-4 702,21	1 702,21	156,74							
9210 Suunnitelutehtävät, kaavoitus	-30 000		-30 000	-41 893,02	11 893,02	139,64							
9211 Yksitystiet, kuntaisuus	-15 000		-15 000	-13 633,16	-1 366,84	90,89							
9212 Lehdontien silta		-40 000	-40 000	0,00	-40 000,00	0,00							
9301 Kalusto Esi- ja perusopetus	-21 000		-21 000	-24 547,98	3 547,98	116,90							
9302 Kalusto Yläkoulu ja Lukio	-60 000		-60 000	-59 135,71	-864,29	98,56							
9401 Kalusto Siivous ja Ruokahuolto	-89 000		-89 000	-27 404,87	-61 595,13	30,79							
9410 Kalusto Palotoimi	-250 000		-250 000	-250 000,00	0,00	100,00				56 000,00		-56 000,00	
9420 Kalusto Huoltoajoneuvot Kiint/Vesih		-40 000	-40 000	-31 547,61	-8 452,39	78,87							
9431 Kaavateiden valaistus	-10 000		-10 000	0,00	-10 000,00	0,00							
9441 Kaavateiden rak. ja perusparannus	-20 000		-20 000	-20 482,72	482,72	102,41							
9449 Kaatopaikka, sulkeminen	-15 000		-15 000	5 108,43	-20 108,43	-34,06							
9450 Varhaiskasvatuskesken tilat	-2 000 000		-2 000 000	-1 963 884,71	-36 115,29	98,19							
9452 Oksakosken koulu	-100 000		-100 000	0,00	-100 000,00	0,00							
9453 Teollisuustilat			0		0,00					358 590,66	14 966,33		
9454 Puukoulun saneeraus		-100 000	-100 000	-44 081,05	-55 918,95	44,08							
9510 Vesijohtoverkoston laajentaminen	-20 000	0	-20 000	-12 859,88	-7 140,12	64,30							
9511 Vesijohtoverkoston peruskorjaus	-30 000	0	-30 000	0,00	-30 000,00	0,00							
9530 Viemäriverkoston laajentaminen	-20 000	0	-20 000	-5 055,74	-14 944,26	25,28							
Yhteensä netto	-2 753 000	-335 000	-3 088 000	-2 618 166,26	-469 833,74	84,79	25 000	0	25 000	417 590,66	14 966,33	-34 000,00	1 670,36

INVESTOINNIT, Tilinpäätös 2020						
MAA- JA VESIALUEET, TONTTIMAAT						
<u>Tp 2019</u>		<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
0,00	Menot	-25 000		-25 000	-357,50	1,43
18 144,90	Tulot	25 000		25 000	3 000,00	12,00
18 144,90	Netto	0		0	2 642,50	
10 476,56	<i>Maa-alueiden osto ja myynti</i>					
7 668,34						
<u>Tp 2019</u>	MATKAPARKKIKENTTÄ	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
	Menot		-155 000	-155 000	-99 363,06	64,11
<u>Tp 2019</u>	ICT- JA TOIMISTOKONEET	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-31 337,17	Menot Pro EconomicaPremium	-45 000		-45 000	-32 421,52	72,05
	- Dynasty 2019 menot käyttötalouteen keskener.				8 096,05	
	Menot, aktivoitu taseeseen				-24 325,47	
	<i>Hallinnon työkaluja, ProEconomica, Dynasty</i>					
<u>Tp 2019</u>	OSAKKEET	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-43 912,39	<i>Osakkeet Metsäliitto</i>	-3 000		-3 000	-4 702,21	156,74
	JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS					
<u>Tp 2019</u>	SUUNNITTELUTEHTÄVÄT	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-12 344,75	Menot	-30 000		-30 000	-41 893,02	139,64
	<i>Möttösen ja Oksakosken osayleiskaavaa</i>					
<u>Tp 2019</u>	YKSITYISTEIDEN PERUSPARANTAMINEN	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
0,00	Menot	-15 000		-15 000	-13 633,16	90,89
	<i>Kuntaosuus</i>					
	<i>Haarajoentie, Humalajoentie</i>					
<u>Tp 2019</u>	LEHDONTIEN SILTA	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
	Menot		-40 000	-40 000	0,00	0,00
	<i>Ei toteutunut v. 2020</i>					
<u>Tp 2019</u>	KALUSTO, ESI- JA PERUSOPETUS	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-20 278,76	Menot	-21 000		-21 000	-24 547,98	116,90
<u>Tp 2019</u>	KALUSTO, YLÄKOULU JA LUKIO	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
	Menot	-60 000		-60 000	-59 135,71	98,56
<u>Tp 2019</u>	KALUSTO, SIIVOUS JA RUOKAHUO	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
	Menot	-89 000		-89 000	-27 404,87	30,79
	<i>Kippipata Kk:n keittiölle, Ruoanjakovaunu Jalmiinaan</i>					
<u>Tp 2019</u>	KALUSTO PALOTOIMI	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
	Menot	-250 000		-250 000	-250 000,00	100,00
	Tulot	0		0	56 000,00	
	Netto	-250 000		-250 000	-194 000,00	77,60
	<i>Säiliöauton hankinta, avustus Palosuojelurahastoilta</i>					
<u>Tp 2019</u>	KALUSTO HUOLTOAJONEUVOT	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
	Menot		-40 000	-40 000	-31 547,61	78,87
	<i>Huoltoauto Kiinteistöhuolto 17.450 euroa</i>					
	<i>Huoltoauto Vesihuolto 14.097,61 euroa</i>					
<u>Tp 2019</u>	KAAVATEIDEN VALAISTUS	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-7 115,65	Menot	-10 000		-10 000	0,00	0,00

	KAAVATIET; RAKENTAMINEN JA					
<u>Tp 2019</u>	PERUSPARANNUS	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-18 133,69	Menot	-20 000	0	-20 000	-20 482,72	102,41
	<i>Hiekanmäentien ja kävelytien jatko, Myllykankaankujan perusparannus</i>					
<u>Tp 2019</u>	SKEITTIPAIKAN KENTÄN PERUSPARANNUS					
-18 351,69	Menot					
<u>Tp 2019</u>	KAATOPAIKAN SULKEMINEN	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-5 108,43	Menot	-15 000		-15 000	5 108,43	-34,06
	<i>Menot v. 2019 kirjattu käyttötalouteen keskeneräisistä hankkeista 5108,43 euroa, kp 4321</i>					
	<i>Menot v. 2020 kirjattu käyttötalouteen 3390,80 euroa, kp 4321</i>					
	PÄIVÄKOTI/ VARHAISKASVATUKSEN					
<u>Tp 2019</u>	TILATARPEET	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-2 047,50	Menot	-2 000 000		-2 000 000	-1 963 884,71	98,19
<u>Tp 2019</u>	OKSAKOSKEN KOULU	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
0,00	Menot	-100 000		-100 000	0,00	
<u>Tp 2019</u>	LUKIORAKENNUS					
-979 010,86	Menot					
	<i>Poistolaskentaan 1.11.2019, taspoisto 20 vuotta, yht. 1,446 milj. €</i>					
<u>Tp 2019</u>	KIRKONKYLÄN KOULUT					
27 134,75	Menot					
	<i>Yläkoulun tilatarpeet/ Kivikoulun kulut v. 2014-2017 keskeneräisistä käyttötalousmenoksi</i>					
<u>Tp 2019</u>	AAMURUSKO					
-18 504,03	Menot					
<u>Tp 2019</u>	TEOLLISUUSTILAT	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
	Tulot				373 556,99	
	<i>Puuhallin ja Metallihallin myynti</i>			My.voitot	-14 966,33	
					358 590,66	
<u>Tp 2019</u>	PUUKOULUN SANEERAUS	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
0,00	Menot		-100 000	-100 000	-44 081,05	44,08
	<i>Perusparannuksen suunnittelu ja aloitus</i>					
	VESI-, VIEMÄRI- JA KAUKOLÄMPÖLAITOS					
<u>Tp 2019</u>	KAUKOLÄMPÖLAITOS					
-20 758,88	Menot					
	<i>Kaukolämpövaihtimien uusiminen</i>					
<u>Tp 2019</u>	VESIJOHTOVERKOSTO	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-42 348,56	Menot	-20 000		-20 000	-12 859,88	64,30
	<i>Verkoston laajentaminen</i>					
	VESIJOHTOVERKOSTON PERUSKORJAUS	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
	Menot	-30 000		-30 000	0,00	0,00
	<i>Ei toteutunut v. 2020.</i>					
<u>Tp 2019</u>	VIEMÄRIVERKOSTO	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-22 307,33	Menot	-20 000		-20 000	-5 055,74	25,28
	<i>Verkoston laajentaminen</i>					

	JÄNGÄN KYLÄN VIEMÄRÖINTI					
<u>Tp 2019</u>	- HANKE					
-35 142,80	Menot					
	<i>Pohjavesialue</i>					
	<i>Pohjavesialueella olevian vak. asuinrakennusten talokohittaisen jätevesijärjestelmien avustaminen</i>					
	JÄTEVESIPUHDISTAMON					
<u>Tp 2019</u>	UUSIMINEN					
-18 457,98	Menot					
	<i>Pihatyöt, asfaltointi, vanhan poisto v. 2019</i>					
	<i>Toteutus: Pihatyöt, asfaltointi ja vanhan käyttötarkoituksen muutos</i>					
	INVESTOINTIHANKKEET 2019 - 2020					
<u>Tp 2019</u>	<u>INVESTOINNIT YHTEENSÄ</u>	<u>Ta 2020</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2020</u>	<u>Käyttö%</u>
-1 268 025,72	MENOT	-2 753 000,00	-335 000,00	-3 088 000,00	-2 618 166,26	84,79
18 144,90	TULOT	25 000,00	0,00	25 000,00	432 556,99	
-1 249 880,82	NETTO	-2 728 000,00	-335 000,00	-3 063 000,00	-2 185 609,27	71,36
10 476,56	<i>Myyntivoitot</i>				14 966,33	
7 668,34	<i>Ilman myyntivoittoja</i>				417 590,66	

**Ta 2020+muutos Investoinnit, yht.3,088 milj. €
Tp 2020 milj. €**

3.5. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

PERHÖN KUNTA		Määrärahat		Tuloarviot		Netto		Käyttö	
Yhteenveto määrärahoista ja tuloarvioista 2020	Alkup. talous arvio	TA:n muutokset	TA 2020 +muutos	Alkup. talous arvio	TA:n muutokset	Alkup. talous arvio	TA 2020 +muutos	Alkup. talous arvio	TA 2020 +muutos
KÄYTTÖTALOUSOSA	Poikkeama	%	Toteuma	Poikkeama	%	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama	%
Tarkeasialuokkuma	-20 000	81,6	-16 324,87	-3 675,13	0,00	4 121,02	-4 121,02	-20 000	-20 000
Yleishallinnon palvelut	-706 590	92,3	-698 597,32	-7 992,68	95,2	709 261,92	-36 138,08	-706 590	-706 590
Tukkipav. henkilöstö- ja toimipalvelut	-764 900	90,1	-689 476,35	-75 423,65	0	745 400	55 926,35	-764 900	-764 900
Työllisyyden edistäminen	-116 000	93,6	-108 587,29	-7 412,71	0	2 694,03	-2 694,03	-116 000	-116 000
Elinkeinojen edistäminen	-440 860	95,8	-422 271,75	-18 588,25	0	2 564,54	-2 564,54	-440 860	-440 860
Yhteisötoiminta- ja kuntasuodet	-11 284 100	96,0	-10 818 101,51	-465 998,49	0	192 573,01	-52 426,99	-11 284 100	-11 284 100
Maa- ja metsätal.	-45 500	96,0	-43 833,38	-1 666,62	0	245 000	192 573,01	199 500	199 500
Kuntaanvalitus yht.	-13 337 950	95,4	-12 793 192,47	-544 757,53	0	908 904,52	81 495,48	-12 367 550	-11 884 287,95
Sivisyys- ja vapaa-ajan hallinto	-97 420	84,8	-82 615,70	-14 804,30	0	111 289,99	710,01	-97 420	-97 420
Varhaiskasvatus	-1 536 130	95,3	-1 464 262,56	-71 867,44	0	112 000	111 289,99	-1 424 130	-1 424 130
Aamu- ja iltapäivätoiminta	-63 640	101,2	-64 408,55	-768,55	12 380	14 824,99	-2 544,99	-63 640	-63 640
Esi- ja perusopetus	-4 830 140	92,3	-4 458 390,10	-371 749,90	180 860	114 996,92	65 863,08	-4 649 280	-4 649 280
Lukituskoulutus	-656 310	100,9	-662 208,91	5 898,91	19 040	26 776,07	-7 736,07	-637 270	-637 270
Muu opetus/toimi	-57 900	79,3	-45 939,92	-11 960,08	0	1 145,24	3 594,76	-57 900	-57 900
Kirjasto ja kulttuuri	-198 520	96,4	-191 315,96	-7 204,04	4 740	43 497,34	32 952,66	-193 780	-193 780
Nuoris- ja liikunta	-257 100	80,1	-206 040,83	-51 059,37	76 450	43 497,34	32 952,66	-180 650	-180 650
Sivisyys- ja vapaa-ajan lautekuntia	-7 697 160	93,2	-7 175 182,33	-521 977,67	0	405 470	92 839,45	-7 291 690	-6 862 551,78
Tekninen hallinto	-82 790	95,6	-79 158,90	-3 631,10	0	77 668	-77,68	-82 790	-82 790
Tiet ja yleiset alueet	-127 660	66,8	-85 271,64	-42 388,36	0	16 000	-16 000	-127 660	-127 660
Puistot ja viheralueet	-133 860	93,8	-125 549,46	-8 310,54	18 000	76 032,60	-58 032,60	-115 860	-115 860
Tilavaurakauspalvelut	-2 108 170	94,5	-1 991 951,73	-116 218,27	2 625 510	2 334 200,34	291 309,66	-1 517 340	-1 517 340
Asuntojen vuokrauspalvelut	-323 140	107,0	-345 739,45	-22 599,45	395 550	382 556,69	12 983,31	72 410	72 410
Tukkipav. Ateria ja puhtauspalvelut	-1 420 880	94,2	-1 338 103,66	-82 776,34	1 390 980	1 348 655,30	42 324,70	-29 900	-29 900
Vesihuoltopalvelut	-253 490	107,1	-271 378,21	-17 889,21	582 250	517 914,43	64 335,57	382 760	382 760
Energiahuoltopalvelut	-392 260	87,4	-392 260	-49 331,63	546 850	484 467,15	62 382,85	154 590	154 590
Tekninen lautekuntia yht.	-4 842 250	94,6	-4 580 082,42	-262 167,58	5 559 140	5 143 920,19	415 219,81	716 890	563 837,77
Rakennusvalvonta ja ymp. suojelu	-64 910	97,9	-63 565,58	-1 344,42	24 300	28 071,28	-3 771,28	-40 610	-40 610
Pelastustoiminta	-341 620	81,7	-279 182,99	-62 437,01	0	0	0	-341 620	-341 620
Ympäristölautekuntia yht.	-406 530	84,3	-24 891 206	-1 462 684	24 300	28 071,28	-3 771,28	-382 230	-314 677,29
KÄYTTÖTALOUS YHT.	-26 303 890	94,4	-24 891 206	-1 412 684	6 979 310	6 393 527	585 783	-19 324 580	-18 487 679,25
TULOSLASKELMAOSA	Alkup. talous arvio	Käyttö %	Toteuma	Poikkeama	%	Toteuma	Poikkeama	Alkup. talous arvio	TA 2019 +muutos
Verotulot	0	0,00	0	0,00	0	7 829 590	-457 719,18	7 829 590	7 829 590
Valtionosuudet	0	0,00	0	0,00	12 944 510	13 120 297,00	-175 787,00	12 944 510	12 944 510
Korkeatuet	0	0,00	0	0,00	308 000	597 790,99	-289 790,99	308 000	308 000
Muut rahotustoimet	0	0,00	0	0,00	21 000	19 202,58	1 797,42	21 000	21 000
Korkeatuet	-232 000	49,8	-115 507,42	-116 492,58	0	0,00	0,00	-232 000	-232 000
Muut rahotukset	-44 000	57,9	-252 961,90	208 961,90	0	0,00	0,00	-44 000	-44 000
TULOSLASKELMAOSA YHT.	-275 000	133,5	-368 469,32	92 469,32	20 703 100	21 624 599,75	-921 499,75	20 298 760	20 427 100
INVEST OINNIT YHT.	-2 753 000	84,8	-2 618 166,26	-1 386 833,74	25 000	417 590,66	-392 590,66	-3 065 000	-3 065 000
RAHOITUSOSA	Alkup. talous arvio	Käyttö %	Toteuma	Poikkeama	%	Toteuma	Poikkeama	Alkup. talous arvio	TA 2019 +muutos
Lainakanne muutokset	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0	0
Pitkäaikaisen lainojen lisäys	-50 000	73,3	-36 660,59	-13 339,41	0	3 200 000,00	-3 200 000,00	-50 000	-50 000
Lyhytaikaisen lainojen muutos	0	0,00	0	0,00	1 700 000	1 700 000,00	0,00	1 700 000	1 700 000
Rahavarojen muutos	0	0,00	0	0,00	103 820	1 081 694,99	-978 874,99	103 820	256 660
Valikutus maksuvelmiin	-50 000	6 073,3	-3 036 660,59	2 986 660,59	2 060 480	2 478 785,01	-418 305,01	256 660	2 010 480
RAHOITUSOSA YHT.	-29 382 890	95,2	-30 914 501,96	-1 146 611,96	29 767 890	30 914 501,96	-1 146 611,96	0	0
YHTEENVETO	-385 000	105,2	-385 000	0,00	385 000	385 000,00	0,00	0	0

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT
4.1. TULOSLASKELMA, euroa

	<u>1.1.-31.12.2020</u>	<u>1.1.-31.12.2019</u>
Toimintatuotot		
	<u>Ulkoiset tilit</u>	<u>Ulkoiset tilit</u>
Myyntituotot	1 445 153,23	1 448 581,11
Maksutuotot	140 900,53	189 498,20
Tuet ja avustukset	144 689,20	259 793,86
Vuokratuotot	1 256 576,38	1 370 059,70
Muut toimintatuotot	52 484,84	69 755,23
Toimintatuotot yht.	3 039 804,18	3 337 688,10
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-6 493 823,66	-6 814 710,64
Palkat ja palkkiot	-5 151 660,46	-5 426 367,52
Henkilöstösivukulut	-1 342 163,20	-1 388 343,12
Eläkekulut	-1 180 803,58	-1 239 187,02
Muut henkilöstösivukulut	-161 359,62	-149 156,10
Palvelujen ostot	-13 216 574,51	-13 778 429,46
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 289 992,04	-1 331 706,07
Avustukset	-392 864,77	-404 940,83
Vuokratulut	-97 973,85	-119 324,50
Muut toimintakulut	-46 254,60	-66 669,29
Toimintakulut yht.	-21 537 483,43	-22 515 780,79
Toimintakate	-18 497 679,25	-19 178 092,69
Verotulot	7 887 309,18	7 525 664,06
Valtionosuudet	13 120 297,00	12 376 248,00
Rahoitustulot ja -menot		
Korkotuotot	577 835,23	305 081,70
Muut rahoitustuotot	19 202,58	14 209,93
Korkokulut	-95 551,66	-88 812,11
Muut rahoituskulut	-252 961,90	152 446,14
	21 256 130,43	20 284 837,72
Vuosikate	2 758 451,18	1 106 745,03
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 897 022,32	-1 491 227,94
Arvonalentumiset	-75 931,64	0,00
Tilikauden tulos	785 497,22	-384 482,91
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	6 253,08	6 253,08
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)	50 000,00	64 321,82
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)	0,00	400 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	841 750,30	86 091,99

4.2. RAHOITUSLASKELMA, euroa

	<u>1.1.-31.12.2020</u>	<u>1.1.-31.12.2019</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 758 451,18	1 106 745,03
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-14 966,33</u>	<u>-10 476,56</u>
	2 743 484,85	1 096 268,47
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 618 166,26	-1 268 025,72
Rahoitusosuudet investointimenoihin	56 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.	<u>376 556,99</u>	<u>18 144,90</u>
	-2 185 609,27	-1 249 880,82
Toiminnan ja investointien rahavirta	557 875,58	-153 612,35
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 200 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-36 660,59	-36 191,01
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-3 000 000,00</u>	<u>2 000 000,00</u>
	163 339,41	1 963 808,99
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muu	-1 215,42	10 327,27
Vaihto-omaisuuden muutos		-1 391,45
Saamisten muutos	257 127,20	-911 491,05
Korottomien velkojen muutos	<u>-177 195,10</u>	<u>-640 709,40</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	78 716,68	-1 543 264,63
Rahoituksen rahavirta	242 056,09	420 544,36
Rahavarojen muutos	799 931,67	266 932,01
Rahavarat 31.12.	7 269 912,66	6 469 980,99
Rahavarat 01.01.	<u>-6 469 980,99</u>	<u>-6 203 048,98</u>
Rahavarojen muutos	799 931,67	266 932,01

4.3. PERHON KUNNAN TASE 31.12.2020

VASTAAVAA

A. PYSYVÄT VASTAAVAT

	Tp 2020	Tp 2019
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	68 606,39	
2. Muut pitkävaikutteiset menot	98 320,77	85 124,95
	166 927,16	85 124,95
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1 296 941,52	1 204 659,67
2. Rakennukset	15 154 150,75	16 693 854,59
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 006 698,32	6 487 047,11
4. Koneet ja kalusto	580 289,13	411 429,20
5. Muut aineelliset hyödykkeet	20 518,91	20 518,91
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset	1 999 658,52	38 493,10
	25 058 257,15	24 856 002,58
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	2 090 771,75	2 162 001,18
2. Muut saamiset	54 346,67	39 553,22
	2 145 118,42	2 201 554,40
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 370 302,73	27 142 681,93

B TOIMEKSIANTOJEN VARAT

1. Valtion toimeksiannot		562,71
2. Muut toimeksiantojen varat	17 009,17	18 535,55
	17 009,17	19 098,26

C VAIHTUVAT VASTAAVAT

I Vaihto-omaisuus

1. Aineet ja tarvikkeet	9 142,27	9 142,27
	9 142,27	9 142,27

II Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

1. Lainasaamiset	544 674,58	571 774,58
2. Muut saamiset	425 578,91	410 021,92
	970 253,49	981 796,50

Lyhytaikaiset saamiset

1. Myyntisaamiset	368 066,68	470 764,50
2. Lainasaamiset	30 100,00	27 631,25
3. Muut saamiset	181 745,71	44 164,70
4. Siirtosaamiset	797 311,57	1 079 684,15
	1 377 223,96	1 622 244,60

III Rahoitusarvopaperit

1. Osakkeet ja osuudet	2 303 000,82	2 121 898,76
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumer	215 711,93	221 549,91
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 474 630,65	3 326 611,61
	5 993 343,40	5 670 060,28

IV Rahat ja pankkisaamiset

	1 276 569,26	799 920,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 626 532,38	9 083 164,36

VASTAAVAA YHTEENSÄ 37 013 844,28 36 244 944,55

VASTATTAVAA

A OMA PÄÄOMA

	Tp 2020	Tp 2019
I Peruspääoma	9 239 255,80	9 239 255,80
III Muut omat rahastot	2 759 171,69	2 809 171,69
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	3 155 549,58	3 069 457,59
V Tilikauden ylijäämä	841 750,30	86 091,99
	15 995 727,37	15 203 977,07

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET

VARAUKSET

1. Poistoero	160 096,20	166 349,28
	160 096,20	166 349,28

C PAKOLLISET VARAUKSET

2. Muut pakolliset varaukset	250 000,00	250 000,00
	250 000,00	250 000,00

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

1. Muut toimeksiantojen pääomat	91 342,85	94 084,65
	91 342,85	94 084,65

E VIERAS PÄÄOMA

I Pitkäaikainen

1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksi	17 488 350,00	14 298 861,00
2. Lainat julkisyhteistöltä	211 398,33	239 804,98
3. Muut velat	26 274,33	25 113,74
	17 726 022,66	14 563 779,72

II Lyhytaikainen

1. Joukkovelkakirjalainat	1 000 000,00	4 000 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksi	10 511,00	8 612,00
3. Lainat julkisyhteistöltä	28 406,65	28 048,59
4. Saadut ennakot	312 780,00	78 605,00
5. Ostovelat	602 426,57	663 085,37
6. Muut velat	102 105,13	114 855,55
7. Siirtovelat	734 425,85	1 073 547,32
	2 790 655,20	5 966 753,83

VIERAS PÄÄOMA

	20 516 677,86	20 530 533,55
--	----------------------	----------------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	37 013 844,28	36 244 944,55
--	----------------------	----------------------

4.4. PERHON KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT
4.4.1. PERHON KUNTAKONSERNIN TULOSLASKELMA, euroa

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Toimintatuotot	14 580 853,14	14 521 760,27
Toimintakulut	-33 757 005,31	-34 731 866,75
Osuus osakuusyht. voitosta (tappiosta)	2 556,15	3 625,20
Toiminakate	-19 173 596,02	-20 206 481,28
Verotulot	7 879 857,20	7 519 388,54
Valtionosuudet	14 410 849,20	13 547 174,38
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	579 039,90	306 728,55
Muut rahoitustuotot	24 886,71	22 924,16
Korkokulut	-113 876,71	-107 476,02
Muut rahoituskulut	-255 156,18	151 324,67
Vuosikate	3 352 004,10	1 233 583,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 332 824,53	-1 931 755,56
Arvonalentumsiet	-75 931,64	
Tilikauden tulos	943 247,93	-698 172,56
Tilinpäätössirrot	20 405,46	459 377,86
Tilikauden verot	-23,07	-662,49
Laskennalliset verot		
Vähemmistöosuudet	-4 043,92	-3 957,50
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	959 586,40	-243 414,69

4.4.2. PERHON KUNTAKONSERNIN RAHOITUSLASKELMA, euroa

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 352 004,10	1 233 583,00
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-73 035,34	-86 042,78
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 243 104,27	-1 705 661,16
Rahoitusosuudet inv.menoihin	62 221,90	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	380 449,58	30 288,56
Toiminnan ja investointien rahavirta	478 535,97	-527 832,38
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset		-18 099,84
Antolainauksen vähennykset	11 109,78	11 137,56
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 657 100,00	802 711,02
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-883 590,41	-394 494,98
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 059 858,16	2 049 544,11
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00	0,00
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut.	7 777,85	89 761,15
Vaihto-omaisuuden muutos	-100 365,64	-1 247,63
Saamisten muutokset	965 295,12	-1 231 669,99
Korottomien velkojen muutokset	-228 437,06	-672 544,18
Rahoituksen rahavirta	369 031,48	635 097,22
Rahavarojen muutos	847 567,45	107 264,84
Rahavarat 31.12.	8 130 256,26	7 282 688,81
Rahavarat 1.1.	7 282 688,81	7 175 423,97
	847 567,45	107 264,84

4.4.3. PERHON KUNTAKONSERNIN TASE 31.12.2020

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	147 010,27	54 969,52
Muut pitkävaikutteiset menot	98 320,77	85 124,95
	245 331,04	140 094,47
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 424 302,75	1 396 787,24
Rakennukset	20 592 473,88	22 062 286,04
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 202 438,56	6 693 701,60
Koneet ja kalusto	883 975,09	680 280,24
Muut aineelliset hyödykkeet	23 410,39	23 694,62
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	<u>2 170 312,03</u>	<u>181 531,82</u>
	31 296 912,70	31 038 281,56
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	58 346,67	62 380,68
Osakkeet ja osuudet	625 996,98	617 933,69
Muut lainasaamiset	14 946,22	14 946,22
Muut saamiset	<u>157 232,25</u>	<u>61 243,86</u>
	856 522,12	756 504,45
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 398 765,86	31 934 880,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	122 793,83	113 591,46
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	17 009,17	50 014,44
Muut toimeksiantojen varat	<u>12 587,95</u>	<u>12 434,82</u>
	152 390,95	176 040,72
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	167 417,39	74 837,78
Muu vaihto-omaisuus	<u>47 743,17</u>	<u>39 957,14</u>
	215 160,56	114 794,92
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	48 220,95	59 492,95
Muut saamiset	<u>425 578,91</u>	<u>410 021,92</u>
	473 799,86	469 514,87
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	861 259,22	1 113 800,48
Lainasaamiset	11 272,00	18 551,57
Muut saamiset	530 605,96	422 098,67
Siirtosaamiset	<u>872 113,99</u>	<u>1 133 658,49</u>
	2 275 251,17	2 688 109,21
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	2 303 000,82	2 121 898,76
Sijoitukset rahamarkkinainstrumenteil	215 711,93	221 549,91
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 474 630,65	3 326 611,61
	5 993 343,40	5 670 060,28
Rahat ja pankkisaamiset	2 136 912,86	1 612 628,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 094 467,85	10 555 107,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 645 624,66	42 666 029,01

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

	<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2019</u>
Peruspääoma	9 239 255,80	9 239 255,80
Osuus kuntayhtymien oman po:n lisäyks	85 212,89	85 212,89
Muut omat rahastot	2 874 210,55	2 910 938,76
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4 129 455,15	4 291 580,23
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>959 586,40</u>	<u>-243 414,69</u>
	17 287 720,79	16 283 572,99
VÄHEMMISTÖOSUUDET	357 311,60	364 177,59
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	<u>368 079,42</u>	<u>422 642,66</u>
	368 079,42	422 642,66
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	300 438,44	345 420,98
Muut toimeksiantojen pääomat	<u>172 174,74</u>	<u>143 064,10</u>
	472 613,18	488 485,08
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 639 185,94	16 330 800,27
Lainat julkisyhteisöiltä	285 389,94	344 213,31
Liittymismaksut ja muut velat	26 274,33	25 113,74
	19 950 850,21	16 700 127,32
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	1 000 000,00	4 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	318 656,16	303 335,29
Lainat julkisyhteisöiltä	58 823,37	57 851,49
Saadut ennakot	362 883,99	124 400,91
Ostovelat	1 189 384,58	1 263 333,09
Muut velat	384 611,54	410 892,94
Siirtovelat	1 894 689,82	2 246 913,26
Laskennalliset verovelat		<u>296,39</u>
	5 209 049,46	8 407 023,37
VIERAS PÄÄOMA	25 159 899,67	25 107 150,69
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 645 624,66	42 666 029,01

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Suluissa oleva numero viittaa yleisohjeessa olevaan liitetietonumerointiin.

5.1 KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA MENETELMÄT (1)

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnan valtuusto on vahvistanut poistosuunnitelman 29.10.2012, §51.

tili	Kuntajaoston suositus	Voimassaolevat poistoajat 1.1.2013 alkaen:	
		poisto- menetelmä	poisto- menetelmä
2020- Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	tasa	5-20 v	tasa
1005 Tietoliikenneohjelmistot	tasa	2-5 v	tasa
Muut pitkävaikutteiset menot			
Konserniliikearvo	tasa	2-5 v	tasa
Liikearvo	tasa	2-5 v	tasa
1010 Muut	tasa	2-5 v	tasa
Aineelliset hyödykkeet			
1100 Maa- ja vesialueet	ei poistoa		ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja			
1110 laitosrakennukset	tasa	20-50 v	tasa
1111 Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasa	20-30 v	tasa
1147 Kaukolämpölaite 2011			tasa
Viemäri-laite (Jätevesipuhdistamo)			20 v
1143 2018			tasa
1112 Talousrakennukset	tasa	10-20 v	tasa
1113 Vapaa-ajan rakennukset	tasa	20-30 v	tasa
1120 Asuinrakennukset	tasa	30-50 v	tasa
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
1131 Kadut, tiet, torit ja puistot	menoj.	15-20 %	menoj.
Sillat, laiturit ja uimalat	menoj.	10-25 %	menoj.
Muut maa- ja			
1136 vesirakenteet	menoj.	10-20 %	menoj.
1141 Vesijohtoverkostot	menoj.	7-10 %	menoj.
1144 Viemäriverkostot	menoj.	7-10 %	menoj.
1148 Kaukolämpöverkosto	menoj.	10-15 %	menoj.
Sähköjohdot,	menoj.	15-20 %	menoj.

	muuntoasemat				
1150	Ulkovalaistuslaitteet	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
	Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menoj.	20-22 %	menoj.	20-22 %
	Maakaasuverkko	menoj.	12-15 %	menoj.	15%
	Muut putki- ja				
1151	kaapeliverkot	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
	Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
	Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
	Liikenteen ohjauslaitteet	menoj.	20-25 %	menoj.	20-25 %
1152	Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menoj.	20-25 %	menoj.	20-25 %
	Koneet ja kalusto				
	Rautaiset alukset	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
	Puiset alukset ja muut uivat työk.	menoj.	20-27 %	menoj.	20-27 %
1160	Muut kuljetusvälineet	menoj.	25-30 %	menoj.	25-30 %
	Muut liikkuvat työkoneet	menoj.	25-30 %	menoj.	25-30 %
	Muut raskaat koneet	menoj.	20-25 %	menoj.	20-25 %
	Muut kevyet koneet	menoj.	25-30 %	menoj.	25-30 %
	Sairaala-, terveydenh. ym. laitt.	menoj.	20-30 %	menoj.	20-30 %
1170	Tieto- ja toimistokoneet	tasa	3-5 v	tasa	3-5 v
1179	Muut laitteet ja kalusteet	tasa	3-5 v	tasa	3-5 v
	Muut aineelliset hyödykkeet				
	Luonnonvarat	käytön mukaan		käytön mukaan	
1184	Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
1195	Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
1200-	Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
	Investointiraja (pienhankintaraja)	10 000 €		10 000 €	

Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennuksen vaan kaluston poistoaikaa. Hankkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenuun ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä.

Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusparannushankkeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 22.11.2016 uuden yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelmanmukaisista poistoista. Kunnan poistosuunnitelman poistoajat ovat uuden suosituksen poistoaikojen ja –menetelmien mukaisia.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenuun tai sitä alempaan arvoon, jos markkina-arvo 31.12.2020 on hankinta-arvoa alempi.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

5.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitaseeseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät ja tytäryhteisöt, joissa kunnalla on määräämisvalta. Perhon kunta on laatinut täydellisen konsernitilinpäätöksen tulos- ja rahoituslaskelmineen tilinpäätökseen 2015. Konsernitilinpäätös on laadittu samoilla periaatteilla kuin aikaisempina vuosina.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty siltä osin kuin niistä sai tietoja.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan. Veroperusteisia varauksia ei ole.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksessa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuus

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiön käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Kiinteistö Oy Perhon Kartano noudattaa poistosuunnitelmaa.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Perhon Opiskelija-asunnot Oy on kokonaan kunnan omistama 1.2.2017 alkaen. Konsernitaseet eivät ole vertailukelpoisia.

5.3 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMINÄ TEHTÄVÄKOKONAISUUKSINA, ulkoiset (6)

	Konserni		Kunta	
	Tp 2020	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2019
Yleishallinto	229 356,31	837 955,74	229 356,31	837 955,74
Sivistys- ja vapaa-ajanltk	312 630,55	389 883,69	312 630,55	389 883,69
Tekninen toimi (ei liikel.)	1 830 091,85	1 430 241,76	1 830 091,85	1 430 241,76
Liikelaitokset	639 654,19	641 472,74	639 654,19	641 472,74
Ympäristötoimi	28 071,28	38 134,17	28 071,28	38 134,17
Perhon Kehitysyhtiö Oy	30 000,00	20 000,00		
Kiint. Oy Perhon Kartano	83 473,38	81 530,51		
As Oy Perhonjokiranta	15 102,67	13 856,73		
Perhon Opiskelija-asunnot Oy	31 462,37	29 263,05		
As Oy Rivihiekka	18 691,08	15 747,74		
K-P:n erik.sair.hoito- ja peruspalv. ky	11 511 039,20	11 119 063,43		
K-P:n koulutusyhtymä	311 359,48	380 604,47		
K-P:n liitto	54 316,71	64 022,51		
- eliminoinnit	-514 395,93	-540 016,27		
	14 580 853,14	14 521 760,27	3 039 804,18	3 337 688,10

3. VEROTULOT ERITELTYNÄ KUNNAN TULOVEROON, OSUUTEEN YHTEISÖVERON TUOTOSTA, KIINTEISTÖVEROON JA MUIHIN VEROTULOIHIN (7)

Verotuloerittely	Konserni		Kunta	
	Tp 2020	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2019
Kunnan tulovero	6 413 898,53	6 106 779,71	6 413 898,53	6 106 779,71
Osuus yhteisöveron tuotosta	720 617,61	645 701,79	720 617,61	645 701,79
Kiinteistövero	752 793,04	773 182,56	752 793,04	773 182,56
- kiinteistöverot tyttäriltä	-7 451,98	-6 275,52		
Yhteensä	7 879 857,20	7 519 388,54	7 887 309,18	7 525 664,06

4. VALTIONOSUUDET ERITELTYINÄ (8)

Valtionosuuksien erittely	Konserni		Kunta	
	Tp 2020	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 340 641,00	12 211 793,00	11 340 641,00	12 211 793,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasaus</i>	<i>3 543 012,00</i>	<i>3 373 188,00</i>	<i>3 543 012,00</i>	<i>3 373 188,00</i>
<i>Siitä: Syrjäisyyslisäoikaisu v. 2017 - 2019</i>		<i>916 089,00</i>		<i>916 089,00</i>
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	230 400,00	164 455,00	230 400,00	164 455,00
Verotulomenetysten korvaus	1 510 416,00		1 510 416,00	
Verotulojen maksun lykkäysmen. kompensatio	38 840,00		38 840,00	
Yksikköhintarahoitus, Koulutusyhtymä	1 290 552,20	1 170 926,38		
Yhteensä	14 410 849,20	13 547 174,38	13 120 297,00	12 376 248,00

5. PALVELUJEN OSTOT ERITELTYINÄ (9)

Palvelujen ostojen erittely	Tp 2020	Tp 2019
Asiakaspalvelujen ostot	10 927 450,95	11 216 304,78
Muiden palvelujen ostot	2 289 123,56	2 562 124,68
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	13 216 574,51	13 778 429,46

6. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA JA NIIDEN MUUTOKSISTA

Kunnan valtuusto on vahvistanut poistosuunnitelman 29.10.2012, §51. Erittely liitetieto 1.

7. SELVITYS PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSISTA (12)

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	tp 2020	tp 2019	tp 2020	tp 2019
<i>Kaatopaikan maisemointi (tp 2003) 1.1.</i>	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00
<i>K-P:n erikoisshp Kiuru, osuus 3,26 %</i>				
<i>- Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.</i>	165 208,42	239 043,93		
<i>- Lisäykset tilikaudella</i>	0,00			
<i>- Vähennykset tilikaudella</i>	-47 129,01	-73 835,51		
	118 079,41	165 208,42		
<i>K-P:n koulutusyhtymä, osuus 4,37 %</i>				
<i>- Velkavastuiden kasvaminen (Ketek) 1.1.</i>	7 434,24			
<i>- Lisäykset tilikaudella</i>		7 434,24		
<i>- Vähennykset tilikaudella</i>	-7 434,24			
<i>Pakolliset varaukset 31.12.</i>	360 645,17	422 642,66	250 000,00	250 000,00

8. SELVITYS OLENNAISISTA MUIHIN TOIMINTATUOTTOIHIN SISÄLTYVISTÄ PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOISTA JA OLENNAISISTA

MUIHIN TOIMINTAKULUIHIN SISÄLTYVISTÄ PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTITAPPIOISTA (13)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja tappiot

Myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	tp 2020	tp 2019	tp 2020	tp 2019
<i>Muut toimintatuotot</i>				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot		10 476,56		10 476,56
Muut luovutusvoitot	18 152,63	0,00	14 966,33	
Luovutusvoitot yhteensä	18 152,63	10 476,56	14 966,33	10 476,56
<i>Muut toimintakulut</i>				
Maa- ja vesialueiden luovutustappio				
Luovutustappiot yhteensä				

5.4 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

5.4.1 TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

9. TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI (19)

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	1.1.2020	Lisäys	Rahoitus-osuudet	Vähennys/ my.voitto	Myyntit	Siirrot	Lisäpoisto/ arvonalennus	Poisto	31.12.2020
Tietokoneohjelmistot	21 437,58	32 421,52				23 241,12		-8 493,83	68 606,39
Muut pitkävaikutteiset menot	63 687,37	55 526,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-20 892,78	98 320,77
Maa- ja vesialueet	1 204 659,67	95 281,85		0,00	-3 000,00		0,00		1 296 941,52
Rakennukset	16 693 853,75	0,00	0,00	14 966,33	-373 556,99	0,00	-429 651,29	-751 461,05	15 154 150,75
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 487 047,11	38 398,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-518 747,13	6 006 698,32
Koneet ja kalusto	411 429,20	392 636,17	-56 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-167 776,24	580 289,13
Muut aineelliset hyödykkeet/Ar	20 518,91								20 518,91
Keskeneräiset hankinnat	38 493,10	1 984 406,54	0,00	0,00	0,00	-23 241,12	0,00	0,00	1 999 658,52
	24 941 126,69	2 598 670,60	-56 000,00	14 966,33	-376 556,99	0,00	-429 651,29	-1 458 877,20	25 225 184,31
Osakeet ja osuudet	2 162 001,18	4 702,21	0,00	0,00		0,00	-75 931,64	0,00	2 090 771,75
Muut saamiset/ Liittymismaksu	39 553,22	14 793,45							54 346,67
PYSYVÄT VATAAVAT	27 142 681,09	2 618 166,26	-56 000,00	14 966,33	-376 556,99	0,00	-505 582,93	-1 458 877,20	27 370 302,73

Erittely olennaisista lisäpoistoista ja arvonalennuksista:

- Lisäpoisto Kivikoulusta 429.651,30 euroa ja Tytäryhteisöjen osakkeiden arvonalennus 75.931,64 euroa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Kuntayhtymäosuudet	1.1.2020	Lisäys	Vähenn.	Poisto	31.12.2020
K-P:n erikoissair.hoito- ja peruspalvelu ky	189 944,66				189 944,66
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä	323 989,72				323 989,72
Keski-Pohjanmaan liitto	14 470,94				14 470,94
	528 405,32				528 405,32
Tytäryhteisöosakkeet ja os.	1.1.2020	Lisäys	Vähenn.	Arvonalennus	31.12.2020
Asunto Oy Rivihiekka	274 808,98			-27 480,90	247 328,08
Kiinteistö Oy Perhon Kartano	5 045,64				5 045,64
Perhon Kehitysyhtiö Oy	243 872,49				243 872,49
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy	100 000,00				100 000,00
As Oy Perhonjokidranta	443 530,95			-44 353,10	399 177,85
	1 067 258,06			-71 834,00	995 424,06
Osakkuusyhteisöosakkeet ja os.	1.1.2020	Lisäys	Vähenn.	Arvonalennus	31.12.2020
Asunto Oy Perhon Kajjala	42 198,13			-4 097,64	38 100,49
Millespakka Oy	20 182,55				20 182,55
	62 380,68			-4 097,64	58 283,04

Muut osakkeet ja osuudet	1.1.2020	Lisäys	Vähenn.	Kirjanpitoarvo	31.12.2020
Metsäliitto	77 561,83	4 702,21		82 264,04	
Metsä Board	1 536,00			1 536,00	
Suomenselän Lentokenttä Oy	6 727,52			6 727,52	
Reisjärven Sopeutusvalmennus Oy	168,19			168,19	
Perhon Ravirata Oy	3 700,14			3 700,14	
Nikulan Ravirata Oy	84,09			84,09	
Keski-Pohjanmaan Osuuskauppa	16,81			16,81	
Kuntarahoitus Oy	28 897,40			28 897,40	
Kuntien Palvelukeskus	2 986,00			2 986,00	
Matkase Oy	672,75			672,75	
Jyta-Omaisuus Oy	341,00			341,00	
KaseNet Oy	342 477,00			342 477,00	
Kosek Oy (Kokkolan seudun Kehitys Oy)	28 788,39			28 788,39	
Työplus Oy	10 000,00			10 000,00	
	503 957,12	4 702,21	0,00	508 659,33	
Osakkeet ja osuudet yhteensä	2 162 001,18	4 702,21	0,00	508 659,33	0,00
					2 090 771,75

OMISTUKSIA MUISSA YHTEISÖISSÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

10. OMISTUKSINA MUISSA YHTEISÖISSÄ ILMOITETTAVAT OSUUS OMASTA JA VIERAASTA PÄÄOMASTA SEKÄ VOITOSTA TAI TAPPIOSTA VIIMEISESTÄ TILINPÄÄTÖKSESTÄ (20-22)

TYTÄRYHTEISÖT	Kunnan omistus- osuus 2019	Kunnan omistus- osuus 2020	Kuntakonsernin osuus (€)		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik. voitost/ tappiost
Nimi ja kotipaikka					
Perhon Kehitysyritys Oy, Perho	100 %	100 %	142 127,94	2 394,21	15 447,84
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy	100 %	100 %	98 649,35	269 236,44	376,00
Kiinteistö Oy Perhon Kartano	100 %	100 %	184 877,34	355 667,38	20 326,95
As Oy Rivihiekka, Perho	65,94 %	65,94 %	250 934,53	2 185,16	
As Oy Perhonjokiranta	60 %	60 %	475 665,80	1 974,58	
KUNTAYHTYMÄT					
Nimi ja kotipaikka					
K-P:n erikoish ja peruspalv. ky, Kla	3,26 %	3,26 %	432 285,06	3 467 240,91	40 267,03
K-P:n koulutusyhtymä, Kokkola	4,37 %	4,37 %	1 322 044,21	1 099 325,49	56 158,10
K-P:n liitto, Kokkola	3,28 %	3,34 %	39 210,64	18 130,17	9 652,98
YHDISTELEMÄTTÖMÄT OSAKKUUSYHTEISÖT					
As Oy Perhon Kaijala, Perho	20,72 %	20,72 %			
Millespakka Oy	11 %	9,6 %			
KaseNet Oy					
Kosek Oy (Kokkolan seudun Kehitys Oy)					
Työplus Oy					

11. PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUS- JA MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ (23)

Saamiset tytäryhteisöiltä	v. 2020		v. 2019	
	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>
Myyntisaamiset				
Asunto Oy Rivihiekka		912,34		847,54
Kiinteistö Oy Perhon Kartano		3 823,87		3 023,20
Perhon Kehitysyritys Oy		120,60		133,61
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy		8 422,61		10 562,29
As Oy Perhonjokiranta		1 248,38		1 193,50
Lainasaamiset				
Asunto Oy Rivihiekka				
Kiinteistö Oy Perhon Kartano	265 203,63	10 250,00	272 453,63	7 250,00
Perhon Kehitysyritys Oy				
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy	240 000,00	16 250,00	256 250,00	16 250,00
As Oy Perhonjokiranta				
Siirtosaamiset				
Asunto Oy Rivihiekka				
Kiinteistö Oy Perhon Kartano				
Perhon Kehitysyritys Oy				10 000,00
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy				678,18
As Oy Perhonjokiranta				

Saamiset kuntayhtymiltä	v. 2020		v. 2019	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Myyntisaamiset				
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite		20 903,92		117 114,74
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä		1 433,27		12 998,62
Keski-Pohjanmaan liitto				
Lainasaamiset				
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite				
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä				
Keski-Pohjanmaan liitto				
Siirtosaamiset				
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite		583 497,18		
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä				
Keski-Pohjanmaan liitto				
SAAMISET YHTEENSÄ	505 203,63	646 862,17	528 703,63	180 051,68

12. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT (24)

Lyhytaikaiset siirtosaamiset:

	KONSERNI		KUNTA	
	v. 2020	v. 2019	v. 2020	v. 2019
Kokkolan kaupunki, palotoimi	64 016,27	26 757,59	64 016,27	26 757,59
VM, OKM valtionosuussaaminen	0,00	954 573,00	0,00	954 573,00
Kokkolan kaupunki, Ympäristöterv.huolto	3 681,31	9 425,00	3 681,31	9 425,00
Lestijärven kunta, KaseKa	5 183,76	11 292,70	5 183,76	11 292,70
Kosek	6 479,67	0,00	6 479,67	0,00
Vetelin kunta, Kansalaisopisto	10 548,00	4 148,00	10 548,00	4 148,00
Kela, Työterveyshuolto	28 000,00	50 000,00	28 000,00	50 000,00
Kokkolan kaupunki, avustus säiliöautoon	56 000,00	0,00	56 000,00	0,00
Ely, palkkatuet 10-12/2020	19 522,64	0,00	19 522,64	0,00
Muut	20 382,73	23 487,86	20 382,73	23 487,86
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite	672 775,64	54 296,76	583 497,19	
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä	3 410,59	2 601,56		
Keski-Pohjanmaan liitto	1 135,39	903,20		
- eliminoinnit	-19 022,01	-3 827,17		
	872 113,99	1 133 658,50	797 311,57	1 079 684,15

RAHOITUSARVOPAPERIT

Tase-erittäin jälleenhankintahintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotus

EVLI	Kirjanpitoarvo	Hankintahinta	Markkina-arvo	Arvonmuutos
OSAKESIIJOITUKSET				
Evli Eurooppa A	47 313,92	47 313,92	47 371,95	0,00
Ishares Core S&P 500 UCITS ETF	490 748,99	490 748,99	491 824,00	0,00
Ishares MSCI Europe UCITS	35 010,24	35 010,24	37 860,30	0,00
Evli Osakefaktori Eurooppa B	66 775,33	66 775,33	68 213,26	0,00
Evli Osakefaktori MaaIlma B	200 000,00	200 000,00	206 442,76	0,00
Evli Osakefaktori USA A	103 189,35	103 463,51	103 189,35	-274,16
Evli Suomi Select A	335 937,54	335 937,54	386 529,54	0,00
Ishares Core MSCI Emerg. Markets IMI UCITS ET	296 323,97	296 323,97	305 277,00	0,00
Evli Suomi Pienyhtiöt B	404 877,40	404 877,40	472 356,87	0,00
Evli Pohjoismaat B	30 362,30	30 362,30	39 108,17	0,00
iShares Core MSCI Japan IMI	87 080,70	87 411,20	87 080,70	-330,50
Xtrackers Russell 2000	66 930,19	66 930,19	68 734,40	0,00
JPM Emerging Markets Opportunitis	138 450,88	138 450,88	164 194,50	0,00
Osakesijoitukset yhteensä	2 303 000,81	2 303 605,47	2 478 182,80	-604,66
	tili 1831			
KORKOPAPERIT				
Evli Likvidi B	16 124,02	16 124,02	16 170,63	0,00
Lyhyet korkosijoitukset yhteensä	16 124,02	16 124,02	16 170,63	0,00
Evli Green Corporate Bond B	250 000,00	250 000,00	253 185,00	0,00
Evli High Yield Yrityslaina B	825 135,93	825 135,93	887 315,07	0,00
Evli Investment grade Yrityslaina B	343 934,06	343 934,06	357 235,23	0,00
Evli Kehittyvät Markkinat Yrityslaina B	341 208,71	341 208,71	353 422,36	0,00
Evli Pohjoismaat Yrityslaina B	138 560,62	138 560,62	140 712,95	0,00
iShares Emer.Mark.Gov.Bond Ind.12	600 000,01	600 000,01	624 839,70	0,00
iShares Euro Government Bond Index, D Eur	959 667,30	959 667,30	981 770,29	0,00
Pitkät korkosijoitukset yhteensä	3 458 506,63	3 458 506,63	3 598 480,60	0,00
Korkopaperit yhteensä	3 474 630,65	3 474 630,65	3 614 651,23	0,00
	tili 1872			
Kassavarat 31.12.2020	4 871,09	4 871,09	4 871,09	
	tili 1862			

5.4.2 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

13. TASE-ERÄKOHTAINEN ERITTELY OMAN PÄÄOMAN ERIEN LISÄYKSISTÄ JA VÄHENNYKSISTÄ SEKÄ SIIRROISTA NÄIDEN ERIEN VÄLILLÄ TILIKAUDEN AIKANA (25)

	KONSERNI		KUNTA	
	v.2020	v.2019	v.2020	v.2019
Peruspääoma 1.1.	9 239 255,80	9 239 255,80	9 239 255,80	9 239 255,80
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	9 239 255,80	9 239 255,80	9 239 255,80	9 239 255,80
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä 1.1.	85 212,89	85 212,89	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella			0,00	0,00
Osuus ky:ien opo:n lis. 31.12.	85 212,89	85 212,89	0,00	0,00
Muut omat rahastot	2 910 938,76	3 401 454,24	2 809 171,69	3 273 493,51
Siirrot rahastoon tk:lla			0,00	0,00
Siirrot rahastosta tk:lla	-36 728,21	-490 515,48	-50 000,00	-464 321,82
Muut omat rahastot 31.12.	2 874 210,55	2 910 938,76	2 759 171,69	2 809 171,69
Edellisten tilikausien ylij. 1.1.	4 048 165,54	4 289 720,11	3 155 549,58	3 069 457,59
Siirto rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Muutokset	81 289,61	1 860,12	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylij. 31.12.	4 129 455,15	4 291 580,23	3 155 549,58	3 069 457,59
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	959 586,40	-243 414,69	841 750,30	86 091,99
Oma pääoma yhteensä	17 287 720,79	16 283 572,99	15 995 727,37	15 203 977,07

14. ERITTELY POISTOEROSTA (26)

	v.2020	v.2019
Oksakosken koulun inv. liittyvä poistoero	166 349,28	172 602,36
- poistoerokirjaus	-6 253,08	-6 253,08
Poistoero yhteensä	160 096,20	166 349,28

15. TASE-ERIEN MUKAAN ERITTELY TIETO SELLAISISTA PITKÄAIKASEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN KUULUVISTA VELOISTA, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA (27)

	v.2020	v.2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä	4 775 094,01	2 389 244,60
Yhteensä	4 775 094,01	2 389 244,60

16. ERITTELY OLENNAISISTA PAKOLLISIIN VARAUKSIIN MERKITYISTÄ ERISTÄ, JOS SE ON TARPEEN TASE-ERIEN SELVENTÄMISEKSI (32)

Pakollisissa varauksissa on v. 2003 tilinpäätöksessä tehdyt varaukset Kk:n kaatopaikan maisemointi, khall 15.2.2004, 250.000 €. Hankkeeseen on haettu avustusta Ely-keskukselta 7.4.2009 jonka jälkeen on myönnetty ympäristölupa. Uudistettu hakemus 12.6.2012, johon on saatu hylkäävä päätös. Perhon Osuuspankkiin on tehty 210.000 euron vakuustalletus Ely:n lupamääräysten mukaisesti.

17. ERIKSEEN VELOISTA SAMAN KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖILLE, ERIKSEEN KUNTAYHTYMILLE, JOISSA KUNTA ON JÄSENEÄ JA ERIKSEEN OSAKKUUS- SEKÄ MUILLE OMISTUSYHTEISÖILLE (30)

	v. 2020		v. 2019	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
- K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite		471,25		
- Kpedu		1 247,94		9 358,19
Muut velat				
Siirtovelat				
- K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite				403 343,59
Yhteensä		1 719,19		412 701,78

18. MAKSUVALMIUDEN KANNALTA MERKITTÄVÄ SHEKKILIMIITTI, MIKÄLI LUOTOLLISESTA SHEKKITILISTÄ TASEESEEN ON MERKITYY TILINPÄÄTÖSHETKEN SHEKKIVELAN MÄÄRÄ (31)

Shekkilimiitti	2020	2019
Luotollisen shekkitilin limiitti 31.12.	500 000,00	500 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000,00	500 000,00

19. SIIRTOVELKoihin sisältyvät oleennaiset erät (33)

	KONSERNI		KUNTA	
	v. 2020	v. 2019	v. 2020	v. 2019
Palkkojen ja sivukulujen jaks.	677 563,91	594 379,39	677 563,91	594 379,39
Korkojaksotus	18 629,49	17 416,69	18 629,49	17 416,69
Henkilöstösivukulut ym.	17 344,45	21 874,29	17 344,45	21 874,29
Soite	0,00	403 343,59	0,00	403 343,59
Muut siirtovelat	20 888,00	36 533,36	20 888,00	36 533,36
As oy Rivihiekka	0,00	0,00		
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy	0,00	678,18		
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite	1 099 927,80	1 107 586,29		
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	75 247,49	74 266,11		
Keski-Pohjanmaan liitto	4 110,68	4 672,54		
- eliminoinnit	-19 022,01	-13 827,17		
	1 894 689,81	2 246 923,27	734 425,85	1 073 547,32

5.5 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT (38)

20. VUOKRAVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut yhteensä				
- seuraavalla tilikaudella maksettavat	278 322,97	299 751,75	57 292,27	79 655,06
- myöhemmin maksettavat	589 615,26	698 144,92	40 299,45	77 423,30
Yhteensä	867 938,23	997 896,67	97 591,72	157 078,36

21. MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET (40)

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
- Alkuperäinen pääoma	30 785 076,48	30 742 234,00	0,00	0,00
- Jäljellä oleva pääoma	21 180 878,25	21 864 925,64	0,00	0,00
- kunnan osuus jäljelläolevasta	746 307,53	776 621,39	0,00	0,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	18 404 237,00	17 007 332,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	11 468,00	11 190,00

22. MUUT KUNTAA KOSKEVAT TALOUDELLISET VASTUUT, JOITA EI OLE MERKITYY TASEESEEN (47)

	Konserni	Kunta
Alv:n palautusvastuu	2.911.425,05	2.193.054,68

5.6 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT**23. HEKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12. TEHTÄVÄALUEITTAIN (42)**

Toimintayksikkö	v. 2020	v. 2019
Keskushallinto	2	2
Toimisto- ja taloustiimi	9	10
Siivous- ja ravintopalvelut	27	25
Sivistys- ja vapaa-ajan palvelut	103	118
Ympäristö- ja tekniset palvelut	11	12
Yhteensä	152	167

24. TILIKAUDEN PALKAT, PALKKIOT, ELÄKEKULUT JA MUUT HENKILÖSIVUKULUT MUKAAN LUKIEN INVESTOINTEIHIN SISÄLTYVÄT (43)

Henkilöstökulut	2020	2019
Palkat ja palkkiot	5 196 135,02	5 447 429,21
+ pv.rahakorvaukset	-80 312,49	-91 825,35
+ perhevapaakorvaukset	-4 616,20	-263,04
- jaksotukset	40 454,13	62 480,38
Eläkekulut	1 172 915,43	1 226 987,51
- jaksotukset	7 888,15	12 169,02
Muut henkilöstökulut	151 647,63	174 741,95
- jaksotukset	9 711,99	-8 609,52
Henkilöstökulut tuloslaskeman mukaan	6 493 823,66	6 823 110,16
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	81 403,61
Henkilöstökulut yhteensä	6 493 823,66	6 904 513,77

25. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueille tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamishenkilömaksut

	v. 2020	v. 2019
Keskusta Perhon yläpään po	2.652,50	2.592,50
Keskusta Perhon alapään po	763,50	759,50
Perhon sos.dem työväenyhdistys	696,00	743,00
Perussuomalaiset	199,00	225,00
	4.311,00	4.320,00

26. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	v. 2020	v. 2019
BDO Auditor OY:		
Tarkastuspalkkiot	10.781,25	8.609,60
Koulutuslaskut		750,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	1.385,10	
	12.166,35	9.359,60

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 1.1. - 31.12.2020

Pääkirja atk-tuloste
Päiväkirja atk-tuloste
Reskontrat atk-tuloste
Talousarvion toteutuminen
Tase
Tase-erittelyt

Tositeaineisto säilytetään niistä erikseen annettujen sääntöjen mukaisesti:

- Arkistolaki
- Kirjanpitolaki
- Henkilörekisteri
- Kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset
- Erillislainsäädäntö sekä Ministeriöiden ja eräiden Keskusvirastojen määräykset

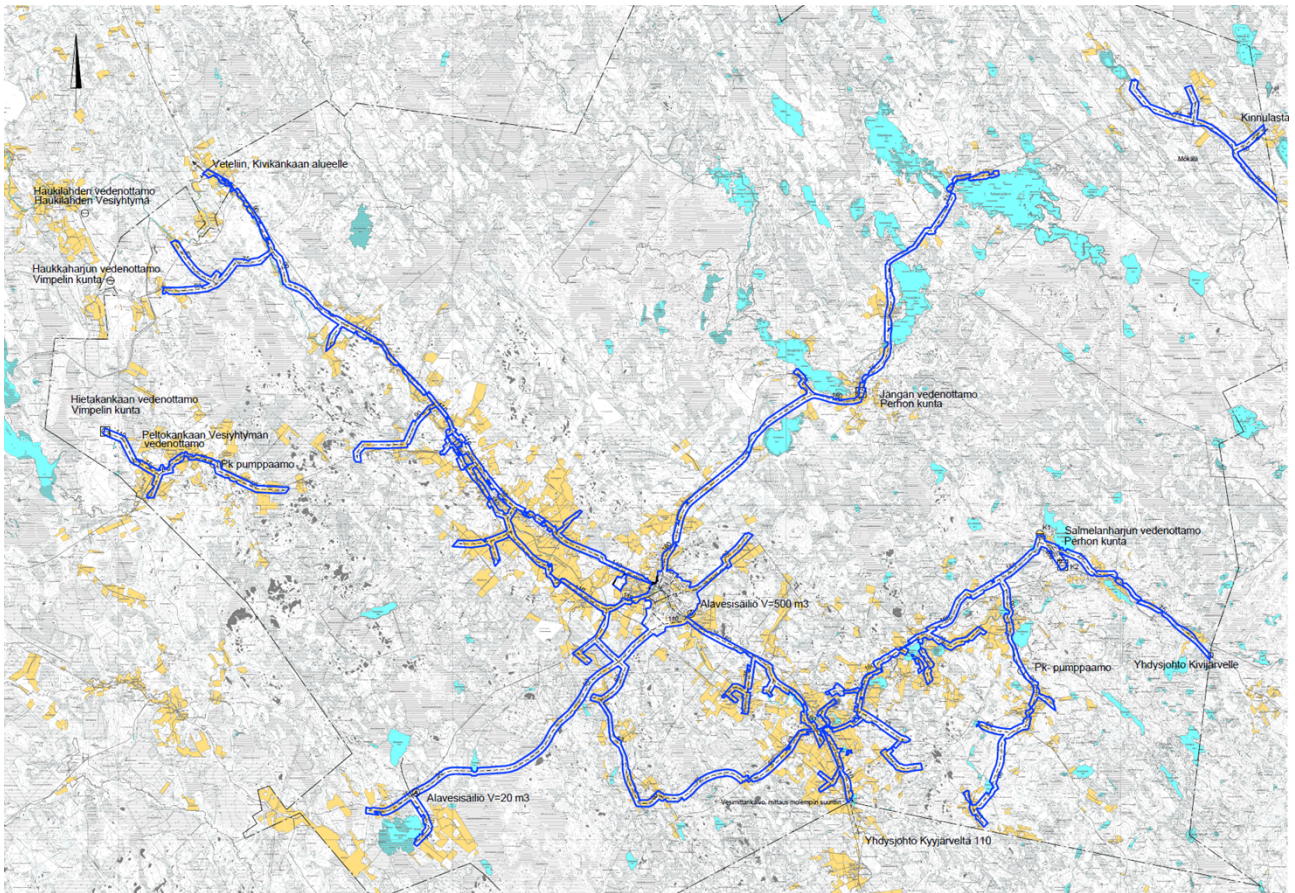
Tasekirja säilytetään pysyvästi. Kirjanpitolaskut ja tililuettelo on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Tositteiden ym. kirjanpitoaineiston säilytysaika on vähintään 6 vuotta.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITENUMEROSARJOISTA

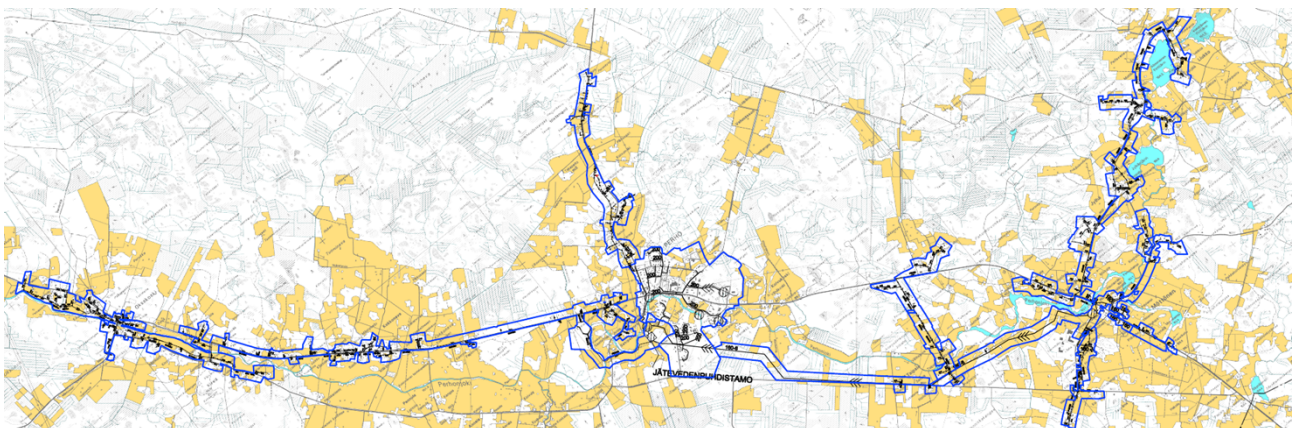
01 Avaavan taseen kirjaus ja oikaisu
10 Tililiettositteet
19 Käyttöomaisuuden poistot
20 Ostolaskut
28 Ostolaskujen suoritukset
30 Myyntilaskut
35 Myyntireskontran suoritukset
60 Palkat
90 Muistiotositteet

Perhon vesihuoltolaitos

Toimintakertomus 2020

Kuva: Perhon vesilaitoksen toiminta-alue

Kuva: Perhon viemärlaitoksen toiminta-alue
 Laatinut Alpo Anisimaa
 pvm 5.3.2021

Sisällys

<u>Yleistä</u>	104
<u>Toimintakertomusvuoden olennaisimmat tapahtumat</u>	105
<u>Talousvesi</u>	105
<u>Jätevedenpuhdistamo</u>	106
<u>Verkostot</u>	106
<u>Hallinto ja henkilöstö</u>	107
<u>Talouden toteutuminen</u>	107
<u>Kunnanvaltuuston asettamat vesihuoltolaitosta koskevat strategiset tavoitteet</u>	107
<u>Riskit ja epävarmuustekijät</u>	107
<u>Investoinnit</u>	108
<u>Tuloslaskelma</u>	109
<u>Rahoituslaskelma</u>	110
<u>Tase</u>	111
<u>Hulevesi</u>	112

Yleistä

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossa eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpidon mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Perhon kunnan laskennallisesti eriytetty vesihuoltolaitos on muutettu vuoden 2015 alusta kirjanpidollisesti eriytetyksi taseyksiköksi. Avaava tase perustuu edellisen vuoden tasearvoihin. Kunnanvaltuusto on päättänyt (22.2.2016, § 11), että vesihuoltolaitoksen peruspääoma on 1.693.130,27 euroa ja sille kunta perii korvausta vuosittain 1 %, ja että avaavassa taseessa muodostuvalle lainalle kunta perii laskennallista 1 prosentin korkoa.

Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä vesihuoltolaitos.

Lakimuutoksen (1.9.2014) mukaan huleveden viemärointi on eriytettävä muista toiminnoista. Perhon kunnan alueella ei ole ollut varsinaista hulevesiviemärointiä. Hulevesiä on hallittu sivuoilla ja rummuilla ja näiden osalta toiminnot kuuluvat kunnanteiden ja katujen kunnossapitoon. Vuosien 2018-2020 aikana hulevesijärjestelmään on tullut laajenuksena hulevesi rumpujen ja sivuojen putkitusta ja niiden tarvitsemia hulevesikaivoja. Näistä on muodostunut kaksi hulevesirunkolinjaa, jotka kulkevat asemakaava-alueen poikki Perhojokeen. Talousarvion 2021 laadinnassa hulevesijärjestelmä päätettiin eriyttää omaksi kustannuspaikakseen ja määriteltiin

hulevesimaksu, joka tullaan ensimmäisen kerran perimään asemakaava-alueen kiinteistöjen omistajilta kevään 2021 aikana.

Toimintakertomusvuoden olennaisimmat tapahtumat

Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluvut	yks.	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020
Vesiliittymien määrä	kpl	1074	1079	1089	1091	1093
Vesijohtojen pituus	km	230	230	230	231	232
Putkirikkoja korjattu	kpl		1	2	5	1
Verkostoa saneerattu	km		0	0	0	0
Pohjavedenotto määrät						
- Salmelanharju 1 & 2	m ³		138 578	134 915	149 650	140 471
- Jänkä	m ³		50 805	54 091	54 569	53 307
Verkostoon pumpattu veden määrä yhteensä	m ³		200 933	189 006	204 219	193 778
Laskutetun veden määrä	m ³	200 427	194 040	201 315	197 173	181 044
Laskuttamattoman veden osuus	%		3,4 %	*	3,5 %	7,0 %
Energian kulutus (sähkö)	MWh			50	119	142
Talousveden valvonta näytteitä	kpl				18	7
STM:n raja-arvot täyttävien näytteiden määrä	kpl				17	7
Vesimaksu (alv 0%)	€/m ³	1,05/0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu (alv 0%)	€/v	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00
Viemäri liittymien määrä	kpl	650	578	584	587	587
Viemärijohtojen pituus	km	60	60	60	61	61
Verkostoa saneerattu	km		0	0	0	0
Tukoksien määrä	kpl		30	15	3	2
Puhdistamolle johdettu jätevesi	m ³		167 649	136 266	167 465	164 850
Vastaanotettu liete	m ³				253	387
Ohitettu jätevesi määrä	m ³		1 500	17 028	6	0
Kompostoitu kuivattua lietettä	m ³			854	450	368
Laskutetun jätevesi	m ³	80 656	79 248	76 684	75 234	73 931
Laskutettu liete	m ³				253	368
Jätevesiverkoston vuotovedet	%		53 %	44 %	55 %	55 %
Energien kulutus (sähkö)	MWh			111	166	165
Käytetyt kemikaalit	kg			21 883	82 902	58 447
Ymp.luvan raja-arvoja	kpl	7	7	7	7	7
Saavutetut raja-arvot		3	4	4	6	7
Jätevesimaksu (alv 0%)	€/m ³	1,80/2,10	2,10	2,10/3,10	3,10	3,10
Perusmaksu (alv 0%)	€/v	60,00	60,00	60,00/66,00	66,00	66,00
Henkilöstö	htv	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

* v.2018 verkostoon pumpattu vedenottamolta verkostoon ohimittarin vettä noin kuukauden ajan

Talousvesi

Talousvettä pumpattiin molemmilta pohjavedenottamoilta yhteensä 193.778 m³ ja Kinnulan vesihuoltolaitokselta ostettiin talousvettä 1.774 m³ Mökälän verkkoon.

Talousveden mittarilukemien ilmoittamiseen ja laskutukseen käytetään Kulutusweb palvelua, jonka tarkoituksena on lisätä laskutuksen automatisointia. Etäluettavia mittareita ei vielä ole lisätty järjestelmään.

Salmelanmarjun vanhalta raakavesikaivolta on jouduttu kesäisin rankkasateiden aikana lopettamaan vedenotto veden sameuden vuoksi, tätä haittaa torjumaan vedenottamolle rakennettiin suoja kaivon päälle.

Jätevedenpuhdistamo

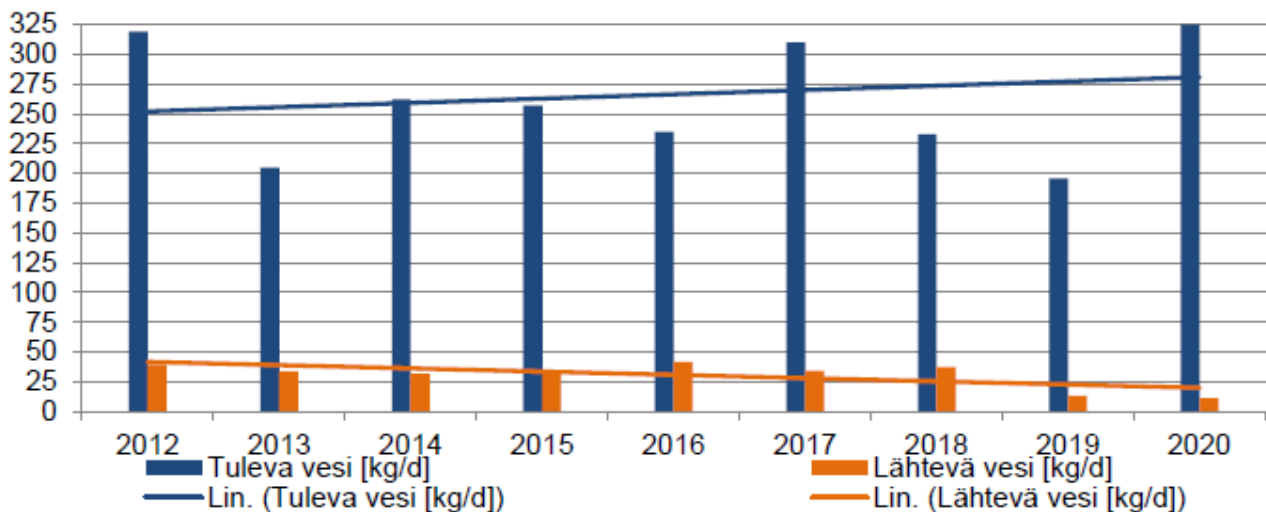
Puhdistamolla käsiteltiin jätevettä vuonna 2020 yhteensä 164.850 m³. Umpisäiliö- ja sakokaivo-lietteitä vastaanotettiin 2020 puhdistamolle yhteensä 387 m³.

Jätevedenpuhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti.

	BOD ₇ -ATU (1/2 a)		Kok. P (1/2 a)		COD _{cr} (1/2 a)		Kiintoaine (1/2 a)
	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	%
Lupaehdot	12	92	0,5	92	125	75	90
I-vuosipuolisko 2020	4,3	99	0,30	98	23	98	97
II-vuosipuolisko 2020	2,5	99	0,35	97	28	95	95
Vuosikeskiarvo 2020	3,4	99	0,32	98	26	97	96
Vuosikeskiarvo 2019	4,3	97,7	0,48	92,8	29,2	93,2	88,1

Esimerkiksi kiintoaine kuormitus oli vuonna 2020 ennätyskorkealla ja lähtevässä vedessä alhaisin vuodesta 2012 mitatuista.

Kuva 6. Perhon puhdistamon kiintoainekuormitus vuosina 2012 - 2020.

Verkostot

Talousvettä laskutettiin vuonna 2020 yhteensä 181.044 m³. Laskutettua kuutiomäärää kun verrataan pumpattuun vesimäärään, on laskuttamattoman veden ns. vuotoveden osuus 7,0 %. Tästä valtaosa muodostuu pelastuslaitoksen vedenotosta paloposteista ja verkoston huuhteluun kuluneesta vedestä.

Talousvesiverkostosta korjattiin viisi runkojohdon putkirikkoa kokkonevan alueella. Yhtä tiedossa olevaa putkirikkoa ei vielä ole korjattu johtuen haasteellisesta sijainnista.

Jätevettä laskutettiin 73.931 m³ vuoden 2020 aikana. Tätä kun verrataan puhdistamolle tulevaan jätevesimäärään, on viemäriverkoston vuotovesien osuus 55%. Vuotovesien muodostumisalue näyttäisi olevan kirkonkylän pumpaamolle virtaavat viettoviemärit, mutta viettoviemäreiden osalta selvitys ei valmistunut vuoden 2020 aikana. Viettoviemäriverkostoa on puhdistettu ja kuvattu kirkonkylän alueelta 90% kattavuudella ja tukoksia kirkonkylän alueella ei ole esiintynyt vuoden

2020 aikana. Oksakoskella oli yksi tukos johtuen viemäriin heitetyistä materiaaleista jotka eivät sinne kuuluisi. Tästä on tiedotettu kuntalaisia ja ohjeistettu siitä mitä viemäriin on sallittua laittaa. Möttösen alueella routa irrotti yhden tarkastus haaran ja veden virtaus kuljetti maa-aineksia viemäriin aiheuttaen tukoksen.

Hallinto ja henkilöstö

Perhon vesihuoltolaitoksen henkilöstössä ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2020.

Henkilöstöön kuuluu yksi laitosmies kokoaikaisesti ja toinen, jonka työpanoksesta 50% on vesihuoltolaitokselle. Toimistopalvelut tuottaa kunnan teknisen toimen toimistosihteeri ja laitoksesta hallinnollisesti vastaa kunnan tekninen johtaja.

Vesilaitokselle laadittiin WSP-riskienarviointi vuoden 2019 aikana. Riskienarvioinnin perusteella tunnistetut toimenpiteet on aloitettu vuoden 2019 aikana ja jatkuivat vuodelle 2020.

Talouden toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitoksen vedenkulutus ja siitä saatavat tuotot ovat pienentyneet vuodesta 2019.

Kunnanvaltuuston asettamat vesihuoltolaitosta koskevat strategiset tavoitteet

Strateginen tavoite	Keinot / Toimenpide	Mittarit / Toteutuma
Tavoite 1: Vahva kuntatalous	Keino: Liikelaitosten tiedottamiskanavien kehittäminen	Mittari: Vesihuoltolaitoksen tekstiviesti palvelu käytössä. Toteuma: Massatekstiviesti palvelu ei ehtinyt käyttöön 2020 johtuen valituksesta markkinaoikeuteen yhteishankinnassa. Palvelu saatiin käyttöön helmikuussa 2021.
Tavoite 2: Strateginen painopiste: Palveluiden kehittäminen Kehittämistavoite: Peruspalveluiden turvaaminen	Keino: Vesi- ja viemäriverkoston korjausten suunnittelu ja kunnostus	Mittari: Vähentyneet häiriöt veden jakelussa ja viemäriverkostossa Toteuma: Viemäriverkoston tukosten määrä on vähentynyt ja veden jakelussa ei ollut häiriöitä.

Riskit ja epävarmuustekijät

Strateginen tavoite	Riskitekijät	Toimenpide / Toteutuma
Palveluiden kehittäminen	Laadukkaan veden saanti Poikkeukselliset sääolosuhteet, sateiset talvet ja kuivat kesät	WSP -suunnitelma laadittu vesilaitokselle 2019 ja päivitetty 2020. Salmelanharjun vedenottamon suojauksia parannettu.
	Vuodot verkostoissa, vanhimman verkoston ikä yli 40 v.	Vesijohtoverkostosta korjattu yksi merkittävää vuotokohta. Salmelanharjun vedenottamon automatiikka uusittu ja liitetty etävalvontaan. Verkoston korjaussuunnitelmaa ei vielä laadittu. Suunnitelman pohjaksi on täydennetty verkoston kartta-aineistoa.

Investoinnit

Vesijohtoverkostoon liitettiin seitsemän uutta kulutuspistettä ja suljettiin viisi ja viemäriverkkoon liitettiin kaksi uutta kulutuspistettä ja purettiin kaksi pois.

Vesihuoltolaitokselle hankittiin huoltoauto, jossa voidaan erotella puhdas ja likainen puoli ja näin parantaa hygieniää sekä pienentää puhtaan veden saastumisen riskiä.

Vesimittareita vaihdettu yksittäisiä rikkoutuneita. Laajamittaisen mittareiden vaihtourakka on budjetoitu alkavaksi 2022. Tuolloin on tarkoitus aloittaa siirtyminen etäluettaviin mittareihin.

Tuloslaskelma

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA, Tp 2020

	Kunnan tuloslaskelma tot. vertailussa	Vesilaitoksen tuloslaskelmaosa	Viemärlaitoksen tuloslaskelmaosa	Vesi- ja viemärlaitos yhteensä
Toimintatuotot yht.	6 393 526,54	227 660,46	290 253,97	517 914,43
Toimintakulut yht.	-24 891 205,80	-122 782,14	-148 597,07	-271 379,21
Toimintakate	-18 497 679,26	104 878,32	141 656,90	246 535,22
Verotulot	7 887 309,18	0,00	0,00	0,00
Valtionosuudet	13 120 297,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitustulot ja -menot				0,00
Korkotuotot	577 835,23	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	19 202,58	0,00	0,00	0,00
Korkokulut	-115 507,42	13 255,17	-33 210,93	-19 955,76
Muut rahoituskulut	-221 006,14	-3 627,16	-13 304,14	-16 931,30
	21 268 130,43	9 628,01	-46 515,07	-36 887,06
Vuosikate	2 770 451,17	114 506,33	95 141,83	209 648,16
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 467 371,03	-40 310,75	-195 903,60	-236 214,35
Lisäpoistot ja arvonalentumiset	-505 582,93			
Tilikauden tulos	797 497,21	74 195,58	-100 761,77	-26 566,19
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	6 253,08			
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)	50 000,00			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	853 750,29	74 195,58	-100 761,77	-26 566,19

Toiminnan tulot toteutuivat budjetoitua heikommin niin veden kuin jäteveden käyttömaksujen osalta. Uusia liittymiä toteutui budjetoitua enemmän, johtuen uuden päiväkodin investoinnista. Toimintakulut ylittivät budjetoidun johtuen pääosin jäteveden puhdistuskemikaalien kulutuksesta ja ICT-palveluista.

Vesilaitoksen tulos jäi budjetoitua vähemmän ylijäämäiseksi ja viemärlaitoksen tulos jäi budjetoitua enemmän alijäämäiseksi.

Viemärlaitoksen tulos on ollut pitkään alijäämäinen ja se on joutunut lainaamaan. Kunnanvaltuusto päätti 18.6.2018 §35 korottaa maltillisesti jäteveden kulutusmaksua 1,00 €/m³ ja perusmaksua 6,00 €/vuosi/liittymä, lisäksi suunnitelmassa on korottaa jäteveden kulutusmaksua vuonna 2025 lisää arviolta 1,13 €/m³. Vuonna 2018 on laskennallisesti arvioitu, että viemärlaitos kattaisi omantoimintansa vuoden 2025 korotuksen jälkeen ja olisi maksanut lainansa kunnalle vuoteen 2041 mennessä. Korotustarve olisi ollut vuonna 2018 laskennallisesti kulutusmaksuun 1,88 €/m³ ja perusmaksuun 6,00 €/vuosi/liittymä. Laskennassa käytetty oletuksena, että jätevesien määrä kasvaa maltillisesti vuosittain. Toteumat ovat kuitenkin olleet laskusuuntaisia korotuksesta lähtien ja trendi on jatkunut vuosina 2019 ja 2020. Tästä johtuen, on vuoden 2025 korotus tarve arvioitua suurempi.

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA 2020

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>	<u>Tp 2019 *)</u>
LIKEVAIHTO	224 067,41	288 210,87	512 278,28	523 724,42
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot	3 593,05	2 043,10	5 636,15	5 315,78
Materiaalit ja tavarat				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-33 332,31	-47 627,60	-80 959,91	-57 426,93
Varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-37 596,11	-56 602,01	-94 198,12	-137 104,90
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-41 393,78	-37 018,77	-78 412,55	-83 666,74
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-9 044,71	-6 083,24	-15 127,95	-18 431,16
Muut henkilösivukulut	-1 330,04	-1 184,80	-2 514,84	-2 189,60
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-40 310,75	-195 903,60	-236 214,35	-241 985,48
Liiketoiminnan muut kulut	-85,19	-80,65	-165,84	-52 388,46
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (alijäämä)	64 567,57	-54 246,70	10 320,87	-64 153,07
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Korkokulut	13 255,17	-33 210,93	-19 955,76	-20 365,64
Korvaus peruspääomasta	-3 627,16	-13 304,14	-16 931,30	-16 931,30
Muut rahoituskulut				
YLIJÄÄMÄ (alijäämä) ennen satunn. erää	74 195,58	-100 761,77	-26 566,19	-101 450,01
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
YLIJÄÄMÄ (alijäämä) ennen varauksia				
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lis.(-) tai väh.(+)				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (alijäämä)	74 195,58	-100 761,77	-26 566,19	-101 450,01

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Sijoitetun pääoman tuotto, %, tp 2020	4,5	-57,2	-3,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %, tp 2019	3,8	-53,3	-6,3

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta.

Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo sattaa poiketa olennaisesti käyvistä arvoista.

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	16,3	-4,2	-1,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %, tp 2019	13,0	-5,6	-3,0

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto-% ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainankorko, koska sijoitetun pääoman tuotto-% laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Voitto, %	33,1	-35,0	-5,2
Voitto, %, tp 2019	26,6	-53,7	-19,4

Tunnusluku kertoo kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

Rahoituslaskelma

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA, tp 2020			
	Vesilaitos	Viemärlaitos	Vesihuolto yht.
Toiminnan rahavirta			
Liikeliikettä (-alijäämä)	64 567,57	-54 246,70	10 320,87
Poistot ja arvonalentumiset	40 310,75	195 903,60	236 214,35
Rahoitustuotot ja -kulut	9 628,01	-46 515,07	-36 887,06
Satunnaiset erät			
Tuloverot			
Tulorahoituksen korjauserät			
	114 506,33	95 141,83	209 648,16
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-26 957,49	-5 055,74	-32 013,23
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			
Toiminnan ja investointien rahavirta	87 548,84	90 086,09	177 634,93
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta			0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-79 973,44	-66 900,15	-146 873,59
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille			
Lyhytaikaisten lainojen vähennys kunnalta			
Lyhytaikaisten lainojen vähennys muilta			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutos			
Saamisten muutos kunnalta			
Saamisten muutos muilta	-3 665,98	-7 351,82	-11 017,80
Korottomien velkojen muutos kunnalta			
Korottomien velkojen muutos muilta	-3 909,42	-15 834,12	-19 743,54
Rahoituksen rahavirta	-87 548,84	-90 086,09	-177 634,93
Rahavarojen muutos	0,00	0,00	0,00
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.			
Rahavarat 1.1.			

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT, tp 2020

	Vesilaitos	Viemärlaitos	Vesihuolto yht.
Investointien tulorahoitus, %	389,1	2 801,9	770,1
<i>Investointien tulorahoitus, %, tp 2019</i>	219,9	111,6	150,4

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella (omaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä).

	Vesilaitos	Viemärlaitos	Vesihuolto yht.
Lainanhoitokate	11,9	0,3	0,9
<i>Lainanhoitokate, tp 2019</i>	11,5	0,1	0,6

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluku on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Tase

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TASE 31.12.2020

VASTAAVAA

	TILINAVAUS				TILINPÄÄTÖS		
	Kunta 1.1.2020	Vesilaitos	Viemärlaitos	Vesihuolto yht.	Vesilaitos	Viemärlaitos	Vesihuolto yht.
A. PYSYVÄT VASTAAVAT							
I Aineettomat hyödykkeet							
1. Aineettomat oikeudet	21 437,58			0,00			0,00
2. Muut pitkävaikutteiset menot	63 687,37		34 557,09	34 557,09		27 528,57	27 528,57
	85 124,95			0,00			0,00
II Aineelliset hyödykkeet							
1. Maa- ja vesialueet	1 204 659,67	5 022,10		5 022,10	5 022,10		5 022,10
2. Rakennukset	16 693 853,75	75 042,46		75 042,46	64 708,90		64 708,90
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 487 047,11	386 775,25	3 539 938,59	3 926 713,84	372 485,71	2 088 693,99	2 461 179,70
						1 267 425,26	
4. Koneet ja kalusto	411 429,20	2 534,07	0,00	2 534,07	13 803,91	0,00	13 803,91
5. Muut aineelliset hyödykkeet	20 518,91			0,00			0,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset har	38 493,10		0,00	0,00		0,00	0,00
	24 856 001,74	469 373,88	3 574 495,68	4 043 869,56	456 020,62	3 383 647,82	3 839 668,44
III Sijoitukset							
1. Osakkeet ja osuudet	2 162 001,18			0,00			0,00
SISÄINEN PERUSPÄÄOMASJOITUS				0,00			0,00
2. Liittymismaksut	39 553,22						
	2 201 554,40						
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 142 681,09	469 373,88	3 574 495,68	4 043 869,56	456 020,62	3 383 647,82	3 839 668,44
	981 796,50	0,00	0,00		0,00	0,00	
Lyhytaikaiset saamiset							
1. Myyntisaamiset	471 327,21	65 915,06	77 274,12	143 189,18	69 581,04	84 625,94	154 206,98
2. Lainasaamiset	27 631,25			0,00			0,00
3. Muut saamiset	44 165,54			0,00			0,00
4. Siirtosaamiset	1 079 684,15			0,00			0,00
	1 622 808,15	65 915,06	77 274,12	143 189,18	69 581,04	84 625,94	154 206,98
III Rahoitusarvopaperit							
1. Osakkeet ja osuudet	2 121 898,76			0,00			0,00
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentte	221 549,91			0,00			0,00
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 326 611,61			0,00			0,00
	5 670 060,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00			0,00
IV Rahat ja pankkisaamiset	799 920,71						
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 083 727,91	65 915,06	77 274,12	143 189,18	69 581,04	84 625,94	154 206,98
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 244 944,55	535 288,94	3 651 769,80	4 187 058,74	525 601,66	3 468 273,76	3 993 875,42
VASTATTAVAA							
A OMA PÄÄOMA							
I Peruspääoma	9 239 255,80	362 716,25	1 330 414,02	1 693 130,27	362 716,25	1 330 414,02	1 693 130,27
III Muut omat rahastot	2 809 171,69						
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	3 155 549,58	1 481 239,94	-1 022 497,94	458 742,00	1 481 239,94	-1 022 497,94	458 742,00
V Tilikauden ylijäämä	0,00			0,00	74 195,58	-100 761,77	-26 566,19
	15 203 977,07	1 843 956,19	307 916,08	2 151 872,27	1 918 151,77	207 154,31	2 125 306,08
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET							
1. Poistoero	166 349,28						
	166 349,28	0,00	0,00		0,00	0,00	
C PAKOLLISET VARAUKSET							
2. Muut pakolliset varaukset	250 000,00						
	250 000,00	0,00	0,00		0,00	0,00	
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT							
1. Valtion toimeksiannot							
2. Muut toimeksiantojen pääomat	94 084,65						
	94 084,65	0,00	0,00		0,00	0,00	
E VIERAS PÄÄOMA							
I Pitkäaikainen							
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 298 861,00			0,00			0,00
2. Lainat julkisyhteistöltä	239 804,98			0,00			0,00
3. Muut velat	25 113,74			0,00			0,00
LAINA KUNNALTA	0,00	-1 325 516,86	3 321 093,19	1 995 576,33	-1 405 490,30	3 254 193,04	1 848 702,74
	14 563 779,72	-1 325 516,86	3 321 093,19	1 995 576,33	-1 405 490,30	3 254 193,04	1 848 702,74
II Lyhytaikainen							
1. Joukkovelkakirjalainat	4 000 000,00			0,00			0,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 612,00			0,00			0,00
3. Lainat julkisyhteistöltä	28 048,59			0,00			0,00
4. Saadut ennakot	78 605,00						
5. Ostovelat	663 085,37	9 068,66	14 979,57	24 048,23	4 475,87	1 176,43	5 652,30
6. Muut velat	114 855,55			0,00			0,00
7. Siirtovelat	1 073 547,32	7 780,95	7 780,96	15 561,91	8 464,32	5 749,98	14 214,30
	5 966 753,83	16 849,61	22 760,53	39 610,14	12 940,19	6 926,41	19 866,60
VIERAS PÄÄOMA	20 530 533,55	-1 308 667,25	3 343 853,72	2 035 186,47	-1 392 550,11	3 261 119,45	1 868 569,34
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 244 944,55	535 288,94	3 651 769,80	4 187 058,74	525 601,66	3 468 273,76	3 993 875,42

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT 2020

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Omavaraisuusaste, %	364,9	6,0	53,2
<i>Omavaraisuusaste, %, tp 2019</i>	<i>344,5</i>	<i>8,4</i>	<i>51,4</i>

Omavaraisuusaste mittaa laitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	-621,5	1 131,5	364,8
<i>Suhteellinen velkaantuneisuus, %, tp 2019</i>	<i>-584,8</i>	<i>1 114,8</i>	<i>388,7</i>

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoempi tunnusluku liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet laitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), milj. €	1,555	-1,123	0,432
<i>Kertynyt ylijäämä (alijäämä), milj. €, tp 2019</i>	<i>1,481</i>	<i>-1,022</i>	<i>0,459</i>

Luku osoittaa, paljonko laitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Lainakanta 31.12, milj. €	-1,405	3,254	1,848
<i>Lainakanta 31.12, milj. €, tp 2019</i>	<i>-1,326</i>	<i>3,321</i>	<i>1,996</i>

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Hulevesi

kunnanvaltuuston 10.6.2002 § 30 mukaisesti. Hulevesiä ei Perhon kunnassa johdeta viemäriverkostoon ja hulevesiverkoston investointikustannukset sisältyvät kaavateiden rakentamiskustannuksiin vuoden 2020 aikana.

Sadevesiviemärointi on kunnan taseessa kiinteät rakenteet ja laitteet/kaavatiet.

Sadevesiviemärointi on alkujaan ollut katujen kuivatukseen tarkoitettu eikä se liittynyt vesihuoltoon. Vuosien 2018-2020 aikana hulevesiviemärointi on kuitenkin laajentunut, siihen on liitetty myös joitakin kiinteistöjä suoraan ja siten se muodostaa nykyään hulevesiverkon kirkonkylän alueella. Hulevesiverkoston kunnossapito sopii paremmin vesihuoltolaitoksen resursseilla hoidettavaksi. Tästä syystä talousarvion 2021 valmistelussa on päätetty eriyttää hulevesiverkosto kaavateistä ja alkaa perimään asemakaava-alueen kiinteistöiltä hulevesimaksua, jonka suuruudeksi valtuusto on vahvistanut 25,00 €/kiinteistö/vuosi. Kiinteistöjä asemakaava-alueella on noin 200 kpl.

Huleveden kustannukset on aiemmin katettu verovaroin ja jatkossa nyt määritettävällä erillisellä hulevesimaksulla (julkisoikeudellinen maksu). Hulevesimaksu on arvonlisäveroton maankäyttö- ja rakennus lain 103 n §:n sekä ALV 6 §:n perusteella. Kunnan hulevesimaksun ei tarvitse olla täyskatteinen.

Kunnan hulevesijärjestelmällä tarkoitetaan kaikkia niitä rakenteita ja ratkaisuja, joilla hulevesiä johdetaan ja käsitellään (esim. ojat, hulevesialtaat ja hulevesiviemärit). Hulevesiviemäriin pituus on noin 1,5 km.

Hulevesijärjestelmän vaikutusalue on se alue, jolla sijaitsevia kiinteistöjä kunnan hulevesijärjestelmä palvelee. Vaikutusalueeseen kuulumisen ei edellytä konkreettista liittymistä järjestelmään. Vaikutusalue kattaa Perhon kunnan asema-kaava-alueen, sekä ne kaava-alueiden reuna vyöhykkeet, jotka hyötyvät kunnan hulevesijärjestelmästä.

PERHON KUNTA / KUNNANHALLITUS
Tilinpäätöksen 2020 allekirjoitukset

Perhossa 30.3.2021

Antti Hietaniemi
kh:n puheenjohtaja

Esa Kalliokoski
kh:n I varapuheenjohtaja

Anni Hertteli
kh:n jäsen

Tanja Jaatinen
kh:n jäsen

Matti Kytölä
kh:n jäsen

Pekka Riihimäki
kh:n jäsen

Tapio Peltokangas
kh:n jäsen

Helena Poranen
kh:n varajäsen

Lauri Laajala
kunnanjohtaja

TILINTARKASTAJAN MERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään
kertomuksen.

Kokkolassa
30.3. 2021

BDO Audiator Oy

Asko Vanhatupa
Tilintarkastaja, JHTT

Keskus 020 743 2920
Faksi 020 743 2935
www.bdo.fi

BDO Auditor Oy
Vattuniemenranta 2
00210 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2020

Perhon kunnanvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Perhon kunnan hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.2020 - 31.12.2020. Tilinpäätös sisältää kunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutusvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kunnanhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kunnanhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raporttoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtävälueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Kokkolassa 30.5.2021

BDO Auditor Oy, tilintarkastusyhteisö

Asko Vanhatupa
JHTT